

Ñ'oom cantyja 'naa' Jesucristo na seiljeii Juan

Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñê na ts'a' jom

1 ¹ Xjeⁿ na to' Ty'oots'om na tqueeⁿ cha'tso, juu na cwiluiiñe ñ'oom'm maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eñê. Ndo' cha'tso na cwiluiiñê mati juu candaa'ñ'eⁿ cwiluiiñe. ² Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eñê xjeⁿ na jna'jndyeecheⁿna'. ³ Cha'tso na maniom na tqueeⁿ Ty'oots'om, ñ'eeⁿ quia tqueeⁿna joona'. Cwii cwii nnom na maniom, ñequii'cheⁿ na ñ'eeⁿ na tqueeⁿna jo'. ⁴ Tseixmaⁿ cheⁿnqueⁿ na ticantycwii na wanoom'm. Juu jo' na matseixmaaⁿ matseijomna' cha'cwijom chom na matseixueeñena' ndaa nn'aⁿ. ⁵ Juu naxuee na matseixmaaⁿ, matseicanooⁿna' cha'tso na cwi'oo nacjoo' Ty'oots'om. Saa cha'tso joo jo' tîcandaa nlqueeⁿna' xjeⁿ 'naa'na' jom.

⁶ Tyom'aaⁿ cwii tsa's'a na jñom Ty'oots'om na m'aⁿ nn'aⁿ judíos. Juan jndyu tsa'ñeeⁿ. ⁷ Jñoom na ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ jom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naa' Cristo na cwiluiiñe naxueeñe, tyoch'eeⁿ na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ ñ'eⁿ Cristo nla'yu'na. ⁸ Nchii nqueⁿ cwiluiiñê naxueeñe saa jñoom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naa' juu na cwiluiiñe naxueeñe. ⁹ Cristo cwiluiiñê naxueeñe na mayuu'cheⁿ, tuiiñê tsjoomnancue. Jom mañequiaaⁿ naxuee nnom ticwii cwii ts'aⁿ.

¹⁰ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om, tyom'aaⁿñe tsjoomnancue, saa meiiⁿ na jom tqueeⁿ juuna', maxjeⁿ tîcala'noⁿ nn'aⁿ ñeeⁿ cwiluiiñê.

¹¹ Tyje'cañoom nn'aⁿ judíos na mañecwii ndyuaana ñ'eñê, saa tîcato'ñoomna jom. ¹² Saa nt'omndye joona to'ñoomna jom, ndo' tyola'yu'na ñ'eñê. Ndaa joona tquiaaⁿ na cwila'xmaⁿna ntseinda Ty'oots'om. ¹³ Nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ cha'xjeⁿ na cwiluiindyenda nn'aⁿ. Meiⁿ nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ ee na queeⁿya ts'om cwii ts'aⁿ. Tomti maqueⁿna' joona ntseinaaⁿ ee nqueⁿ l'ue ts'oom.

¹⁴ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñe na ts'aⁿ, tyom'aaⁿñe quii'ntaaⁿna. Candaa'ya m'aaⁿ na candya' ts'om nn'aⁿ, ndo' cwiluiiñe na mayuu'. Nty'iaandaayâ quia seit'maaⁿñe Ty'oots'om juu. Quia tuii na ljo' saaliuuyâ na ñenquii cwiluiiñe Jnda Ty'oots'om. ¹⁵ Juan'ñeeⁿ tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naa' juu quia seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsom:

—Nquiu'yo' na jnda ñetsjoo na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na meiⁿchjoo tic'oom'na' ja ñ'eñê, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluiindyô. Manquii ts'aⁿ na mandyowindyoo' luaa' jo'.

¹⁶ Jom candaa'ñ'eⁿ naya matseixmaaⁿ. Cantyja 'naa' jo' matio'naaⁿñe Ty'oots'om cha'tsondyô. Cwii nnom na jnda to'ñooⁿya na matio'naaⁿñê jaa, jnda mañoomcheⁿ na cwito'ñooⁿya. ¹⁷ L'o Moisés tquiaa Ty'oots'om ljeii na matsa'ntjomna'. Saa cantyja 'naa' Jesucristo cwiliuuya na

candya' ts'om Ty'oots'om jaa ndo' na cwiluiĩê ñ'oom na mayuu'.

¹⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na jnda nty'iaa' Ty'oots'om. Macanda nquii Jnaaⁿ na ñecwiĩê, juu jnda t'moⁿ ndaaya chiuu cwiluiĩê.

Ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye Jerusalén jñoomna ntyee cwentaana na m'aaⁿ Juan ñequio nt'om levitas na cwindye'ntjom naquii' wats'om. Ty'ioomna ts'iaaⁿ ntyee'ñeeⁿ na cata'x'ee naⁿñeeⁿ nnom Juan 'ñeeⁿ cwiluiĩê. ²⁰ Jom ndyeyu tjei'yuu'ñê, tsoom:

—Ja nchii Cristo cwiluiindyō.

²¹ Jo' chii ta'x'eetina nnoom:

—¿Aa profeta Elías 'u?

Jom t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

Ta'x'eennda'na nnoom:

—Quia jo', ¿aa cwiluiindyū' profeta'ñeeⁿ na matso Moisés na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya?

Saa t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

²² Jo' chii jluena nnoom:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ cwiluiindyū'? Catsu' cha ya nnt'ooyâ ndaa nn'aⁿ na jñoom jâ. ¿Chiuu matsu' cheⁿnnu' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matsei'xmaⁿ?

²³ Luaa ñ'oom na seilcweeⁿeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ. Matsoom:

—Ja mats'aa cha'xjeⁿ na tso profeta Isaías quia tsoom: “M'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseiwe jndyee' jo ndo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Calajndaa'ndyo' na nquii na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñe nntsa'ntjom 'o.”

²⁴ Nn'aⁿ na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos jñoomna naⁿñeeⁿ. ²⁵ Ndo' ta'x'eendyeti naⁿñeeⁿ nnoom. Jluena:

—Matsu' na 'u meiⁿ nchii Cristo cwiluiindyū', meiⁿ Elías, meiⁿ nquii profeta na tso Moisés na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya, quia jo' ¿chiuu na matseits'oomndyu' nn'aⁿ?

²⁶ Ndo' t'o Juan ndaana. Tsoom:

—Ja matseits'oomndyo nn'aⁿ ñequio ndaatoo, saa quii'ntaaⁿyo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ticala'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ. ²⁷ Majom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om quia na jnda 'ndiina' ja, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluiindyō. Ja meiⁿ cwe' na nndi'ntjoⁿya nnoom til'uendyo.

²⁸ Luaa' tuii cwii joo na jndyu Betábara, jo ntyja na macalui' ñequioom' xndyaa' jndaa Jordán yuu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ.

Jesús cwiluiñê catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om

²⁹ Xuee na jnda we na tuii na luaa', nty'iaa' Juan na ndyowindyoo' Jesús na m'aaⁿ. Matsoom ndaa já na m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo':

—Queⁿyo' cwentá, luaa' ts'aⁿ na cwiluiñê catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om na juu matseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ. ³⁰ Mañejuu ts'aⁿ na jnda ñetsjooya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na 'io cha nleitquoo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na t'maⁿti cwiluiñê, nchiiti ja. Ee m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluiindyó.

³¹ Xjeⁿ na to'a na matseits'oomndyo nn'aⁿ ñequio ndaatoo, meiⁿ ticatsei'noⁿa na jom ts'iaⁿaⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ cha catseica'moⁿna' ndaa nn'aⁿ Israel na ljo' cwiluiñê.

³² Ndo' Juan tjei'yuu'ñetyeeⁿ ndaayâ. Matsoom:

—Nty'ianooⁿ na jnaⁿ Espíritu Santo cañoom'luee. Jndyocue cha'cwijom catu', ljoo'ñe ñ'eⁿñê. ³³ Xjeⁿñeeⁿ meiⁿ tîcatsei'noⁿa 'ñeeⁿ juu na nluiñê nquii na nntseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa tjañjoom' ts'ooⁿ quia jñom Ty'oots'om ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ, tsoom nooⁿ:

“Nnty'ia'njom' na ndyocue Espíritu nacjoo' cwii ts'aⁿ, ndo' nljoo'ñe ñ'eⁿñê. Juu tsaⁿñeeⁿ jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ jom na nntseits'oomñê nn'aⁿ ñ'eⁿ Espíritu Santo.” ³⁴ Ndo' jnda nty'ianooⁿya na tuii na ljo' ñ'eⁿñê. Jo' chii macwji'yuu'ndyo na jom cwiluiñê Jnda Ty'oots'om.

Nn'aⁿ na t'maⁿjndyee Jesús na cala'jomndyena ñ'eⁿñê

³⁵ Cwiicheⁿ xuee meintyjee'nnda' Juan ñequio wendyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'oom na mañequiaaⁿ. ³⁶ Ndo' quia nty'iaaⁿaⁿ Jesús na mawjaawinom jo' jo', matsoom ndaayâ:

—Canty'ia'yo', luaa' ts'aⁿ na cwiluiñê catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oots'om.

³⁷ Ndo' wendyô já na cwila'jomndyô ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', saantyjooyâ naxeⁿ Jesús. ³⁸ Taqueⁿ Jesús ndo' nty'iaaⁿaⁿ na cwitsaantyjooyâ naxeeⁿeⁿ. Tax'eeñê ndaayâ, tsoom:

—¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

Ndo' l'uuyâ nnoom:

—Rabí, ¿cwaaⁿ w'aa nncja'meintyje' je'? Ñ'oom rabí matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om.

³⁹ Matsoom ndaayâ:

—Quio'yo' mana nnty'ia'yo'.

Quia jo' saayâ ñ'eⁿñê w'aa na tjameintyjeeⁿeⁿ. Ndo' cha'na ñequiee na matmaaⁿ na squiaayâ ñ'eⁿñê. Ljoo'ndyô ñ'eⁿñê hasta na jnda teincooⁿ.

⁴⁰ Ja Juan ñequio Andrés, tyjee Simón Pedro, já jndyaayâ ñ'oom na tso Juan'ñeeⁿ, ndo' saantyjooyâ naxeⁿ Jesús. ⁴¹ Juu Andrés'ñeeⁿ tjacal'ueeⁿ xioom Simón. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ juu na cwiluiñe Mesías. (Ñ'oomwaa' matsona' Cristo, nquii na tqueⁿ Ty'oots'om na cwji'n'maañe nn'aⁿ.)

⁴² Quia jo' tjañ'oom Andrés xioom na m'aaⁿ Jesús. Nty'iaa' Jesús juu, ndo' matsoom:

—'U re, Simón, jnda Jonás 'u. Je' nntseicajndyuya 'u Cefas. (Ñ'oomwaa' matsona' Pedro.)

Ma'maⁿ Jesús Felipe ñequio Natanael

⁴³ Cwiicheⁿ xuee seiñdaañe Jesús na nncjaⁿ ts'ondaa Galilea. Quia ljo'cheⁿ teincwiñe ñ'eⁿ Felipe. Matsoom nnom:

—Candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyo ts'iaaⁿ na mats'aa.

⁴⁴ Juu Felipe'ñeeⁿ mañe'cwii tsjom'm ñequio Andrés ñ'eⁿ Pedro. Joona nn'aⁿ tsjoom Betsaida. ⁴⁵ Ndo' tjacal'ue Felipe Natanael. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ nquii na cantyja 'naaⁿ seiljeii Moisés nacjoo' libro na chuuna' ñ'oom' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'. Ndo' mati nt'omcheⁿ profetas tyola'ljeiina cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ. Majuu Jesús jo', ts'aⁿ tsjoom Nazaret, na cwilue nn'aⁿ na jnda José juu.

⁴⁶ Tso Natanael:

—Ndoo' ntyjii na cwe' Nazaret xocwitquooñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ.

T'o Felipe nnoom, matso:

—Candyo' sa. Nnty'ia'njom' jom.

⁴⁷ Nty'iaa' Jesús na ndyocwje'cañoom Natanael jom. Matsoom:

—Canty'ia'yo' tsaⁿm'aaⁿ tiquinquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ. Jom mayuu'cheⁿ cwiluiñe ts'aⁿ Israel.

⁴⁸ Tax'eeñe Natanael nnoom:

—¿Chiuu ljei'yu' Ta na ljo' matseixmaⁿya?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Cwii tjoocheⁿ na nncjaacwaⁿ Felipe 'u, nty'iaya 'u quia m'aaⁿ wa' x'ee ts'oom higuera 'naⁿ.

⁴⁹ Ndo' t'o Natanael, matsoom:

—'U ts'aⁿ na ma'mooⁿ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ, 'u maxjeⁿ cwiluiindy' Jnda Ty'oots'om. 'U cwiluiindy' rey cwentaa já nn'aⁿ Israel.

⁵⁰ T'o Jesús:

—¿Aa cwe' nc'e na tsjooya na nty'iaya 'u x'ee ts'oom higuera 'naⁿ, aa cwe' jo' na matseyu' ñ'eⁿndyo? Maxjeⁿ maniom na jndati la'xmaⁿna' cantyja 'naⁿya na quia wja'nty'ia'.

⁵¹ Ndo' matsotyeeⁿ nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. 'O nnty'ia'yo' na nnaaⁿ cañoom'luee. Ndo' nnty'ia'yo' na nnquiocue ángeles na m'aaⁿ ja na cwiluiindy' ts'aⁿ na jnaaⁿya na m'aaⁿ Ty'oots'om, ndo' na nnc'oowannda'na.

Toco ts'aⁿ tsjoom Caná ts'ondaa Galilea

2 ¹ Xuee jnda ndyee na tuii na luaa' toco cwii ts'aⁿ tsjoom Caná, ts'ondaa Galilea. Ndo' seijomñe tsondyee Jesús. ² Ndo' joo nn'aⁿ na t'unco t'maⁿna Jesús ñequio já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na mati calajomndyô ñ'eⁿndyena na cwi'uncona. ³ Jnda na ntquie' winom, tsondyee Jesús tso nnoom:

—Ticwijndei winom.

⁴ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Naⁿ, ¿ljo' nntsa' ja? Tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nnts'aa cwii nnom na tixocandaa nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁵ Matso tsoñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo':

—Cal'a'yo' cha'tso na nntsa'ntjom 'o.

⁶ Maniom ñ'oom na cwiqaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos na cwinndyuu'a ñequio na cwitmaaⁿya 'naⁿ. W'aa yuu na toco tsaⁿñeeⁿ meintyjee' yom ljoo t'maⁿ na tuiina' ñ'eⁿ ljo', na quiwil'uee'ndyena na cwila'candaa'ndyena costumbreñeeⁿ. Cwiwijndei cwii cwii tsjoo'ñeeⁿ cha'na ñequiee hasta yom xjo lata ndaa. ⁷ Seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo'. Matsoom:

—Calacato'yo' ljoomeiⁿ ñequio ndaatoo.

Ndo' jla'catoo' naⁿñeeⁿ joona' hasta too' cwijomna'. ⁸ Jnda jo' matsoom ndaana:

—Je' catjei'yo' chjoowi' juuna'. Catsaañ'om'yo' na m'aaⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ na cwila'ñ'oom'ndye nantquie.

Jo' chii ty'eñ'omna juuna' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ. ⁹ Ndo' juu ts'aⁿ na matsa'ntjom naⁿñeeⁿ t'uu chjoowi' ndaatoo na jnda seicwaqueⁿ Jesús na winom. Ticaljei tsaⁿñeeⁿ yuu jnaⁿna' saa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo' nquiucheⁿna yuu tjei'na juuna'. Quia jo' tcwaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na macoco. ¹⁰ Matsoom nnom:

—Ticwii cwii joo na ñetjo na t'unco nn'aⁿ, najndyee tyoñe'quia nn'aⁿ winom na yaticheⁿ na nncwe nc'iaana. Ndo' quia na jnda mawjaacjoo naⁿñeeⁿ na cwiwena, quia jo' cwiñe'quiana winom na ticue'ntyjo na yana'. Saa 'u je', jnda seiljo' winom na yaticheⁿ na quia je'cheⁿ nleil'uena'.

¹¹ M'aaⁿ Jesús Caná ts'ondaa Galilea quia s'aajñeeⁿ ts'iaaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Ndo' na luaa' s'aaⁿ t'mooⁿ na t'maⁿ cwiluiiñê. Manc'e jo' na já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, jnaⁿna' na cwilayuu'â ñ'eⁿñê.

¹² Jnda na tuii na luaa', quia jo' já nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, saayâ Capernaum ñ'eⁿñê, ñequio tsoñeeⁿ ñequio ntyjeeⁿ. Ndo' ljoon'ndyô jo' jo' cwantindyo xuee.

Tjei' Jesús nn'aⁿ quii' wats'om t'maⁿ Jerusalén

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Juu xjeⁿñeeⁿ jnda wjaawindyoo' nncuee' ncuee pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwilacwja^a canmaⁿ. Jo' chii saayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

¹⁴ Tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ, jo' jo' ljeiⁿ nn'aⁿ na cwindaa quioondyo ñ'eⁿ canmaⁿ ñ'eⁿ cantu'. Ndo' mati meindyuaandye nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om 'naaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' wats'om. ¹⁵ Ndo' jnda na nty'iaaⁿ na luaa', quia jo' s'aaⁿ l'uaa tsja'jneiⁿ, jnda chii jleintyjooⁿ naⁿñeeⁿ. Tjeiiⁿeⁿ cha'tsondye joona ch'eeⁿ tach'eⁿ wats'om'ñeeⁿ. Mati canmaⁿ ñ'eⁿ quioondyo. Ndo' seicantqueeⁿ meiⁿsa na cwilei'cho nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om jo' jo'. Seiquiaⁿ s'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. ¹⁶ Ndo' ndaa nn'aⁿ na cwindaa cantu' matsoom:

—Catjei'yo' quioo'm'aⁿ ñjaaⁿñe. Tacal'a'yo' na waa' Tsotyaya na matseijomna' cha'na ts'ua.

¹⁷ Quia jo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tjañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na mawaa cjoo' libro Salmos. Matsona': "Nla'cuae' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na queeⁿ ts'ooⁿya na nleil'uee'ndyena waa' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na matsa'ntjomna'."

¹⁸ Ndo' ta'x'ee nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—¿Cwaaⁿ ts'iaaⁿ nntsa' na tixocaluii juuna' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa na m'moⁿna' ndaayâ na waa najndeii na matseixmaⁿ na nmeiiⁿ mache'?

¹⁹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Calatyui'yo' wats'omwaañe ndo' ñe'ndyee xuee nntseiwanda'a juuna'.

²⁰ Ndo' t'oo nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Wen'aaⁿ nchoo' yom ntyu tjacaa na tuii wats'omwaañe, ndo' 'u je' ¿aa cwe' ñe'ndyee xuee nntseiw'e' juuna'?

²¹ Saa seijoom'ñê na juu seiⁿeⁿ cwiluiiñena' wats'om. ²² Jo' chii jnda na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ, jâ nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ tjañjoom' n'ooⁿyâ na ljo' tsoom. Ndo' jlayuu'â ñ'oom na seineiⁿ ndo' mati ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

Ntyjii Jesús chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ

²³ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ Jesús Jerusalén na tyowaa xuee Pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwila'wjaaya canmaⁿ, nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' tyonty'iaana jndye nnom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ na tixocandaa nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Jo' chii jndyendyena tyola'yu'na na cwiluiiñê Cristo. ²⁴ Saa tînquiaañê ñ'eⁿndyena, ee ntyjeeⁿ chiuu n'omna. ²⁵ Meiⁿ ticaⁿna' na cwji'yuu'ñe ts'aⁿ nnoom cantyja ljo' la'xmaⁿ nn'aⁿ, ee maxjeⁿ mantyjeeⁿ chiuu n'omna.

Tyjee'cañoom Nicodemo Jesús

3 ¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsaⁿñeeⁿ tyotseijomñê ñ'oom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Jom jñoom Nicodemo. ² Jñoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Matsoom nnom:

—Maestro, manquiuuyâ na 'u cwiluiindy' ts'aⁿ na jñom Ty'oots'om na ca'moⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaayâ. Ee xocandaa nntsa' ts'iaaⁿmeiⁿ xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyu'.

³ Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo njom', xeⁿ ticaluiixcoñe ts'aⁿ tixocandaa nntseijomñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

⁴ Ndo' tax'eeñe Nicodemo nnoom, matso:

—¿Chiuu nnts'aa ts'aⁿ na nluiñennaaⁿaⁿ na jnda tquieñê? Ee tixocandaa nncjaaquee'nnaaⁿaⁿ tsiatsjaaⁿ tsoñeeⁿ ndo' na nluiñennaaⁿaⁿ.

⁵ Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya njom'. Xeⁿ ticaluiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatoo ndo' ñequio Espíritu, tixocandaa nncjaaquee'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. ⁶ Nc'e na nn'aⁿ jaa, jo' chii mati ndaaya mann'aⁿ joona. Maluaa' matseijomna' ts'aⁿ na tuiñe cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo. Tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

⁷ Tinttseñ'eeⁿñena' ts'om' juu ñ'oom na matsjooya: “Maxjeⁿ jndei'na' na caluiindy'o'xco'yo'.” ⁸ Ndi' na c'uaa cam'aaⁿ jndye, saa tileicantyjo' yuu jna'na', meiⁿ yuu wjaana'. Malaa'ti' matseijomna' na tileicala'noⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu.

⁹ T'o Nicodemo, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ ticatsei'noⁿa.

¹⁰ Matso Jesús:

—Aa ljo', ndo' 'u t'maⁿ cwiluiindy' na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ Israel. Jo' chii ticatseitiuuya na tileicatsei'noⁿ ñ'oommeiⁿ. ¹¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya njom'. Matseinaⁿya cantyja na mantyjiiya, ndo' macwji'yuu'ndyo ljo' na jnda nty'ianoⁿ, saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ. ¹² Jnda mamatseinaⁿya ndaa nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na niom tsjoomnancue cha cala'noⁿyo', saa tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ. Quia jo', ¿chiuu ya nnts'aa cha na nlayu'yo' ñ'oom na mañequia cantyja 'naaⁿ cañoom'luee?

¹³ Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ na jnda tjawa cañoom'luee cha ndaa nntseicandii nn'aⁿ chiuu maca'na' na cal'ana na nlco'xcwena' ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿndyena. Macanda ja na cwiluiindy' ts'aⁿ na jnaaⁿya cañoom'luee ntyjiiya. ¹⁴ Quia ñet'om nn'aⁿ judíos jo ndo' ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, quia jo' ty'iom Moisés cwii xjo na tuiina' cha'na catsuu cjoo' cwii ts'oom. Maluaa' matseijomna' na nnty'iroom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ na

cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaaⁿya cañoom'luee. ¹⁵ Luaa' nluii cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyō nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando'.

Ty'oots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ

¹⁶ 'Nc'e Ty'oots'om t'maⁿ waa na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ tsjoomnancue, jo' chii Ja na ñennco na cwiluiindyō Jnaaⁿ tquiaaⁿ na tuiindyō cha ticwii cwii ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿndyō tixocatsuñe. M'aaⁿ na ticantycwii na wando'. ¹⁷ Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om nchii jñoom ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha na cat'uiiya joona cantyja jnaaⁿna. Jom jñoom ja cha ndaaⁿ nlui'n'maaⁿndyena.

¹⁸ 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñequio ja, ticat'uii Ty'oots'om juu cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ'. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseyu', je' mamat'uiina' juu cantyja jnaaⁿ, ee na tiñe'catseyu' ñ'eⁿndyō na macanda ja cwiluiindyō Jnaaⁿ. ¹⁹ Jnda mamat'uiina' nn'aⁿ na tyoolayu' ee ja na cwiluiindyō naxuee jnda tyajacanooⁿya joona, saa neiiⁿtina' na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ na jooⁿñe, ee cwil'ana yuu na ticatsantjomna'. ²⁰ Ee ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee natia, jeeⁿ jnoom'm ja na cwiluiindyō naxueeñe. Tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseijomñe ñ'eⁿndyō ja, ee jeeⁿ nquiaⁿ'aⁿ na nntseicanooⁿya natia na mach'eeⁿ. ²¹ Saa juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', tsaⁿñeeⁿ matseijomñe ñ'eⁿndyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ndo' na ljo' cwiwitquooⁿya na cha'tso na mach'eeⁿ, mach'eeⁿ nc'e Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê.

Matseineiⁿti Juan cantyja 'naaⁿ Jesús

²² Jnda jo' jlui' Jesús Jerusalén ndo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyō ñ'eⁿ ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, mati jlui'â ñ'eⁿñê. Tyoma'nooⁿyâ ñ'eⁿñê ts'ondaa Judea. Tyom'aaⁿyâ jo' jo' cwantindyō xuee. Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom jom na nleits'oomndye. ²³ Mati Juan tyotseits'oomñe nn'aⁿ cwii joo na jndyu Enón, manndyoo' Salim, ee majndye ndaatoo m'aaⁿ jo'. Ndo' tyo'oo nn'aⁿ na tyotseits'oomñe joona. ²⁴ Ee xjeⁿñeeⁿ tyooju' Herodes jom w'aancjo.

²⁵ Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa jom, jla'ñ'eeⁿ ndyueena ñequio nc'iaana nn'aⁿ judíos na cwe' tquieya. Ee cwila'ntja'ndye naⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyena cwaaⁿ cwii nnom na jndati tseixmaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ. ¿Aa cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequiaa Juan, oo, aa cantyja 'naaⁿ Jesús? ²⁶ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—'U ta na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om ndaayâ, juu ts'aⁿ na tyocañ'eⁿ ñ'eⁿndyu' xndyaa' jndaa Jordán, nquii na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ndaayâ, canty'ia', cwiwits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ.

²⁷ Juan t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Tjaa na nnda^a nnts'aa ts'aⁿ xeⁿ nchii Ty'oots'om matseijndaa'ñê ljo' nntseixmaⁿ ts'aⁿ. ²⁸ Mancjo'yo' nquiu'yo' na ñetsjoo cantyja 'naⁿya, ja nchii Cristo cwiluiindy^o. Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na catseijndo'a n'om nn'aⁿ na cala'jndaa'ndyena naquii' n'omna na cala'ljona Cristo. ²⁹ 'O cwila'noⁿyo' ñ'oom na tjañoom' na juu tsaⁿs'a na maco'ñom yuscu na macoco ñ'eⁿñê, masaa' yuscu'ñeeⁿ jom. Saa juu ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ, nchii m'aaⁿ na lioo' na maco'ñom x'iaa' yuscu'ñeeⁿ. Nchii jo'. Cwiquioo na neiiⁿ na mandiiñe ñ'oom na matseineiⁿ x'iaa'. Maluaa' matseijomna' na matseicandaa'ñena' na neiⁿya cantyja 'naaⁿ Jesús. ³⁰ Jo' chii jeeⁿ xcwe na jom cjaaluiit'maⁿñetyeeⁿ saa ja catseicjetina'.

Luaa nquii na jnaⁿ cañoom'luee

³¹ Tsoti Juan:

—Nc'e tsaⁿm'aaⁿ jnaaⁿ cañoom'luee, t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti cha'tsondye nn'aⁿ. Ja na cwe' ts'aⁿ ja, matseixmaⁿya cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ndo' matseinaⁿya cantyja 'naaⁿna'. Saa nquii tsaⁿm'aaⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee, cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso. ³² Ndo' macwji'yuu'ñê cantyja na jnda nty'iaaⁿaⁿ ñequio na jnda jñeeⁿ, saa tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu ñe'co'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê. ³³ Juu ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê, matseijomñe tsaⁿñeeⁿ na Ty'oots'om cwiluiiñe na mayuu'. ³⁴ Ee nquii na jñom Ty'oots'om jo ndaa nn'aⁿ, ñ'oom'm matseineiⁿ, ee candaa'ya mañequiaaⁿ Espíritu na cwiluiiñê naquii' ts'om. ³⁵ Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê Tsotyaaya m'aaⁿ na candya' ts'oom Jnaaⁿ. Ndo' naquii' l'o jnda tqueeⁿ cha'tsoti na maniom. ³⁶ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnda Ty'oots'om, matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ. Saa 'ñeeⁿ juu na ticatseñ'oom'ñe na nntseyu' ñequio Jnaaⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaa' na nncwando' añmaaⁿ. Tyeⁿ waa na matseiw'ii Ty'oots'om juu.

Jesús ñequio yuscu ts'ondaa Samaria

4 ¹ Nn'aⁿ na cwiluiindy tmaaⁿ nn'aⁿ fariseos tyondyena na majndyendyeti nn'aⁿ teits'oomndye cantyja 'naaⁿ Jesús, nchiiti cantyja 'naaⁿ Juan. ² Saa na mayuu'cheⁿ nquii Jesús t'icatseits'oomñê nn'aⁿ. Macanda jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, jâ l'aayâ ts'iaaⁿñeeⁿ. ³ Jo' chii quia na jñeeⁿ na luaa' cwilue fariseos'ñeeⁿ, jlueeⁿeⁿ ts'ondaa Judea ñ'eⁿndyô na nntsaayâ Galilea.

⁴ Ndo' na cwitsaayâ jo' jo' majndaa' na nncwinooⁿyâ ts'ondaa Samaria. ⁵ Jo' chii squiaayâ cwii tsjoom na jndyu Sicar ts'ondaa Samaria. Tsjoom'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' yuu waa tyuaa na jndaa' José nnom tsotyeeⁿ Jacob. ⁶ Jo' jo' tyowaa tsui' na s'aa Jacob. Ndo' Jesús, na teijñaⁿaⁿ na jñoom nato, tjacjom nacañoom' tsui'ñeeⁿ. Ndo'

jnda tuee' quiajmeiⁿ. ⁷ Xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii yuscu Samaria jo' jo' na nncwji' ndaatoo. Matsoom nnom:

—Quiaa' ndaatoo nnc'ua.

⁸ Ndo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, xjeⁿñeeⁿ jnda saayâ quii' tsjoom. Saalajndaayâ na nlcwaa'â ñ'eⁿñê.

⁹ Matso yuscu Samaria nnoom:

—¿Chiuu na macaⁿ ndaatoo nooⁿ, ee 'u cwiluiindy^u ts'aⁿ judío ndo' ja cwiluiindy^o samaritana?

Luaa' tso yuscu'ñeeⁿ nc'e nn'aⁿ judíos tiquila'tjoom'ndyena ñequio nn'aⁿ samaritanos. ¹⁰ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ cwe' matsei'noⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ naya na ñe'cats'aa Ty'oots'om 'u, ndo' xeⁿ matsei'noⁿ 'ñeeⁿ cwiluiindy^o na macaⁿ ndaatoo njom', nntseity'oondy^u nooⁿ na cateijndeiya 'u, ndo' ja jnda tquiaya cwii na matseijomna' ndaatoo na ñnequiaana' na ticantycwii na wando'.

¹¹ Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, tjaa'naⁿ 'naⁿ c'oom' na nncwji' ndaatoo, ndo' tsui'waa, jeeⁿ njoomna'. Quia jo' ¿yuu nnc'oom'yu' ndaatoo'ñeeⁿ na nntseixmaⁿya na ticantycwii na wando'a? ¹² ¿Aa nnts'aache'na' na mache' na 'u cwiluiit'ma'ndyuti' nchiiti weloo welooya Jacob? Ee jom tyo'om ndaa tsui'waa, mati ntseinaaⁿ ñequio quioo' ntsmeiiⁿeⁿ, ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaa jâ.

¹³ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Cha'tso nn'aⁿ na cwiwe ndaatioomeiiⁿ ndy^o na ñe'cwennda'na.

¹⁴ Saa nn'aⁿ na cwiwena ndaa na mañequia tixocats'aana' na ñecwetina ee nnts'aana' naquii' n'omna cha'cwijom ndaa na cwilei'woona' ts'om xo' na ticantquiee'na' na nnts'aana' na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

¹⁵ Ndo' yuscu'ñeeⁿ matso:

—Jeeⁿ 'u Ta quiaa' ndaatioowaa' cha na tacandy^o na ñe'c'uatya, meiⁿ tantseicachjuundy^o na ñequii'cheⁿ na candyocwjii'a juuna'.

¹⁶ Matso Jesús nnom:

—Cja', cwaaⁿ sa', ndo' jnda jo' quio'yo' ñjaaⁿ.

¹⁷ T'o yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja tjaa'naⁿ s'aya.

Matso Jesús nnom:

—Majo'ndy^o ñ'oom na mats^u na 'u tjaa'naⁿ sa'. ¹⁸ Ee jnda ñet'oom 'om sa' ndo' juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿndy^u je', nchii sa' jom. Cantyja na luaa' waa, mayuu' ñ'oom tsu'.

¹⁹ Jnda na jndii yuscu'ñeeⁿ ñ'oomwaa', tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, matsei'noⁿ na 'u cwiluiindy^u profeta. ²⁰ Weloo weloo jâ nn'aⁿ samaritanos tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om sjowaa. Saa 'o nn'aⁿ judíos cwindu'yo' wats'om t'maⁿ 'naⁿyo' Jerusalén jo' jo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

²¹ Matso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—U yuscu, catseyu' ñ'oom na matsjoo njom' na manncue'ntyjo xjeⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ Tsotyaya meiⁿquiayuucheⁿ, nchii cwe' sjowaa oo Jerusalén. ²² 'O nn'aⁿ Samaria jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ndo' cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' jom. Saa já nn'aⁿ judíos cwila'nooⁿ'yayâ 'ñeeⁿ cwila't'maaⁿndyô. Ee cantyja 'naaⁿyâ jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. ²³ Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' mamawe'ntyjo na joo nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na cwila't'maaⁿndye Tsotyaya, macaⁿna' na cala'tmaaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ Espíritu na cwiluiñê ndo' ñequio na mayoona. Ee l'ue ts'om Tsotyaya na luaa' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom. ²⁴ Ty'oots'om cwiluiñê Espíritu. Jo' chii joo nn'aⁿ na ñe'cala't'maaⁿndye jom, macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ Espíritu Santo, ndo' ñequio na mayoona.

²⁵ Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja ntyjii na nncwje'cañoom Mesías, manqueⁿ na cwiluiñê Cristo. Jom quia na nncwjeeⁿeⁿ, nntseinchoom'm cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaya.

²⁶ Matso Jesús nnom:

—Mannco na matseinaⁿya ñ'eⁿndyu' cwiluiindyô nqueⁿ.

²⁷ Majuu xjeⁿñeeⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê squie'cañoⁿ'yâ joona. Ticjawee' n'ooⁿ'yâ na matseineiⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu, saa meiiⁿ na ljo' tjaa'naⁿ na ta'x'aayâ 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ: “¿Ljo' l'ue ts'om'?” oo na l'uuyâ nnom Ta Jesús: “¿Cwaaⁿ ñ'oom matseineiⁿ ñequio yuscum'aaⁿ?” ²⁸ Ndo' 'ndii yuscu'ñeeⁿ tsjoo 'naaⁿaⁿ, tjalcweeⁿeⁿ tsjoom. Tjacetsoom ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

²⁹ —Quio'yo' na nntsaacanty'ia'yo' cwii tsaⁿs'a na jnda tso nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jnda ñes'aa. M'aaⁿ ts'ooⁿ na juu cwiluiñê Mesías.

³⁰ Ndo' jlui' naⁿñeeⁿ tsjoomna, ty'ena yuu na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

³¹ Yocheⁿ na tyooquiena, já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê l'uuyâ nnoom:

—'U Maestro, cwa sa, cwa'.

³² Saa matsoom ndaayâ:

—Ja mañ'oⁿ cwii na nlcwaa'a na 'o ticaliu'yo'.

³³ Quia jo' já na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ jlanaaⁿ cheⁿncjooyâ ndaa nc'iaayâ. L'uuyâ:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na jndyoon'oom cwii ts'aⁿ na nlcwaaⁿaⁿ?

³⁴ Saa matso Jesús ndaayâ:

—Luaa waa na matseijomna' nantquie 'naⁿya, na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja, hasta na jnda jndaa' ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

³⁵ 'O waa ñ'oom tjañoom' na cwindu'yo' na ñequiee chi' cwii tjoo ndo' nntyjeendye nn'aⁿ. Saa ja matsjoo ndaa'yo': Caleity'iom ndaa'yo', ndo' canty'ia'yo' ndiocheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ cha'cwijom ntjom na jnda tmaⁿ na nncwantjom ts'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Matseijomna' joona na jnda

tue'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeñe ts'aⁿ. ³⁶ Juu ts'aⁿ na matyjee ntjom na jnda tue' waa na mawantjoom ee matseitjoom nn'aⁿ na nndaana na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' na luaa' waa, juu ts'aⁿ na manom' ntjom ñecwiixjeⁿ na ñnequiaana' na neiiⁿeⁿ cha'xjeⁿ juu ts'aⁿ na matyjee ntjom. ³⁷ Ee juu ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwii ts'aⁿ manom' saa cwiicheⁿ ts'aⁿ matyjeeñe, ñ'oom na mayuu' jo'. ³⁸ Na majñoⁿya 'o naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya matseijomna' cha'cwijom na cwitsacatyjeendyo' yuu na nchii ncjo'yo' jla'cato'yo' ts'iaaⁿ. Nt'omcheⁿ nn'aⁿ jnda jla'nchu'na na nncuaa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oⁿots'om naquii' n'om nn'aⁿ ndo' 'o jnda macwitsaqui'e'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ.

³⁹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ samaritanos tsjoom'ñeeⁿ tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús, cwe' nc'e ñ'oom 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ na tjei'yuu'ñe ndaana na matso: “Jnda t'mooⁿ nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jnda ñes'aa.” ⁴⁰ Jnda na tquie'cañom nn'aⁿ samaritanos'ñeeⁿ yuu na m'aaⁿ Jesús, tyotaⁿ na nnoom na caljoo'ñe ñ'eⁿndyena, ndo' ljoo'ñe tsjoomna we xuee. ⁴¹ Ndo' quia tyondyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jndyendyetina tyola'yu'na. ⁴² Ndo' tyoluena nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Je' tachii macanda cwe' ñ'oom na tsu', jo' chii cwilayuu'â. Ee mancjoⁿtyaayâ jnda jndyaayâ ñ'oom ñ'om. Je' cwila'nooⁿâ na jom mayuu'cheⁿ cwiluiiñe Cristo na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ tsjoomnancue.

Sein'maⁿ Jesús jnda ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe

⁴³ Ndo' quia na jnda teinom we xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús jo' jo'. Saalcwaaⁿâ ñ'eⁿñe Galilea. ⁴⁴ Ee manquiityeeⁿ tjei'yuu'ñe na ticala't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii profeta na mañe'cwii ndyuaaⁿaⁿ ñ'eⁿndyena. ⁴⁵ Ndo' quia na squiaayâ Galilea ñ'eⁿñe nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jeeⁿ neiiⁿna jom, jla'ljona jom. Ee mati joona ty'ena Jerusalén quia tuee' ncuee Pascua, ndo' nty'iaana cha'tso 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ jo' jo'.

⁴⁶ Jnda jo' saanndaa'â ñ'eⁿñe Caná ts'ondaa Galilea, yuu na seicwaqueeⁿ ndaa na s'aana' winom. Ndo' tsjoom Capernaum tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe cantyja 'naaⁿ gobiernom. Tyochjoo, jnda tsaⁿñeeⁿ, m'aaⁿ na wii'. ⁴⁷ Quia na jndii tsaⁿñeeⁿ na jnda squiaayâ Galilea ñ'eⁿ Jesús na jnaaⁿyâ Judea, tja tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿyâ. S'aa ty'oo nnoom na cjaⁿ waa', na catsein'maaⁿ tyochjoo jnda, ee juu mañe'cue'.

⁴⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—'O maxjeⁿ tixocala'yu'yo' na waa najndo xeⁿ ticanty'ia'ndaa'yo' na nnts'aa yuu na xocandaⁿ na nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁴⁹ Nquii ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe ñ'eⁿ gobiernom t'o 'ndyoo Jesús. Tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, maje'ndyo cja' w'aya, cwii tyoowe' ti'jndaaya.

⁵⁰ Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja' ee maxjeⁿ nlco'yana' tyochjoo jnda'.

Ndo' juu tsaⁿs'a'ñeeⁿ seiyoomb'm ñ'oom na tso Jesús. Tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ. ⁵¹ Ndo' yochēⁿ na mawjaaweⁿeⁿ Capernaum, tquiocatjomndye mosoom'm. Jla'candiina jom, jluena:

—Jnda wjaaco'yana' tyochjoo jnda'.

⁵² Tax'eeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ ljo' xjeⁿ jnaⁿna' na tjaco'yana' jnaaⁿ. Ndo' t'oo naⁿñeeⁿ nnoom:

—Wjacheⁿ chjooti na teinom na quiajmeiⁿ 'ndii tycu na matseiconā' jom.

⁵³ Quia jo' tsotye tyochjoo'ñeeⁿ sei'nooⁿoⁿ na mañejuu xjeⁿñeeⁿ tso Jesús nnoom na nlco'yana' tyochjoo jnaaⁿ. Ndo' seiyoomb'm ñ'eⁿ Jesús, mati cha'tsonde nn'aⁿ waⁿaⁿ.

⁵⁴ Luaa' ts'iaaⁿ na jnda we na s'aa Jesús na tueⁿeⁿ Galilea na jnaaⁿ Judea, na juu ts'iaaⁿñeeⁿ tixocaluii na cwe' meiⁿnquia ts'aⁿ nnts'aa.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ yuu waa peila

5 ¹ Jnda na tuii nmeiⁿ, saayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús ee tyowaa xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwila't'maaⁿndyo. ² Nnom tsjoom Jerusalén tyowaa cwii 'ndyoots'a t'maⁿ na jla'cajndyuna 'Ndyoots'a Canmaⁿ. Manndyoo' juuna' tyowaa cwii peila t'maⁿ na ñequio ñ'oom hebreo jndyuna' Betesda. Ndiocheⁿ peila'ñeeⁿ niom 'om l'aa na cwe' wanaaⁿto. ³ Naquii' l'aa'ñeeⁿ tyomaⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿwii, ñ'eⁿ nn'aⁿ na nchjaaⁿ, ñ'eⁿ nn'aⁿ na tileic'ooca', ñequio nn'aⁿ na jnda teintjeiⁿ luee, nc'ee'. Tyomeindoo'na na nleiwoo ndaatoo na ñjom peila'ñeeⁿ. ⁴ Ee tqiacheⁿ tquia mandyocue cwii ángel na matseitsja ndaatoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jnda tuii na ljo', juu ts'aⁿ najndyee na nncuo jo' jo', nn'maⁿ meiⁿquia tycu na matjom. ⁵ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda ntquiuu nchoo' quii nchoo' ñeeⁿ chu na wii'. ⁶ Nty'iaa' Jesús juu na waa. Ndo' nc'e na ntyjeeⁿ na jnda teijndye xuee na matjom na luaa', matsoom nnom:

—¿Aa ñe'can'maⁿ?

⁷ Ndo' t'o ts'aⁿ na wii' nnoom. Matso:

—Ta, tjaa 'ñeeⁿ nnchjeeñe ja quii' ndaa quia na cwitsjana', ee yochēⁿ na matseijndo, cwiicheⁿ ts'aⁿ jnda teinom' ja.

⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—Quicantyja', catseilcwiindyū' tsue' ndo' cja'ca'.

⁹ Mañoom' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, n'maaⁿ. Jnda jo' seilcwiiñe tsuee 'naaⁿaⁿ, tooⁿoⁿ na tjacaⁿ. Ndo' xuee'ñeeⁿ xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwita'jndyaaya. ¹⁰ Cwe' jo' nt'om nn'aⁿ judíos tyoluena nnom juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ:

—Je' xuee na cwita'jndyaaya. Ljeii na matsa'ntjomna' tinquiaana' na wanaaⁿ na nncja'ñ'oom' tsue'.

¹¹ T'o tsaⁿñeeⁿ ndaana:

—Nquii ts'aⁿ na sein'maⁿ ja matso nooⁿ na catseilcwiindyū' tsuee 'naⁿya ndo' cjoñ'oⁿya juuna'.

¹² Ta'x'ee naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ñeeⁿ juu tsaⁿñeeⁿ na matso njom' na catseilcwiindy^u tsue' ndo' cja'ca'?

¹³ Saa juu ts'aⁿ na jnda n'maⁿ ticaljeii' ñeeⁿ sein'maⁿ jom. Ee nc'e jndye nn'aⁿ tyom'aⁿ jo' jo', jo' chii teindyoo Jesús. ¹⁴ Jndanquia ljeii Jesús tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom nnom:

—Je' queⁿ cwenta, jnda n'maⁿ, cja'meintye' na matsei'tjoondyu' nnom Ty'oots'om cha tintjom' cwii na cwajndiiticheⁿ.

¹⁵ Ndo' tsaⁿs'a'ñeeⁿ tjacatsoom ndaa nn'aⁿ judíos na nquii Jesús sein'maⁿ jom. ¹⁶ Cwe' nc'e jo' tyol'uee nn'aⁿ judíosñeeⁿ na cat'uiina' Jesús. Tyojoo' n'omna na nla'cuee'na jom, ee tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyeena. ¹⁷ Saa Jesús t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Tsotyaya ñequii'cheⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ, ndo' mati ja.

¹⁸ Jnaaⁿ ñ'oomwaa' nn'aⁿ judíosñeeⁿ tyojoo'ti n'omna na nla'cuee'na jom. Ee cantyja na cwitjeii'na cwenta nchii macanda na seitjooñê cantyja 'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena, saa mati nquiuna na seitjooñê na tsoom na Ty'oots'om cwiluiiñe Tsotyeⁿ, ee na laa'ti' mach'eeⁿ na ñe'cwii cwiluiiñe ñ'eⁿñe.

Waa najndeii na matseixmaⁿ Jnda Ty'oots'om

¹⁹ Quia jo' matso Jesús ndaa naⁿñeeⁿ:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseinaⁿya ndaa'yo'. Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ticalatiuu'yo' na ñequii' cantyja na l'ue ts'ooⁿ nnts'aa. Ja ñequii'cheⁿ cantyja na manty'ia na mach'ee Tsoty^a, jo' na mats'aa. Ee ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ, ñequii'cheⁿ mats'aa cha'xeⁿ na manty'iaya na mach'eeⁿ. ²⁰ Ee Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ. Ma'mooⁿ nooⁿ cha'tso na mach'eeⁿ. Ndo' m'moⁿtyeeⁿcheⁿ ts'iaaⁿ na t'maⁿti na cats'aa cha cats'aana' na cjaawee'ticheⁿ n'om'yo'. ²¹ Ee cha'xeⁿ nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ na cwitando' l'oo, mati ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ mañequia na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. ²² Tsotyaya meiⁿcwii ts'aⁿ ticu'xeeⁿ. Saa l'oo ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ jnda tquiaaⁿ cha'waati na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ. ²³ Ee l'ue ts'oom na ñecwii xjeⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ, cha'xeⁿ cwila't'maaⁿndyena jom. Saa meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiñe'catseit'maaⁿñe ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ meiⁿ Tsotyaya ticatseit'maaⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

²⁴ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na mandii ñ'oom 'ndyo ndo' matseyu' ñequio nqueⁿ na jñoom ja, juu tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ na ticantycwii na wando', meiⁿ ticatu'xeⁿñe cantyja jnaaⁿ. Ñeseixmaⁿ na ts'oo juu saa je' matseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

²⁵ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Nncue'ntyjo xjeⁿ ndo' je' mawe'ntyjona' quia na ndye nn'aⁿ na jnda tja jndye ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om. Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyo ñnequia na

nnta'ndo'na. ²⁶ Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyaya matseixmaaⁿ na wanoom'm cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, malaa'ti' jnda tquiaaⁿ nooⁿ na cwiluiindyō Jnaaⁿ, na matseixmaⁿya na wando'a cantyja 'naⁿ nnco. ²⁷ Ndo' jnda tquiaaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ na ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ cantyja jnaaⁿna, nc'e cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. ²⁸ Tacal'a'yo' na jeeⁿ cwijaawee' n'om'yo' na luaa' tsjoo ee nncue'ntyjo xjeⁿ na cha'tso l'oo na too'ndye ndei'luaa, nndyena jndyeya. ²⁹ Joo nn'aⁿ na jnda ñel'a na maty'iomyana', nntando'xcona na ticantycwii na cwita'ndo'na. Saa joo nn'aⁿ na tyoolaxmaⁿ na maty'iomyana', nntando'nnda'na na nnt'uiityeⁿna' joona.

Waa najndeii na matseixmaⁿ Jesús

³⁰ 'Tjaa na ndaa nnts'aa cantyja na matseixmaⁿ nnco. Cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oots'om ts'ooⁿya, jo' na macu'xaⁿ. Ndo' macu'xaⁿya cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii mal'uee'ndyō na nluii yuu na l'ue ts'ooⁿ nnco. Mal'uee'ndyō na nnts'aa yuu na l'ue ts'om Tsotyā na jñom ja quii'ntaaⁿyo'. ³¹ Xeⁿ macwji'yuu'ndyō cantyja 'naⁿya, ticajnda ñ'oom'ñeeⁿ. ³² Saa m'aaⁿ cwiicheⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya, majuu Juan. Ndo' ntyjiiyaya na juu ñ'oom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' na mayuu'. ³³ Mancjo'yo' jñom'yo' nn'aⁿ na m'aaⁿ ndo' ñ'oom na tjei'yuu'ñe cantyja 'naⁿya, ñ'oom na mayuu' juuna'. ³⁴ Saa ja ticantyyaa' ts'ooⁿ ñ'oom na cwtjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naⁿya. Luaa' matsjoo cha ndaa nncwji'n'maaⁿndyō 'o. ³⁵ Juan'ñeeⁿ tyoseixmaaⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueena' jo ndaa nn'aⁿ. Ndo' 'o xjeⁿ na ñet'oom t'om'yo' na neiⁿyo' ee nquiu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cha'cwijom seixueeñena' naquii' n'om'yo'. ³⁶ Saa waa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naⁿya na t'maⁿti cwiluiñena', nchiiti ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan. Joo ts'iaaⁿ na tquiaa Tsotyaya na catseicandaa'ndyō na mats'aa, joona' cwtjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya na nqueⁿ jñoom ja. ³⁷ Ndo' nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' macwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya naquii' ñ'oom'm. 'O mei'jom ndii' tyoondye'yo' jñeeⁿeⁿ, meiⁿ na nnty'ia'yo' chiuu waaⁿ. ³⁸ Meiⁿ ñ'oom'm tic'oomna' naquii' n'om'yo', ee 'o tiñe'cala'yu'yo' ñequio ja na jñoom. ³⁹ Tcuu tcuu cwila'naⁿyo' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii teiyo ee cwila'tiuu'yo' cwe' na cwil'a'yo' na ljo', jo' na nnda'yo' na ticantycwii na cwitando'yo' jo nnoom. Ndo' joona' cwtjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya. ⁴⁰ Saa tiñe'cala'jomndyō' cantyja 'naⁿya cha ndaa nloxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitando'yo'. ⁴¹ 'Ja ticantyyaa' ts'ooⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ ja. ⁴² Ee matsei'noⁿa cantyja 'naⁿyo' na juu na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, ticala'xmaⁿyo' jo'. ⁴³ M'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' ñequio xuee' Tsotyaya, saa 'o ticala'ljo'yo' ja. Saa xeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ nncwjee' ñequio xuee' nquii, maxjeⁿ nla'ljo'yo' juu. ⁴⁴ 'O cwil'ue'yo' na nla't'maaⁿndye nc'ia'yo' 'o, saa tical'ue'yo' na ntseit'maaⁿñe nquii Ty'oots'om 'o. Ndo' na luaa'

cwil'a'yo', tixocandaa nla'yu'yo' ñ'e'ndyo. ⁴⁵ Saa ticala'tiuu'yo' na manncotyā nntsjoō jna'yo' nnom Tsotyā. M'aa' cwiiche' na mañequiaa jna'yo', manquiti Moisés, tsa' na jee' cwicantyja' n'om'yo'. ⁴⁶ Xe' cwila'yu'yo' ñequio Moisés, quia jo' mati nla'yu'yo' ñ'e'ndyo, ee seiljei' cantyja 'na'ya. ⁴⁷ Saa xe' 'o tiñe'cala'yu'yo' ñ'oom na seiljei', quia jo' ħchiiu ya nl'a'yo' na nla'yu'yo' ñ'oom na matseina'?

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om mei' nn'a'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6 ¹ Jnda teinom na nmei', teity'ioō'â ndaaluee Galilea ñ'e' Jesús na mati jndyu juuna' Tiberias. ² Ndo' cwii tmaa' nn'a' na jndyendye ty'entyjona naxee'e' ee jnda nty'iaandaana ts'iaa' t'ma' na tyoch'ee' na tyotsein'maa' nn'a'wii. ³ Quia jo' jâ nn'a' na t'maa' na cala'jomndyô ts'iaa' na mach'ee', saawaayâ cwii sjo ñ'e'ñê. Jo' jo' saawindyuaandyô. ⁴ Ndo' quia ljo' manndyoo' nncuee' xuee pascua na jaa nn'a' judíos cwilacwjaaya canma'. ⁵ Ndo' Jesús jleity'iom nnoom, manty'iaa'a' jnda manquioque cwii tmaa' nn'a' na jndyendye. Quia jo' matsoom nnom Felipe:

—ĤYuu nla'jndaaya nantquie cha ndaa' nlcwa' cha'tsondye na'm'a'?

⁶ Luaa' matsoom cha nleitquioo' chiiu m'aa' ts'om Felipe. Ee nque' mantyjiichee' ljo' nnts'aa'. ⁷ T'o Felipe nnoom, matso:

—Mei' xe' we sia'nto s'om denarios na nlacatsuuya na nla'jndaaya ntyoo', saa maxje' xocwijndeii juuna' na nlcwa' cwii cwii joona mei' ñe'chjoowi'.

⁸ Cwii ncjoondyô nn'a' na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaa', tsa' na jndyu Andrés, tyjee Simón Pedro, matso nnom Jesús:

⁹ —Ñjaa' m'aa' cwii tyochjoo na malei'oom 'om ta' tyoo' na tuiina' ñequio jndaatyoo' lquee' cebada ñ'e' we catscaa chjoo na jnda jnei' saa ħcwaa' ndaa' nmei' na jndyendye nn'a'?

¹⁰ T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Candu'yo' ndaa' nn'a' na cwindyuaandyena.

Ndo' jo' jo' jndye jnda nch'u niom. Quia jo' teindyuaandyen nn'a', ndo' tuee' cha'na 'om mei'ndye na'nom. ¹¹ Quia jo' to'ñom Jesús ntyoo'ñee'. Tquiaa' na quianl'uaa' Tsotype' cantyja 'naa' joona'. Jnda jo' tyoc'oom joona' ndaa' jâ nn'a' na t'maa' na cala'jomndyô ñ'e'ñê. Ndo' jâ t'oo'ya joona' ndaa' nn'a' na meindyuaandyen. Ndo' malaa'ti' s'aa' ñequio calcaa nch'u, cwanti na ñe'catquiina na cwii cwiindyena. ¹² Jnda na tjacjoona, quia jo' ndaa' jâ na cwila'jomndyô ñ'e'ñê tsoom:

—Cala'tjom'yo' nta' cajndaa' na 'ndiina' cha tints'aana' na cwe' nlei'ndaa'na'.

¹³ Ndo' jlatjoo'ya' nta' ntyoo' na 'ndiina' na tcwa' na'ñee' na tuiina' ñ'e' jndaatyoo' cebada. Jla'catoo'â canchoo'we tsquiee' ñ'e' joona'.

¹⁴ Ndo' naⁿñeeⁿ, jnda na nty'iaana ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aaⁿ na ma'moⁿna' na waa najndeii na cwiluiñê, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii profeta na mawaa ljeii na matsona' na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om.

¹⁵ Ndo' sei'noⁿ Jesús na mawaa xjeⁿ na nnquioc'om naⁿñeeⁿ jom ndo' ñequio najndeina' na nlqueⁿna jom na nluiñê rey. Cwe' jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjannaaⁿaⁿ na ñenqueⁿ jo sjo.

Tjacaa Jesús nnom ndaaluee

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Ndo' quia na tuee' na jnda tmaaⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eñê, saacuaayâ, squiaayâ 'ndyoo ndaaluee. ¹⁷ Jo' jo' tuoo^yâ cwii w'aandaa, na nncwity'ioo'â ndaaluee na nntsquiaayâ Capernaum. Ndo' quia tuee' na teijaaⁿ, ticando' na nncwje'cañoom já. ¹⁸ Ndo' nc'e na jndeii tioo jndye tyotseiwená ndaaluee'ñeeⁿ. ¹⁹ Jo' chii ñe'om oo yom kilómetros jnda tjacaa w'aandaa'ñeeⁿ na cwicantyjaandyô n'oom pala'. Xjeⁿñeeⁿ nty'iaayâ na mandyocaa Jesús nnom ndaaluee na matseicandyoo'ñê na m'aaⁿyâ. Jeeⁿ ndya' jla'catyuendyô. ²⁰ Tsoom ndaayâ:

—Mannco luaañe, tilacatyuendyo'.

²¹ Jeeⁿ ndya' neiiⁿyâ s'aana' na to'ñoⁿyâ jom ts'om w'aandaa. Ndo' mantyjacheⁿ tue'cañoom juuna' yuu na cwitsaayâ.

Cwil'uee nn'aⁿ Jesús

²² Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, nn'aⁿ na jndyendye na ljoo'ndye xndyaa' ndaaluee yuu na tquiaa Jesús na tcwa'na, tyoqueⁿna cwenta na ñe'cwii w'aandaa chjoo ñetuaa. Tjañjoom' n'omna na tîcuooⁿ juuna' ñequiondyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ. ²³ Saa nt'omcheⁿ l'aandaa nch'u na jnaⁿ Tiberias, tquie'cañomna' yuu na tcwa' naⁿñeeⁿ ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquiaa Ta Jesús na quianl'uaa' Tsotypeeⁿ. ²⁴ Quia jo' tuo naⁿñeeⁿ l'aandaa nch'u'ñeeⁿ. Ty'ena tqiiena Capernaum na ty'ecal'ueena Jesús. Ee jla'noⁿna na tac'oomñê yuu na tquiaaⁿ na tcwa'na, meiⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Jesús cwiluiñê tyoo' na cwita'ndo' nn'aⁿ

²⁵ Ndo' quia na jnda jliuna Jesús cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, tyoluena nnoom:

—Maestro, ¿ljo' xjeⁿ jndyo' luaa?

²⁶ T'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. 'O cwil'ue'ya'yo' ja nchii nc'e na nty'ia'yo' ts'iaaⁿ na s'aa na tixocandaa nts'aa cwe'

meiⁿquia ts'aⁿ saa cwe' nc'e na tcwa'yo' tyoo' na tquiaana' na tjacjo'yo'.
²⁷ 'O cwijoo' n'om'yo' na nleijndaa' nantquie, ndo' joona' 'naⁿ na
 cwilei'ndaa'. Saa ticaty'iomna' na cwil'a'yo' na ljo'. Calajnda'yo' na
 nliu'yo' cwii na cha'cwijom nantquie na cantyja 'naaⁿ juu jo'
 nla'xmaⁿyo' na ticantycwii na cwitando'yo'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na
 jnaⁿ cañoom'luee ñnequia juu na matseijomna' nantquie naquii'
 n'om'yo' ee Tsotyaya Ty'oots'om ma'mooⁿ na jnda tqueeⁿ ja ts'iaaⁿmeiⁿ.

²⁸ Quia jo' nt'omndyena jluena nnoom:

—¿Ljo' macaⁿna' na cal'aayâ cha na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om jâ?

²⁹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Luua waa na l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' na cala'yu'yo' ñequio ja na
 jñoom.

³⁰ Jo' chii t'oonna nnoom:

—¿Cwaaⁿ cwii nnom na nntsa' nnty'iaayâ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ
 nnts'aa cha m'moⁿna' ndaayâ na waa na cwiluiindyū' ndo' cha na
 nla'yuu'â ñ'eⁿndyu'? ³¹ Nquiee weloo welooya tyocwa'na maná quia
 tyom'aⁿna ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, cha'xeⁿ na matso ljeii ñ'oom'
 Ty'oots'om na teiyo teiljeii: “Tquiaa Ty'oots'om tyoo' na jnaⁿ
 cañoom'luee na tcwa'na.”

³² T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Juu maná na tquiaa
 Moisés nchii cwiluiiñena' tyoo' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om. Saa nquii
 Tsotyaya mañequiaaⁿ juu na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee na
 matseijomna' juu cha'na tyoo'. ³³ Juu na cwiluiiñe tyoo' na mañequiaa
 Ty'oots'om, cañoom'luee jnaⁿ jndyocue. Juu mañequiaa na la'xmaⁿ
 nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

³⁴ Quia jo' tyoluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñenquii'cheⁿ quiaa' tyoo'meiⁿ ndaayâ.

³⁵ Ndo' t'o Jesús ndaana, matsoom:

—Ja cwiluiindyō tyoo' na mañequiaya na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii
 na cwita'ndo'na. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oo, matseijomna' juu
 cha'cwijom ts'aⁿ na jnda tjacjoo' na macwa'. Ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ na
 matseyu' ñ'eⁿndyo nquioo na teiiⁿ naquii' ts'om cha'na quia ma'uu ts'aⁿ
 ndaa. ³⁶ Saa cha'na ñ'oom na jnda tsjooya ndaa'yo', meiⁿ na jnda
 nty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa, maxjeⁿ tîcala'yu'yo'. ³⁷ Cha'tso nn'aⁿ
 na mañequiaa Tsotyaya l'oo, nntioondyena l'oo. Ndo' 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na
 nntioñe l'ooya tijoom nnts'aa na tico'ñoⁿ juu. ³⁸ Ee ja na jnaaⁿya
 caáoom'luee nchii na jndyoo na cats'aa ljo' na l'ue ts'ooⁿ. Saa jndyoo na
 cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja. ³⁹ Ndo' Tsotyaya na
 jñoom ja luua waa na l'ue ts'oom na cats'aa, na cha'tsondye nn'aⁿ na
 jnda tquiaaⁿ l'ooya, meiⁿcwiindyē joona ticatsuuñe añmaaⁿ. Ndo' xuee
 na macanda ñnequia na nnta'ndo'xco cha'tsondyē joona. ⁴⁰ Ee Tsotyaya
 l'ue ts'oom na cha'tsondyē nn'aⁿ na cwinty'iaa ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ

na cwila'yu' ñ'eⁿndyo nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' xuee na macanda ja ñnequia na nnta'ndo'xco joo nn'aⁿ na jnda tja.

⁴¹ Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', tyola'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñ'oom na tsoom: “Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee.”

⁴² Ee tyoluena:

—Jesús'm'aaⁿ! ¿aa nchii jnda José jom? Cwita'jnaaⁿ!a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. ¿Chiuu na tsoom na jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ?

⁴³ T'o Jesús, matsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Tala'ncjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ! ñ'oomwaa'. ⁴⁴ Ee tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa nntioñe l'oo xeⁿ nchii Tsoty^a na jñoom ja nnts'aaⁿ na cats'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo'. Ndo' xuee na macanda ja nnts'aa na nncwando'xco tsaⁿñeeⁿ. ⁴⁵ Ee profetas, waa ñ'oom na jla'ljeiina na matsona': “M'moⁿ Ty'o^oots'om ndaa cha'tso nn'aⁿ.” Luaa' ñe'catsona' na ticwii cwii ts'aⁿ na jnda jndii ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^oots'om ndo' jnda sei'noⁿ! juuna', tsaⁿñeeⁿ nntioñe l'ooya.

⁴⁶ Ñ'oomwaa' tica'moⁿna' na jnda nty'iaa' ts'aⁿ Tsotyaya Ty'o^oots'om. Macanda ja na jñoom quii'ntaaⁿyo', ja jnda nty'ianooⁿya jom. ⁴⁷ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyo juu matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ. ⁴⁸ Ja cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ. ⁴⁹ Weloo weloo'yo' tcwa'na maná jo ndyuua yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, ndo' tjana. ⁵⁰ Ja cwiluiindy^o tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa', tixocatsuñe. ⁵¹ Ja na jnaaⁿya cañoom'luee cwiluiindy^o tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo'waa mamatseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' juu tyoo' na mañequiaya cha na nnta'ndo'na jo nnom Ty'o^oots'om, seiia cwiluiiñe Jo'.

⁵² Ñ'oomwaa' s'aana' na jla'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñequio nc'iaana. Tyoluena:

—Manquiuyu na xocandaa ñnequiaa tsaⁿm'aaⁿ! seiⁿ!eⁿ na nntquiaa.

⁵³ Quia jo' tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', xeⁿ ticatquie'yo' seiⁿ! ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na cwe'yo' nioom'a, ticala'xmaⁿyo' nn'aⁿ na tando' añmaaⁿ. ⁵⁴ Nquii ts'aⁿ na jnda tquii seiia ndo' jnda t'uu nioom'a tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' xuee na macanda nnts'aaya na nncwando'xcoom. ⁵⁵ Ee seiia matseixmaⁿna' nantquie na tjacantyja naya ndo' nioom'a matseixmaⁿna' juu na nnc'uu ts'aⁿ na tjacantyja naya. ⁵⁶ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maquii seiia ndo' ma'uu nioom'a, tyeⁿ matseitjoom'na' tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' tyeⁿ matseitjoom'na' ja ñ'eⁿñê. ⁵⁷ Nquii Tsotyaya na jñoom ja quii'ntaaⁿyo', jom wanoom'm ndo' cantyja 'naaⁿ!aⁿ mati wando'a. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maquii seiia, nncwando' añmaaⁿ cantyja 'naⁿya. ⁵⁸ Matseinaⁿya cantyja 'naaⁿ! nquii na cwiluiiñe tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee. Tyoo'waa titseixmaⁿna' cha'na maná na tcwa' weloo

welo'yo' ndo' tjana. Saa ticatseijomna' cantyja 'naⁿya cha'na maná'ñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo' na matseixmaⁿya, tijoom nncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na wando'.

⁵⁹ Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús yochēⁿ na tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ quii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Capernaum.

Ñ'oom na ticantycwii na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ.

⁶⁰ Majndye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia jndyena ñ'oomwaa' jluena:

—Jeeⁿ jndei'na' ñ'oom na matseineiⁿ, tixocandaa nlajomndyo juuna'.

⁶¹ Ntyjii Jesús naquii' ts'oom na cwila'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ cantyja ñ'oom na seineiⁿ ndaana. Jo' chii tsoom ndaana:

—¿Aa cwila'lcwe' ñ'oommeiⁿ 'o? ⁶² Quia jo' c'oom'yaya n'om'yo' chiuu nnts'aana' 'o quia nnty'ia'ndaa'yo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jna' cañoom'luee na nncjowaannda'a nandye yuu na ñet'ooⁿjndyaa.

⁶³ Macanda nquii Espíritu mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ jo nnom Ty'oots'om. Nchii cantyja 'naaⁿ seiina na la'xmaⁿna na ljo'. Ñ'oom na mañequiaa cwiluiñena' cantyja 'naaⁿ Espíritu ndo' nc'e juuna' jo' na wando' ts'aⁿ. ⁶⁴ Saa ndicwaⁿ ñ'eeⁿndyo' na ticalayu'yo' ñ'eⁿndyo.

Luaa' matsoom ndaana ee cantyjati na tooⁿoⁿ na mañequiaaⁿ ñ'oom, mantyjeeⁿ 'ñeeⁿ joo na ticala'yu' ñ'eⁿñê, ndo' 'ñeeⁿ juu na ñnequiaa cwenta jom. ⁶⁵ Matsotjeeⁿcheⁿ:

—Cwe' nc'e jo' na jnda tsjoo ndaa'yo' macanda nndaa ntseijomñe ts'aⁿ ñ'eⁿndyo quia mañequiaa Tsotyaya na caluii na ljo'.

⁶⁶ Ndo' nc'e ñ'oomwaa', majndye nn'aⁿ na tyondyejndyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, ty'elcwee'na. Taticala'jomndyetina ñ'eⁿñê. ⁶⁷ Jo' na tax'leñê ndaa já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, matsoom:

—Ndo' 'o je' ¿aa mati nntoⁿndyo' ñ'eⁿndyo?

⁶⁸ Simón Pedro t'ooⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ticatsona' na nla'jomndyô ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, ee ñ'oom na matseineiⁿ mañequiaana' na ticantycwii na cwitandooⁿâ. ⁶⁹ Ndo' já jnda macwila'yuu'â ndo' jnda macwila'nooⁿâ na 'u cwiluiindyū Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

⁷⁰ T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Ja tjeii'a 'o na canchoo'wendyo'. Ndo' cwii 'o m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

⁷¹ Luaa' matsoom na ma'mooⁿ Judas Iscariote, jnda Simón. Ee tsaⁿñeeⁿ ñnequiaa cwenta jom. Mati juu cwii já na canchoo'wendyô.

Tiñecala'yu' ntyjee Jesús ñ'e'ñê

7 ¹ Jnda tuii na nmeii' tyoma'nooⁿya ts'ondaa Galilea ñ'eⁿ Jesús. Ee jnaa' na tyoqueⁿndye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos na ñe'cala'cuee'na jom, jo' chii tiñe'cjaⁿ Judea. ² Ndo' jaawindyoo' na nncuee' ncuee na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos quia na quil'ana xeⁿnquie' ncwaⁿ na cwijaañjoom' n'omna chiuu ñet'om weloo weloona ndyu'ñeeⁿcheⁿ. ³ Ndo' na manncuee' xuee'ñeeⁿ tyolue ntyjeeⁿ nnoom:

—Cwa sa, calui' ñjaaññe. Cja' Judea cha nn'aⁿ na m'aⁿ la'ñeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa' mati nnty'iaana ts'iaaⁿ na mache'. ⁴ Ee ts'aⁿ na matseicantyjaa' ts'om na cala'yu' nn'aⁿ ñ'e'ñê, ticatsona' na nljoo'ñe jo jndaa. Quiaandyu' na caliu cha'tso nn'aⁿ ts'iaaⁿ na mache'.

⁵ Nmeii' jluena nnoom ee meiⁿ joona tîcala'yu'na ñ'e'ñê. ⁶ Quia jo' matsoom ndaana:

—Tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ca'mooⁿya ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na cwiluiindy nquii na macwji'n'maaññe nn'aⁿ. Saa 'o meiⁿquia xjeⁿ na ñe'conom'yo', tjaa'naⁿ na teincuu'. ⁷ Joo nn'aⁿ tsjoomnancue tijndoona 'o. Saa cantyja 'naⁿ ja luaañe, ñequii'cheⁿ m'aⁿna na jndoona ja, cwe' nc'e na macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ natia na cwil'ana. ⁸ Tsa'yo' na ñencjo'yo' xueewaa', ja tjoocheⁿ na nncjo xuee. Ee tjoocheⁿ na nntseica'moⁿndyo na cwiluiindy nquii na macwji'n'maaññe nn'aⁿ.

⁹ Ndo' jnda na tsoom na luaa' ndaana, ljoo'ñetyeeⁿ we ndyee xuee Galilea.

Tja Jesús na tuee' xuee xeⁿnquie' ncwaⁿ

¹⁰ Ndo' jnda na ty'e ntyjeeⁿ na tuee' xuee, quia jo' mati jom tjantyjooⁿ, saa tîtseica'moⁿñê ndaa nn'aⁿ. Tjaaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tical'ue ts'om na caliu nn'aⁿ na m'aaⁿ. ¹¹ Ndo' nn'aⁿ judíos na ticuee' n'omna jom jeeⁿ tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tqiuo ncuee. Tyota'x'eena, tyoluena:

—¿Yuu m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'maⁿ waa na ticatjoom' na jla'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee cwantindye joona tyolue: “Ya ts'aⁿñe tsaⁿm'aaⁿ!” Saa nt'omcheⁿ tyolue: “Tiyuu', ee manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ.”

¹³ Saa cwe' nc'e na nquiaana nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye ndaana, jo' na tîcala'neiⁿndyeyuna cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁴ Jnda na tuee' xcwe ncuee, tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ndo' jo' jo' tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ. ¹⁵ Saa tileicala'noⁿ nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye. Tyoluena:

—Nchaa' l'uu na tja tsaⁿm'aaⁿ scwela. Quia jo' ¿chiuu na jeeⁿ ya matseitjoom'm ñ'oom?

¹⁶ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Nchii nncō matseijndaa'ndyo ñ'oom na ma'mooⁿya. Nqueⁿ na jñoom ja seijndaa'ñê chiuu catsjooya. ¹⁷ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na

ñe'cats'aa cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, juu nntsei'noⁿ aa Ty'oots'om sejndaa'ñe ñ'oom na ma'mooⁿya, oo aa cwe' ñ'oom na seitiuu nncō na mañequiaya. ¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nquii, matseijndei tsaⁿñeeⁿ na caluiit'maⁿñê ndaa nc'iaaⁿaⁿ. Saa ts'aⁿ na matseijndei na catseit'maaⁿñena' nquii na jñom jom, tsaⁿñeeⁿ cwiluiñê na mayom'm. Tiquinquiu'nn'aaⁿ.

¹⁹ Moisés seiljeiⁿ ñ'oom na tqueⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' na matsa'ntjomna'. Saa meiⁿ na ljo', meiⁿcwiindyō 'o tyoola'candaⁿndyo' juuna'. Ee xeⁿ cwila'canda'yo' juuna' xoqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja.

²⁰ Nn'aⁿ na jndyendye t'oonⁿ nnoom, jluena:

—'U tsaⁿjndii matseixmaⁿ. ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ maqueⁿñe na nntseicuee' 'u?

²¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya ts'aⁿ na leicjacaⁿ, ndo' s'aana' na tjoom' ticala'noⁿyo'. ²² Saa cala'noⁿyo' ñ'oom na nntsjoō. Tso Moisés na cal'a'yo' costumbre yonom nda'yo' na 'ndaandye. Ndo' cwila'candaⁿndyo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Saa nchii jom seicatōōⁿ costumbre'ñeeⁿ. Nquiee weloo welooya jla'catōōⁿ na juuna'. ²³ Nquiu'yo' na mañequiaa ljei na tqueeⁿ na wanaaⁿ na cwil'a'yo' costumbre'ñeeⁿ meiⁿ xuee na cwita'jndyaaya. Ndo' na luaa' waa, chiuu na cwila'wjee'yo' ja nc'e na juu xuee na cwita'jndyaaya sein'maⁿya cwii ts'aⁿ na wii'. ²⁴ Jo' chii tintjei'yo' cwenta na cwe' tomti cantyja na cwiwitquioo'. Catjei'yo' cwenta cantyja na maty'iomyana'.

Jesús ¿aa Cristo cwiluiñê?

²⁵ Quia jo' nt'om nn'aⁿ Jerusalén tyota'x'leena ndaa nc'iaana:

—¿Aa nchii tsaⁿs'am'aaⁿ ts'aⁿ na cwil'uee naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nla'cuee'na? ²⁶ Saa canty'ia'yo' ñequio na jndoo' jndye nn'aⁿ matseineiⁿ, meiⁿ tjaa ljo' coluena nnoom. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na cwila'tiuu naⁿmaⁿn'iaaⁿ cwentaaya na tsaⁿm'aaⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiñê Cristo?

²⁷ Saa nqueⁿ quia nncwjeeⁿeⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ yuu jnaⁿyom. Saa tsaⁿm'aaⁿ manquiuuyaaya yuu jnaaⁿ.

²⁸ Jnda jndii Jesús na jluena ñ'oomwaa', seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Matsoom:

—Mach'eenⁿ na cwita'jnaⁿyo' ja ndo' manquiu'ya'yo' yuu ts'aⁿ ja. Saa nchii na jndyoo cantyja 'naⁿ nncō. Nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo' cwiluiñê na mayom'm, saa jom ticata'naⁿyo'. ²⁹ Saa ja mawajnaⁿa jom, ee jnaaⁿya jo nnoom, ndo' manquityeeⁿ jñoom ja quii'ntaaⁿyo'.

³⁰ Cwe' nc'e na tsoom ñ'oomwaa', tyoqueⁿndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ na nnt'uena jom. Saa nc'e na tyoowe'ntyjo na ntyjii Ty'oots'om na nncwinoom nawi' t'maⁿ, jo' chii meiⁿcwiindyena tîcat'uii jom. ³¹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ na tyom'aⁿna jo' jo', jla'yuaⁿna ñ'eⁿñê. Ndo' tyoluena ndaa nc'iaana:

—Quia nncwjee' nquii Cristo, ¿aa nnts'aacheⁿna' jndyete ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ na tixocandaa na nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa nchiiti na mach'ee tsaⁿm'aaⁿ?

Ty'ecat'uena Jesús

³² Nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tyondyena na nmeiⁿ ñ'oom tyola'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii jla'jomndyena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nc'iaana nn'aⁿ judíos. Jñoomna nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om na c'oocat'ue naⁿñeeⁿ jom. ³³ Matso Jesús ndaa nn'aⁿ na jndyendye:

—Chjootindyo cwii m'aaⁿtya ñ'eⁿndyo'. Ndo' ndanquia nncjolcwa'nda'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja na m'aⁿyo'. ³⁴ Quia ljo'cheⁿ nl'ue'yo' ja saa taxocaliu'yo' ja. Ndo' yuu na nnc'ooⁿya, 'o xocandaa nntsquie'cañom'yo'.

³⁵ Quia jo' nt'om nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Yuu nncjaayuu tsaⁿm'aaⁿ na xocandaa nliuuya jom? ¿Aa nnc'oomñê quii'ntaaⁿ nc'iaaya nn'aⁿ judíos na jnda t'oom'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ griegos, cha ndaa m'mooⁿ ndaana? ³⁶ ¿Ljo' ñe'catso ñ'oom na matseineiⁿ luaa' na nl'uaaya jom saa xocaliuuya jom? Ndo' na matsoom yuu na wjaⁿ jaa xocandaa nntsquiacañooⁿya jom.

Candaa na cwiñe'quiana' na cwita'ndo' nn'aⁿ

³⁷ Xuee na cwintycwii ncuee cwil'ana na t'maⁿti xuee juuna' na cwila't'maaⁿndyena. Juu xuee'ñeeⁿ tjameintyjee' Jesús, seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Tsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseiqueeⁿna' ts'om na ñec'oomñê nacje 'naaⁿ Ty'oots'om, candyontyjo naxaⁿa, ndo' catseyu' ñ'eⁿndyo. ³⁸ Nnts'aana' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oots'om na jnda teiljeii. Juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo, nnaaⁿ quii' ts'oom cha'cwijom candaa na cwiñe'quia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ.

³⁹ Luaa' matsoom na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo na juu nnto'ñoom nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê. Ee xjeⁿñeeⁿ tjoocheⁿ na ñnequiaa Ty'oots'om juu naquii' n'om nn'aⁿ, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntseit'maaⁿñê Jesús.

Tiñecwii na cwilue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

⁴⁰ Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye quia tyondyena ñ'oommeiⁿ, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiiñê nquii ts'aⁿ na waa ñ'oom na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya.

⁴¹ Ndo' jlue nt'omcheⁿ:

—Tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê Cristo.

Ndo' nt'om jlue:

—Chiuu sa 'o, juu Cristo ticatsona' na nnaaⁿ Galilea. ⁴² Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona' na juu Cristo cwiluiiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantjoo'. Ndo' mati jom ts'aⁿ tsjoom chjoo Belén yuu na jnaⁿ David.

⁴³ Ñ'oomwaa' toⁿna' nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. ⁴⁴ Ee cwantindye joona ñe'cat'uena jom, saa meiⁿcwii ts'aⁿ tîcat'uii jom.

Naⁿmaⁿn'iaaⁿ ticala'yua na Jesús cwiluiiñê Cristo

⁴⁵ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om ty'elcwee'na na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tax'ee naⁿñeeⁿ ndaa nn'a na cwil'a cwenta wats'om:

—¿Chiuu na tînquio'ñ'om'yo' jom?

⁴⁶ T'oo naⁿñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om, jluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoondyaayâ na nntseineiⁿ cwii ts'aⁿ cha'na na matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ.

⁴⁷ Quia jo' fariseos'ñeeⁿ t'oon naⁿñeeⁿ, jluena:

—¿Aa cha' mati 'o manquiu'nn'aⁿna'? ⁴⁸ Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na matseixmaⁿ n'iaaⁿ oo cwii fariseo na matseyu' ñ'eⁿñê. ⁴⁹ Saa naⁿm'aⁿ na cje cwil'a, ticala'noⁿna ljeii na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Joona la'xmaⁿna na catsuundyena.

⁵⁰ T'o Nicodemo, tsaⁿ na tyje'cañoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom macañ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ. ⁵¹ Tsoom:

—Ñ'oom na matsaⁿntjom Ty'oots'om na teiljeiina' na cwileiñ'ooⁿya, manquiuuya na matsona' na ticaty'iomyana' na nntu'xaaⁿya cwii ts'aⁿ cwii tjoocheⁿ na nndyaaya jnaaⁿ, ndo' na nliuuya ljo' s'aa.

⁵² T'oo naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'u ts'aⁿ na jnaⁿ Galilea? Tcuu tcuu catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, quia jo' nljei' tjaa'naⁿ cwii profeta na nnaⁿ Galilea.

Jnooⁿ na seitjooñe cwii yuscu

⁵³ Ndo' cwii ndo' cwiindyena ty'ena w'aana.

8 ¹ Saa Jesús tjaaⁿ ta na jndyu Olivos. ² Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, lcweeⁿeⁿ, tjaquiee'nnaaⁿaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tquie'cañomna jom. Quia na jnda tjacjom, tyo'mooⁿ ndaana. ³ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ joo nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na matsaⁿntjomna' ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tquion'omna cwii yuscu na m'aaⁿ. Yuscu'ñeeⁿ jliuna juu xcwe na matseitjooñe na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwii tsaⁿs'a. Tquioqueⁿna juu xcwe quii'ntaaⁿna. ⁴ Ndo' jluena nnom Jesús:

—'U na ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, jliuuyâ yuscum'aaⁿ xcwe na matseitjooñê ñ'eⁿ cwii tsaⁿs'a. ⁵ Ndo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés matsaⁿntjomna' na catuaa'a ljo' cjoo yolcu na cwil'a na luaa'. Saa 'u je', ¿chiuu matsu'?

⁶ Luaa' jluena nnoom cwe' ee cwil'ueena na cat'uiina' jom. Saa jom je', seintquie'ñê, seiljei' nomtyuaa ñequio nomts'oo'. ⁷ Ndo' cwe' nc'e na tic'oowintyjee'na na cwita'x'eena ñ'oomwaa' nnoom, teintyjee'yũê.

Matsoom ndaana:

—Ñee' cwiindy'o 'o na tjaa jna' tseixma', juu cju'jndyee tsjo' nacjoo' yuscum'aa'.

⁸ Jnda jo' seintquie'ñennaa' a' nomtyuaa, seiljeiityee'. ⁹ Saa quia jndye na'ñee' ñ'oomwaa', jna'na' na maco'tiana' nquiuna. Quia jo' to'na na cwii ndo' cwiindyena jlui'na jo' jo'. Nn'a' na tquiendye jlui'jndyena, jnda jo' nn'a' na cjeti m'a'. Na macanda 'ndiina' nquii Jesús ñequio yuscu'ñee' na meintyjee' jo nnoom. ¹⁰ Jnda jo' teintyjee'yuu Jesús, ndo' cwe' nc'e mei'cwiindyee na'ñee' tac'oomndyena, macanda juu yuscu'ñee' cwii m'aa', jo' chii tsoom nnom:

—'U yuscu, ¿yuu m'a' nn'a' na tquiocalue jna'? ¿Aa mei'ncwii ts'a' ticatseijndaa'ñe jna'?

¹¹ T'o nnoom, matso:

—Mayuu' Ta, mei'cwii ts'a' tjaljo' s'aa.

Matso Jesús nnom:

—Mei' ja ticats'aaya na cat'uiina' 'u. Cja'to', tantsa'nnda' jna'.

Jesús cwiluiñê naxuee quii'ntaa' nn'a'

¹² Ndo' seinei'nnda' Jesús ndaa' nn'a'. Matsoom:

—Ja cwiluiindy'o naxuee' na mañequia naxuee jo ndaa' nn'a' tsjoomnancue. Mei'cwi'ñee'che' ts'a' na matseijomñe ñ'e'ndyo, nntseixma' naxuee na mañequia na ticantycwii na wando' ts'a'. Tijoom nntseixma' cantyja 'naa' najaa'.

¹³ Quia jo' nn'a' fariseos jluena nnoom:

—'U macwji'yuu'ndyu' che'ncu' cantyja 'na'. Ndo' ñ'oom'ñee' mei' tiyuu' joona'.

¹⁴ T'o Jesús ndaana:

—Mei' na macwji'yuu'ndyo cantyja 'na'ya, saa ñ'oom na mayuu' juuna', nc'e ntyjiiya yuu jnaa'ya, ndo' ntyjiiya yuu joyo. Saa 'o ticaliu'yo' yuu jnaa'ya, mei' yuu na jo. ¹⁵ 'O cwilajndaa'ndyo' jnaa' nn'a' cantyjati na jndo' n'om nn'a' saa ja mei'cwii ts'a' ticat'uiya juu cantyja jnaa'. ¹⁶ Saa quia nncue'ntyjo xje' na nncu'xa', nncu'xa' cha'xje' na maty'iomyana'. Ee nchii m'aa'ya na ñenco na nnts'aa ts'iaa'ñee'. Nquii Tsoty'a na jñoom ja, m'aa'ñê ñ'e'ndyo. ¹⁷ Naquii' ñ'oom na sa'ntjom Ty'ooots'om na teiljeiina' na cwileñ'om'yo', waa ñ'oom na matsona': "Quia na cwitjoom' ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye we nn'a', maxje' cwicalui'yuu' ñ'oom'ñee'." ¹⁸ Jo' chii nc'e na luaa' matsona', ja cwiluiindy'o cwii ts'a' na macwji'yuu'ndyo cantyja 'na'ya, ndo' Tsotyaya cwiluiñê cwiiche' na jnda we.

¹⁹ Quia jo' tax'eena nnoom:

—¿Yuu m'aaⁿ Tsotye'?

T'o Jesús matsoom:

—'O ticala'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya meiⁿ cantyja 'naaⁿ Tsotyaya. Ee xeⁿ cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naⁿya mati nla'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ jom.

²⁰ Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús yochēⁿ na tyo'mooⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, yuu cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' Ty'oots'om. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tîcat'uii jom, ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntjoom nawi' t'maⁿ.

“Yuu na jo xondaa nntsquie'yo”

²¹ Cwiicheⁿ cwii ndii' matso Jesús ndaana:

—Ja majo, ndo' 'o nl'ue'yo' ja, saa ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ ndo' nncwje'yo'. Ndo' yuu na jo 'o xocandaa nntsquie'cañom'yo'.

²² Cwe' nc'e ñ'oomwaa', jlue nn'aⁿ judíos:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ, na matsoom yuu na mawjaⁿ jaa xocandaa nntsquie'cañoⁿya?

²³ Jo' chii t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—'O ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ cañoom'luee saa ja tseixmaⁿya jo'. 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe, saa ja nchii jo' tseixmaⁿya. ²⁴ Cwe' nc'e ñ'oomwaa' jo' na tsjooya ndaa'yo' na ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' ndo' nncwje'yo'. Ee xeⁿ ticalayu'yo' na ja cwiluiindyō nquii na jñom Ty'oots'om, quia jo' meiⁿchiuucheⁿ ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' quia na nncwje'yo'.

²⁵ Quia jo' tax'eennda'na nnoom, jluea:

—'U je', ¿ñeeⁿ cwiluiindyū?

Matso Jesús ndaana:

—Majo' cha'xjeⁿ na jnda ñetsjoo ndaa'yo' xjeⁿ na to'a na mañequiaya ñ'oom naya. ²⁶ Nqueⁿ na jñoom ja cwiluiiñê na mayom'm. Jndye ñ'oom tsoom nooⁿ na catsjooya ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ matseiteincoo'a joo ñ'oom'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ. Saa jndye niom na ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo' na macaⁿna' na cu'xaⁿya.

²⁷ Saa naⁿñeeⁿ tîcala'noⁿna na ma'mooⁿ ndaana na Ty'oots'om cwiluiiñe Tsotyeenⁿ. ²⁸ Quia jo' matsoom ndaana:

—Ja cwiluiindyō nquii ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Quia na jnda jla'we'yo' ja na nlacue'yo', quia ljo'cheⁿ nla'noⁿ'yo' na jo' cwiluiindyō, ndo' nncjaantjoo' n'om'yo' na tjaa'naⁿ cwii na mats'aa cantyja na matseixmaⁿ nncō. Cantyati na t'moⁿ Tsotyā nooⁿ, ntyjati jo'ndyo na mats'aa. ²⁹ Ndo' Tsotyā na jñoom ja m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo. Tica'ñeeⁿ ja na ñenco, ee ñequii'cheⁿ mats'aa yuu na cjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo.

³⁰ Jnda na seineiⁿ ñ'oommeiⁿ, jndye nn'aⁿ jla'yu' ñ'eⁿñê.

Ñ'oom na mayuu' nntseicandyaañena' 'o

³¹ Ndo' matso Jesús ndaa nn'aⁿ judíos na jnda macwila'yu' ñ'eⁿñê:

—Xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom naya quia jo' mayuu'cheⁿ na cwiluiindy^o nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'oom na mañequiaya. ³² Ndo' nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom tseixmaⁿ'na' ñ'oom na mayuu', ndo' juu ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ nntseicandyaañena' 'o.

³³ Joo naⁿñeeⁿ t'ooⁿna nnoom, jluena:

—Jâ cwiluiindyô tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo'. Meiⁿjom ndii' tyoom'aaⁿyâ moso ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ. ¿Chiuu na matsu' na nnc'ooⁿcandya'ndyô na m'aaⁿyâ nacje 'naaⁿ' cwiicheⁿ?

³⁴ T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseitjooñe nnom Ty'oots'om m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ' jnaⁿ. ³⁵ Ndo' ts'aⁿ na cwe' moso m'aaⁿ ndaa nnts'aana' na tixocaljoo'ñetyeⁿ na m'aaⁿ patrom 'naaⁿ', saa nquii jnda patrom ñenquicheⁿ m'aaⁿ. ³⁶ Ja na cwiluiindyô Jnda Ty'oots'om, ja nntseicandyaandyô 'o. Macwe' nc'e jo' nnc'om'yo' na canda'ya na jnda jndyaandyô'. ³⁷ Mantyjiiya na 'o cwiluiindyô tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo', saa cwiqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja jnaaⁿ' na tileicjô ñ'oom 'naⁿya naquii' n'om'yo'. ³⁸ Ljo' na jnda ñenty'iaa na ñet'ooⁿya ñequio Tsotya, jo' matseinaⁿya ndaa'yo'. Saa 'o je', cantyja na jnda ñejndye'yo' ñ'oom 'ndyoo tsotye'yo', jo' cwil'a'yo'.

³⁹ T'oo naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—Abraham cwiluiñê tsotyaaya.

Matso Jesús ndaana:

—Xeⁿ 'o na mayuu'cheⁿ cwiluiindyô ntseinda Abraham na jndyowicantyjoo', quia jo' nl'a'yo' cha'xjeⁿ s'aaⁿ. ⁴⁰ Saa je' cwijoo' n'om'yo' na ñe'calacue'yo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'. Ndo' joo ñ'oom'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ ñ'oom na jndiia 'ndyoo Ty'oots'om. Nquii Abraham tîcats'aaⁿ cha'na ñe'cal'a' o' ñ'eⁿndyo. ⁴¹ 'O cwil'a'yo' cha'xjeⁿ na mach'ee nquii tsotye'yo'.

Jluena nnoom:

—Jâ nchii na tuiindyô na tijndaa' tsotyaayâ. Jâ la'xmaaⁿyâ na ñecwii tsotyaayâ, nquii Ty'oots'om.

⁴² T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xeⁿ na mayuu'cheⁿ Ty'oots'om cwiluiñê tsotye'yo', quia jo' mati nnc'om'yo' na jnda nquii'yo' ja ee jnaaⁿya na m'aaⁿ ndo' jndyoo^oya na m'aⁿ'yo'. Nchii jndyoo cantyja 'naⁿ nncô, nqueⁿ jñoom ja. ⁴³ ¿Chiuu na tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom na matseinaⁿ? Maxjeⁿ cwitjom'yo' na nmeiⁿ' nc'e na tiñe'calañ'oom'ndyo' ja. ⁴⁴ 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' tsotye'yo', juu tsaⁿjndii. Yuu na l'ue ts'om jom, jo' ñe'calacanda'ndyo'. Jom cwiluiñê na matseicwjeⁿ nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Jom tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' catseixmaaⁿ, ee tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' naquii'

ts'oom. Quia matseineiⁿ cantu, matseineiⁿ cantyjati na matseixmaaⁿ, cwe' nc'e tsaⁿcantu jom, ndo' cwiluiiñê tsotye cha'tso ñ'oom na cantu.
⁴⁵ Saa ja meiiⁿ na matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' maxjeⁿ tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo. ⁴⁶ Tjaa 'ñeeⁿ cwiindy^o 'o ndaa nncju' jnaⁿ nacjoya. Ñ'oom na matsjoo ndaa'yo' cwiluiiñena' ñ'oom na mayuu', quia jo' ÷chiiu na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo? ⁴⁷ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om mandii ñ'oom 'ñom. Saa cwe' nc'e na ticaluiindy^o cantyja 'naaⁿaⁿ, jo' chii tiñe'candyeyo'.

Mam'aaⁿ Jesús cwii tjoocheⁿ na nnc'oom Abraham

⁴⁸ Quia jo' t'oo nn'aⁿ judíos nnoom. Jluena:
 —Jeeⁿ xcwe cwil'uuyâ na 'u cwiluiindy^o ts'aⁿ Samaria. Mati m'aaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om' jo' na matseintjeiⁿna' 'u.
⁴⁹ Jesús t'ooⁿ ndaana. Matsoom:
 —Ja tic'oom tsaⁿjndii quii' ts'ooⁿ. Ja Tsotyaya matseit'maaⁿndyo, saa 'o cwilajnaⁿyo' ja. ⁵⁰ Saa nchii mal'ueeⁿndyo na calat'maaⁿndyo' ja. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mach'ee na nluiit'maaⁿndyo, ndo' manquii nncu'xeⁿ aa cwiluii na ljo'. ⁵¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿya, tijoom nntsuuñe.

⁵² T'oo nn'aⁿ judíos, jluena:
 —Je' manquiujndaaⁿndyo na matsei'xmaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om'. Tue' Abraham, ndo' mati profetas. Saa 'u matsu': "Xeeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na matseñ'oom'ñe ñ'oom 'naⁿ, tijoom cue'." ⁵³ Chaa l'uu na cwiluiit'maⁿndyu'ti', nchiiti weloo welooya Abraham tsaⁿ na teiyo tue' ndo' mati jnda tja profetas. ÷'Ñeeⁿ juu mache' cheⁿnncu' na cwiluiindy^o?

⁵⁴ T'o Jesús, matsoom:
 —Xeⁿ ñequii'cheⁿ na matseit'maaⁿndyo cheⁿnncu, maxjeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo. Juu Tsotyaya cwiluiiñê na matseit'maaⁿñê ja, nqueⁿ na cwiluiiñê Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo'. ⁵⁵ Meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom. Ja mayuu' mawajnaⁿa jom, ndo' xeⁿ nntsjoo na ticwajnaⁿa jom, quia jo' nnts'aa cheⁿnncu na cantundyo cha'xeⁿ 'o. Saa mayuu'cheⁿ mawajnaⁿa jom, ndo' matseicandaaⁿndyo ñ'oom'm. ⁵⁶ Tioo na neiiⁿ ts'om weloo'yo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyo na sei'nooⁿoⁿ na nncuee' xjeⁿ na nluiindy^o na ts'aⁿ ja. Nty'iaaⁿaⁿ jo', ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo'.

⁵⁷ Ndo' jlue nn'aⁿ judíos nnoom:
 —Nchaa l'uu mayuu' na jnda nty'ia' Abraham ee 'u meiⁿ cwe' wen'aaⁿ nchoo' nqui chu' tyoowee'.

⁵⁸ T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:
 —Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', cwii tjoocheⁿ na nluiiñe Abraham, saa ja maxjeⁿ mam'aaⁿya.

⁵⁹ Quia jo' jla'xcwiina ljo' na njñomna jom. Meiⁿ tiqueⁿna cwenta teiñooⁿ xcwe quii'ntaaⁿna. Mana jlueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna.

Sein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ

9 ¹ Já nn'aⁿ na canchoo'we na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyoma'nooⁿyâ ñ'eⁿñê. Yocheⁿ na saawi'nooⁿyâ cwii joo, nty'iaayâ cwii tsaⁿs'a xjeⁿ na tuiiñe na nchjaaⁿ! ² Ndo' tax'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—'U Maestro, ¿ñeeⁿ juu seitjooñe nnom Ty'oots'om, jo' na tuiiñe tsaⁿm'aaⁿ na nchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nqueⁿ oo aa nn'aⁿ na nda jom?

³ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Meiⁿ nchii jnaaⁿ nquii na tuiiñe na nchjaaⁿ, meiⁿ nchii jnaaⁿ nn'aⁿ na nda juu. Luaa' tjom cha cantyja 'naaⁿ ca'moⁿna' na nquii Ty'oots'om waa najndeii na matseixmaaⁿ. ⁴ Tseixmaⁿya na cats'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ na jñoom ja yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a. Ee quia nncue'ntyjo xjeⁿ na nncwjaaya, quia jo' xondaa nl'aatyaaya ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. ⁵ Yocheⁿ na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, cwiluiindyô chom na mañequiaa naxuee jo ndaana.

⁶ Jnda na tsoom na luaa', tjoom'm ndaajnaⁿ nomtyuaa. S'aaⁿ tsoo' ñequio juuna', jnda jo' ty'oomñê tsoo'ñeeⁿ lua'nnom tsaⁿnchjaaⁿ! ⁷ Ndo' tsoom nnom:

—Cja' peila na jndyu Siloé, camaⁿ n'omnjom'. Ñ'oom Siloé matsona' jñom ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ.

Ndo' tja tsaⁿñeeⁿ, tmaaⁿ nnoom. Ndo' quia jndyolcweeⁿeⁿ xuee manty'iaaⁿaⁿ. ⁸ Ndo' nn'aⁿ na ndyoo' m'aⁿ yuu na mac'eeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñenty'iaana jom na ñetcaaⁿ ljo' tjooñê, ta'x'eena ndaa ntyjeena:

—¿Aa nchii luaa' tsaⁿnchjaaⁿ na tacatyeeⁿ na tcaⁿ ljo' tjooñe?

⁹ Nt'omndye joona jluena:

—Majom luaa'.

Saa nt'omcheⁿ jlue:

—Nchii jom, cwe' na jeeⁿ tseijomna'.

Saa nqueⁿ matsoom:

—Maja luaa.

¹⁰ Jo' na ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Chiuu tuiyuu na ya teitquio' je'?

¹¹ T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Juu ts'aⁿ na jndyu Jesús s'aaⁿ tsoo', ty'oomñê juuna' lua'nooⁿ. Jnda jo' matso na cjoya Siloé na cjocamaaⁿ nooⁿ. Ndo' tjo jo', tmaaⁿ nooⁿ, ndo' je' xuee manty'iaa.

¹² Quia jo' ta'x'eetina nnoom, jluena:

—¿Ndo' juu tsaⁿñeeⁿ, yuu m'aaⁿ?

T'ooⁿ ndaana:

—Ticaljeiia.

Fariseos ñe'caliuna chiuu tuii na n'maⁿ tsaⁿnchjaaⁿ

¹³ Quia jo' ty'eñ'omna juu ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos. ¹⁴ Ee xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ quia s'aa Jesús tsoo' na s'aaⁿ na ya manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ. ¹⁵ Ndo' mati nn'aⁿ fariseos'ñeeⁿ tyota'x'eena nnoom. Tyoluena:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya manty'ia'?

T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Juu tsaⁿñeeⁿ ty'oomñê tsoo' lua'nooⁿ, jnda chii tmaaⁿya lua'nooⁿ, ndo' je' ya manty'iaya.

¹⁶ Saa nt'om fariseos'ñeeⁿ tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ nchii m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, ee ticatseit'maaⁿñê xuee na cwita'jndyaaya.

Ndo' nt'om nc'iaana jlue:

—Ts'aⁿ na tseixmaⁿ jnaⁿ tixocandaa nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na luaa'.

Ndo' laa'ti' tîcwijom ñ'oom na jla'neiⁿna. ¹⁷ Jo' chii ta'x'eennda'na nnom ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿ljo' matsu' cantyja 'naaⁿaⁿ na s'aaⁿ na ya manty'ia'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Tsaⁿñeeⁿ cwiluiñê profeta.

¹⁸ Saa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ maxjeⁿ tiñe'cala'yu'na na ñet'oom na nchjaaⁿaⁿ ndo' je' jnda ljoya manty'iaaⁿaⁿ. Jo' chii tqueeⁿndyena nn'aⁿ na nda jom. ¹⁹ Ndo' ta'x'eena ndaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ, ¿aa nda'yo' jom? Chiuu cwindu'yo', ¿aa mayuu' na tuiñê na nchjaaⁿaⁿ?

²⁰ Ndo' t'ooⁿ nn'aⁿ na nda jom. Jluena:

—Manquiuyâ na ndaayâ jom, ndo' manquiuyâ na tuiñê na nchjaaⁿaⁿ. ²¹ Saa cantyja chiuu tuiiyuu na ya manty'iaaⁿaⁿ je', jo' ticaliuuyâ. Meiⁿ ticaliuuyâ 'ñeeⁿ s'aa na ya manty'iaaⁿaⁿ. Saa jnda tue'ntyjo choom'm. Jo' chii cata'x'ee'yo' 'ñom chiuu waa. Manquiityeeⁿ nntsoom chiuu tuii.

²² Luaa' ñ'oom t'ooⁿ joo nn'aⁿ na nda jom, ee nquiaana nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aaⁿna. Ee jnda jla'jomndyena xeⁿ na nncwji'yuu'ñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na Jesús cwiluiñê Cristo, tixonquiana na wanaaⁿ na nntseijomñe tsaⁿñeeⁿ xjeⁿ na cwi'tjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om. ²³ Cwe' na luaa' waa, jo' na jlue nn'aⁿ na nda jom: “Jnda tue'ntyjo ñoom'm. Cata'x'ee'yo' 'ñom.”

²⁴ Quia jo' jnda we ndii' tqueeⁿ nn'aⁿ judíos juu tsaⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Tyoluena nnoom:

—Ñequio na ndo' Ty'oots'om catseineiⁿ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Jâ cwila'nooⁿâ na juu tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ jnaⁿ.

²⁵ Ndo' t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ticaljeiia, aa jom ts'aⁿ na matseixmaⁿ jnaⁿ. Ñe'cwii waa na matsei'noⁿa, meiⁿ na ñet'ooⁿ na nchjaⁿya, saa je' ya manty'iaⁿya.

²⁶ Quia jo' ta'x'eennda'na nnoom. Jluena:

—¿Ljo' s'aaⁿ 'u? ¿Chiuu s'aayom na ya manty'ia'?

²⁷ T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Majnda tsjooya ndaa'yo', saa ticalañ'oom'ndyo'. Ndo' je' ¿chiuu na ñe'candye'nnda'yo'? ¿Aa mati 'o ñe'calajomndyo' ñ'oom na mañequiaaⁿ?

²⁸ Ndo' jla'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena:

—'U cwiluiindy^u ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom'm, saa jâ cwilajomndyô ñ'oom na tyoñequiaa Moisés. ²⁹ Jâ manquiuuyayâ na seineiⁿ Ty'oots'om nnom Moisés, saa tsaⁿm'aaⁿ meiⁿ cwe' ticaliuuyâ yuu jnaⁿyom.

³⁰ T'o tsaⁿñeeⁿ ndaana, matsoom:

—Jeeⁿcheⁿ ndya' cjaawee' ts'ooⁿ na luaa', na 'o ticaliu'yo' yuu jnaⁿyom, ndo' jnda tquiaaⁿ na ya manty'iaⁿya. ³¹ Cha'tsondyo manquiuuya na Ty'oots'om xocañeeⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseit'maaⁿñe jom ndo' na mach'ee yuu na l'ue ts'oom, tsaⁿñeeⁿ ñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo. ³² Cantyjati xuee na jnaⁿ tsjoomnancue, meiⁿjom ndii' tyoondye nn'aⁿ na ñet'oom cwii ts'aⁿ na s'aa na ya manty'iaa' cwii ts'aⁿ na tuiiñe na nchjaaⁿ. ³³ Xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ, tjaa na ndaa nnts'aaⁿ.

³⁴ T'oon^a nnoom, jluena:

—'U cha'tso na cha'tso cantyja na tuiindy^u matsei'xmaⁿ jnaⁿ. Ndo' ¿aa matseijndu' na m'moⁿ ndaa jâ?

Quia jo' tjei'na jom wats'om chjoo 'naaⁿna yuu cwitjomndyena.

La'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ nchjaaⁿ jo nnom Ty'oots'om

³⁵ Jndii Jesús na tjei'na tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Quia ljeiⁿ juu, matsoom nnom:

—¿Aa matseyu' ñequio Jnda Ty'oots'om?

³⁶ T'o tsaⁿñeeⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ¿cwaaⁿ ts'aⁿ jom cha ya nntseyu'a ñ'eⁿñê?

³⁷ Matso Jesús nnoom:

—Majnda nty'ia' jom. Mannco na matseinaⁿya njom' cwiluiindy^onqueⁿ.

³⁸ Quia jo'cheⁿ matsoom:

—'U Ta, matseyu'a ñ'eⁿndyu'.

Ndo' seit'maaⁿñê Jesús.

³⁹ Ndo' Jesús matsotyeeⁿcheⁿ:

—Ja jndyoo tsjoomnancuewaañe na nntoⁿa nn'aⁿ. Nquiee nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na cwila'noⁿna chiuu waa cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om nnts'aa na nnc'omna cha'cwijom ts'aⁿ na nchjaaⁿ. Ndo' joo nn'aⁿ na

ndoo' nquiuna na m'aⁿ na nchjaaⁿ na cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, joona nñequiaya na candaa'ya nla'noⁿ na cantyja 'naaⁿ aⁿ.

⁴⁰ Nndyoo' meintyjee' cwantindye nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, ndo' jndyena na luaa' tso Jesús. Quia jo' ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Aa mati jâ mach'eena' na nchjaaⁿ yâ?

⁴¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xeⁿ na je' laxmaⁿ yo' cha'na nn'aⁿ na ticala'noⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om quia jo' tjaa'naⁿ jnaⁿ na cwilaxmaⁿ yo'. Saa nc'e na cwindu'yo' na 'o laxmaⁿ yo' nn'aⁿ na candaa'ya cwila'noⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, jo' chii cwilaxmaⁿ yo' na cho'nqueⁿ yo' jnaⁿ yo'.

Ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ tiom canmaⁿ

10 ¹ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo', juu ts'aⁿ na nchii 'ndyoots'a tiom wjaaquee' yuu na ñjomndye canmaⁿ, saa cwiicheⁿ joo wjaawaaⁿ juu tiom'ñeeⁿ na nncwincjeeⁿ eⁿ juuna', tsaⁿ ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿ canch'ue ndo' tsaⁿ na mawincje' tiom. ² Saa nquii ts'aⁿ na cwiluiiñê na mateix'ee canmaⁿ, xcwe 'ndyoots'a tiom nncjaaqueⁿ eⁿ. ³ Ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a tiom'ñeeⁿ, matseicanaaⁿ ñee na nncwinoom. Ndo' joo canmaⁿ ñeeⁿ na mateix'eeⁿ cwita'jnaaⁿ yo' jñeeⁿ eⁿ. Macwjeeⁿ eⁿ ncueeyo', wjaachom jooyo'. ⁴ Ndo' quia na jnda tjeiiⁿ eⁿ cha'tso canmaⁿ na mach'eeⁿ cwenta, wjaajñeeⁿ jo ndaayo', 'oontyjoyo' naxeeⁿ eⁿ ee cwita'jnaaⁿ yo' jñeeⁿ eⁿ. ⁵ Cwii ts'aⁿ na ticata'jnaaⁿ yo' na nchii ty'oyo', xoc'oontyjoyo' naxeⁿ, hasta nlei'nomyo' juu. Ee ticata'jnaaⁿ yo' jndyee' cwiicheⁿ ts'aⁿ na nchii ty'oyo'.

⁶ Luaa' ñ'oom na cwe' tjañoom' na seineiⁿ Jesús ndaana. Saa ticala'noⁿ na ljo' ñe'catsona'.

Jesús cwiluiiñê ts'aⁿ na candaa'ya mateix'ee canmaⁿ

⁷ Ndo' seineiⁿ ticheⁿ Jesús ndaaⁿ naⁿ ñeeⁿ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ja cwiluiindyoo 'ndyoots'a tiom na cwi'ooquie' canmaⁿ. ⁸ Cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tquiocalue na cwiluiindyee na nnteix'ee canmaⁿ cwii tjoocheⁿ na jndyoo, joo naⁿ ñeeⁿ la'xmaⁿ na naⁿ canty'ue ndo' nn'aⁿ na cwiwincje' tiom. Saa joo canmaⁿ na mayuu'cheⁿ cwiluiindyee cwentaya tñquiandyena cantyja 'naaⁿ naⁿ ñeeⁿ. ⁹ Ja 'ndyoots'a tiom cwiluiindyoo. Meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na nncjaaquiee' cantyja 'naⁿ ya, tsaⁿ ñeeⁿ nlui'n'maaⁿ ñê. Nntseijomna' jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na maljeiyo' na nlcwa' na macalui'yo' tiom'ñeeⁿ ndo' na macwjee'nda'yo'.

¹⁰ Tsaⁿ canch'ue ñequii'cheⁿ na macwjeeⁿ eⁿ na nnch'ueeⁿ nntseicueⁿ eⁿ ndo' na nntsei'naⁿ aⁿ. Ja jndyoo na nñequia na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ, ndo' cha na candaa'ya na nla'xmaⁿ na juu jo'. ¹¹ Ja cwiluiindyoo ts'aⁿ na candaa'ya mateix'ee canmaⁿ. Juu ts'aⁿ na candaa'ya

na mateix'ee canmaⁿ ntsmeiⁿ, mañequiaañe na cue' cwentaayo'. ¹² Saa juu tsaⁿntjom na nchii cwiluiiñê ty'oyo' ee cwe' mach'eeⁿ cwenta jooyo', noom'm na ndyocwjee'cañoom lobo. Quia jo' ma'ñeeⁿ canmaⁿñeeⁿ, maleinoom. Ndo' juu lobo'ñeeⁿ mantyjoⁿ ndo' mat'uii jooyo'.

¹³ Maleinom tsaⁿñeeⁿ ee cwe' tsaⁿntjom jom, jo' chii ticajnda ntyjeeⁿ canmaⁿñeeⁿ.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na candaⁿa'ya mateix'aya canmaⁿ. Ndo' cha'xeⁿ wajnaaⁿ Tsotyā ja, mati ja mawajnaⁿa jom. Maluaa' matseijomna' na wajnaⁿa canmaⁿ ntsmaaⁿa, ndo' quioo' ntsmaaⁿa cwitajnaaⁿyo' ja. Ndo' mañequiaandyō na c'ioⁿ cwentaa canmaⁿ ntsmaaⁿa. ¹⁶ Mati mam'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿa na tic'omna tmaaⁿwaa. Mati joona cwiluiindyō na cjocachooya, ndo' nnquiontyjona na nncwaⁿya joona. Ndo' nncuaa na ñe'cwii tmaaⁿ, ndo' ñe'cwii ts'aⁿ na nnteix'ee joona.

¹⁷ 'Nquii Tsotyā jeeⁿ candya' ts'oom ja, ee mañequiaandyō na c'ioⁿ cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyē canmaⁿ ntsmaaⁿa cha ñnequiaaⁿ na nncwando'nda'a. ¹⁸ Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na ndaaⁿ nntseicuee' ja na nchii ñ'oomya. Manncotya mañequiaandyō na ljo' catjoⁿ. Waa najndoⁿ na cwiluiindyō na cats'aa na ljo', ndo' mati waa na jndoⁿ na nncwando'xco. Luaa' ñ'oom na saⁿntjom Tsotyāya na catseixmaⁿya.

¹⁹ Jndaⁿ na jndye nn'aⁿ judíos ñ'oommeiⁿ s'aana' na tîcatjoom'nda' na jla'neiⁿna cantyja 'naaⁿa'. ²⁰ Ee jndyendye joona jluena:

—Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ, ndo' jndaⁿ teintjeiⁿñê. ¿Chiuu na cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ?

²¹ Saa nt'omndye joona jlue:

—Nchaa l'uu ñ'oommeiⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na nntseineiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii. ¿Aa nnts'aacheⁿna' cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ tsaⁿjndii ndaaⁿ nnts'aa na nnty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ?

Tînquiandye nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ Jesús

²² Tsjoom Jerusalén tuee' xuee quia cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos na cwijaañjoom' n'omna xjeⁿ na tiooxconnda' weloo weloona cwenta wats'om t'maⁿ l'ō Ty'oots'om. ²³ Ndo' xcwe ncueesua' quia tuee' xuee'ñeeⁿ. Jesús m'aaⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna. Manoom naquii' cwii w'aa cwentaa' wats'om'ñeeⁿ na cwe' wanaaⁿ ndiocheⁿ na s'aa Salomón. ²⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tjaa'ndyena tsei Jesús. Ta'x'eena nnoom jluena:

—¿Cwanti yo na maleichu' jâ na matseĩñ'eeⁿndyu' jâ? Xeⁿ na mayuu' cwiluiindyū' Cristo, ntyjayu catsu' ndaayâ.

²⁵ Matso Jesús ndaana:

—Jndaⁿ tsjoo na ljo' ndaa'yo', saa maxjeⁿ tîcalayu'yo'. Majoo ts'iaaⁿ na mats'aa ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyā, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya. ²⁶ Saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo

cwe' nc'e nchii cwiluiindy'o' canmaⁿ ntsmaaⁿa. ²⁷ Ee nn'aⁿ na cwiluiindy'e canmaⁿ ntsmaaⁿa cwindyena jndyeya, ndo' ja mawajnaⁿa joona, ndo' joona cwinquiontyjona naxaⁿa. ²⁸ Ja mañequia na ticantycwii na cwita'ndo'na, meiⁿ tajom catsuundyena. Ndo' tjaa meiⁿcwii ts'aⁿ na nnda^a nncwji' joona l'oo. ²⁹ Ee nquii Tsoty^a na tquiaaⁿ joona l'oo, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso, ndo' meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu nnda^a nncwji' joona l'ooⁿ. ³⁰ Ja ñequio Tsoty^a ñe'cwii cwiluiindy'o' ñ'eⁿñê.

³¹ Jnda na jndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na luaa' ñ'oom tso Jesús, jla'xcwiinnda'na ljo' na nntuee'na nacjoom'm. ³² Quia jo' tsoom ndaana:

—Majndye ts'iaaⁿ na ya jnda s'aaya jo ndaa'yo' ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyaya. ¿Cwaaⁿ cwii juuna' na mach'eena' na ñe'cajñom'yo' ljo' ja?

³³ Ndo' t'oo judíos'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Nchii ñe'cajñooⁿyâ ljo' 'u cwe' cwii ts'iaaⁿ na ya mache'. Nl'aayâ na luaa' 'u ee matsei'jnaⁿ Ty'oots'om. Ee 'u cwe' ts'aⁿ 'u, saa mache' na cwiluiindy'u' Ty'oots'om.

³⁴ Jesús t'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Naquii' ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na cwileiñ'om'yo', manquiu'yo' na nquii Ty'oots'om matsoom: “Ndaa' 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaa nn'aⁿ matsjoo na matseijomna' 'o cha'na nnco.”

³⁵ Matsoticheⁿ Jesús:

—Tso Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos na matseijomna' joona cha'na nqueⁿ. Ndo' manquiuuya na tixocats'aana' na cwe' cantu ñ'oom na tsoom. ³⁶ Jo' chii tixcwe na cwindu'yo' na matseijnaaⁿa jom nc'e na tsjoo na cwiluiindy'o' Jnaaⁿ. Ee nqueⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja, ndo' sa'ntjoom ja na candyoc'ooⁿndyo quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ tsjoomnancue. ³⁷ Jo' chii xeⁿ nchii ts'iaaⁿ 'naaⁿ Tsoty^a mats'aa, ticalayu'yo' ñ'eⁿndyo. ³⁸ Saa nc'e na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, jo' chii calayu'yo' cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿñeeⁿ meiiⁿ na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyo ja. Ee cantyja 'naaⁿ joona' nliu'yo' ndo' nla'noⁿ'yo' na nquii Tsoty^a ñe'cwii cwiluiiñê ñ'eⁿndyo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindy'o' ñ'eⁿñê.

³⁹ Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' jla'jndaa'ndyena na nnt'uena jom, saa tîcandaa l'ana, tjaaⁿ.

⁴⁰ Quia jo' tei'ty'ioonnda^aâ jndaa Jordán ñ'eⁿ Jesús yuu ñet'oomjndyee Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Ndo' majndye xuee ñet'ooⁿyâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús. ⁴¹ Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom na m'aaⁿyâ na ñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—Juan meiⁿcwii ts'iaaⁿ tyooch'eeⁿ na xocandaa nluina' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Saa cha'tso ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ, ñequii'cheⁿ na mayuu' joona'.

⁴² Ndo' majndye nn'aⁿ tyola'yu' ñ'eⁿ Jesús jo' jo'.

Na tue' Lázaro

11 ¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ wii' na jndyu Lázaro. Juu tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ tsjoom Betania ñequio María ñequio xjoom Marta. ² Majuu María, xjo Lázaro'ñeeⁿ, tsaⁿ na tu'nquio ncheⁿ nc'ee Jesús, ndo' ñequio sooxqueeⁿ tyuee'ñê nc'ee. ³ Ndo' joo yolcu'ñeeⁿ jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ Jesús. Jluena:

—'U Ta, juu ts'aⁿ na jeeⁿ candya' ts'om', weeⁿeⁿ.

⁴ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', matsoom:

—Tycuwaa' nchii macanda na cwe' nntseicuee'na' jom. Matjoom na luaa' cha caluiit'maaⁿñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyô Jnaaⁿ.

⁵ Jeeⁿ wi' ts'om Jesús Marta ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ ñequio nquii Lázaro. ⁶ Jnda na jñeeⁿ na wii' Lázaro'ñeeⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we xuee jo' jo' yuu na m'aaⁿ. ⁷ Jnda teinom we xuee'ñeeⁿ, jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na calajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, matsoom ndaayâ:

—Tsaannndaa'a Judea.

⁸ Jo' chii l'uuyâ nnoom:

—'U ta na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaayâ, tyoowijndye xuee na jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na njñomna ljo' 'u, ndo' áaa jo' wja'nnda'?

⁹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Ndicwaⁿ waa xjeⁿ na nnts'aatya ts'iaaⁿ cwii tjoocheⁿ na nnt'ue nn'aⁿ judíos ja. Ndo' na luaa' waa matseijomna' cha'cwijom na cwii xuee na candaⁿya canchoo'we horas na nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ. Quia naxuee manom ts'aⁿ, xocwity'ueeⁿ, ee ya tquioom'm nc'e na manty'iaa' ñe'quioom' tsjoomnancuewaañe. ¹⁰ Saa tixocandaⁿ nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ natsjom. Xeⁿ nnts'aaⁿ na ljo' nncwity'ueeⁿ, ee tjaa'naⁿ naxuee c'oom ñ'eⁿñê.

¹¹ Jnda tsoom na luaa' ndaayâ, tsotyeeⁿcheⁿ:

—Juu ti'x'iaaya Lázaro watsom, saa jo na nntseilcwiya jom.

¹² Quia jo' t'ooyâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ 'u Ta, xeⁿ na cwe' watsom, maxjeⁿ nlco'yana' jom.

¹³ Seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa' ee na m'aaⁿ ts'ooñe Lázaro, saa jâ jlatiuuyâ na ma'mooⁿ na watsoo tsaⁿñeeⁿ. ¹⁴ Quia jo' tsondyeyoom ndaayâ:

—Jnda tue' Lázaro. ¹⁵ Ndo' neiⁿya na tic'ooⁿya jo' jo' quia na tueeⁿeⁿ cha na nlayu'yo'. Je' cjaaya na m'aaⁿ.

¹⁶ Tomás, tsaⁿ na cwilacajndyuuyâ catyeⁿnquiee, juu cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyô na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê, matso ti'ñeeⁿ ndaayâ:

—Mati cjaaya cha mañejom cwjaaya ñ'eⁿñê.

Tseixmaⁿ Jesús na cwita'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja

¹⁷ Quia jo' saayâ, squiaayâ Betania. Jnda na squiaayâ jo' jo' tyolue nn'aⁿ nnom Jesús na jnda ñequiee xuee na ndii' Lázaro tsei'tsuua.

¹⁸ Tsjoom'ñeeⁿ cha'na we kilómetros waljoo' xcwe na tquia m'aa'na' ñ'eⁿ Jerusalén. ¹⁹ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos jnda tquie'cañom Marta ñequio María. Tquiola'jomndyena na cwiñe'quiana na t'maⁿ n'om na'ñeeⁿ na tue' Lázaro. ²⁰ Jnda na jndii Marta na jnda wjaawindyoo'â ñ'eⁿ Jesús, jlueeⁿeⁿ na jndyocatjomñê juu yuu na m'aa'yâ. Saa María ljoo'ñê na waa w'aa. ²¹ Matso Marta nnom Jesús:

—'U Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿ, tícue' ñetyjo. ²² Saa meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ ntyjiiyaya na mei'cwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nlcaⁿ nnom Ty'oots'om, ñnequiaaⁿ.

²³ T'o Jesús, matsoom nnom:

—Ncwando'nnda' ti'ty'iu' meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ.

²⁴ T'o Marta nnoom, matso:

—Ntyjiiya na nncwando'nnda' ñetyjo xuee na macanda quia na nntseinlcwi Ty'oots'om nn'aⁿ na jnda tja.

²⁵ Matso Jesús nnom:

—Ja cwiluiindyó na mañequia na cwita'ndo'xco nn'aⁿ, ndo' ja mañequia na ticantycwii na mawando' ts'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'e'ndyo, meiiⁿ na cue', maxjeⁿ nncwando'xco. ²⁶ Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na matseyiu' ñ'e'ndyo, ticantycwii na nncwando', ndo' meiⁿ tijoom nntsuuñe. ¿Aa matseyiu' na ljo'?

²⁷ Matsoom nnom Jesús:

—Mayuu' Ta, matseyiu'a na 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oots'om. Ma'u jo' na tseixmaⁿ na nncwje'cañoom' tsjoomnancue.

Seichjoo'na' ts'om Jesús, ty'ioom

²⁸ Jnda na tso Marta na luaa', quia jo' tjaaⁿ, tjacwaaⁿ tyjeeⁿ María. Ñemaaⁿ matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Jnda tyjee' nquii Maestro ndo' maqueeⁿñê 'u.

²⁹ Quia na jndii María na ljo', seityuaaⁿaⁿ, jndyocatjomñê Jesús yuu na m'aa'yâ. ³⁰ Ee xjeⁿñeeⁿ tyootsaaquiaa'â quii' tsjoom ñ'eⁿ Jesús. Ndi m'aa'yâ ñ'eⁿñê yuu na tjacatjomñê Marta jâ. ³¹ Ndo' joo nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'eⁿ María na cwiñe'quia na t'maⁿ ts'oom, quia nty'iaana na seityuaaⁿaⁿ, teicantyjaaⁿ, jlueeⁿeⁿ quii' w'aa, ty'entyjona naxeeⁿeⁿ. Ee jla'tiuuna na wjaacaty'ioom yuu waa tsei'tsuua.

³² Quia na tueⁿeⁿ na m'aa'yâ ñ'eⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee. Matsoom nnom:

—Jeeⁿ 'u Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿñê, quia jo' tícue' ñetyjo.

³³ Nty'iaa' Jesús na jeeⁿ maty'ioo María, ndo' jeeⁿ cwityuee nn'aⁿ judíos na tquiontyjo naxeeⁿeⁿ. Quia jo' jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Jesús, ndo' sei'ndaa'na ntyjeeⁿ. ³⁴ Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Yuu cwijom ty'iu'yo' jom?

Jluena nnoom:

—Ta, candyo' canty'ia'.

³⁵ Ndo' Jesús ty'ioom. ³⁶ Quia jo' joo nn'aⁿ judíos jlue:

—Queⁿyo' cwenta na jeeⁿ wi' ts'oom ti'ts'oo.

³⁷ Saa cwantindye joona jluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ s'aaⁿ na ya nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿ. ¿Aa nchii mati ndaa nnts'aaⁿ na tîcue' Lázaro?

Tquiaa Jesús na ta'ndo'xco Lázaro

³⁸ Sei'ndaa'ndaa'na' ntyjii Jesús. Saayâ ñ'eⁿñê yuu na waa tsue'tsjo' na tuii tsei'tsuua juuna'. Cwita' tsjo' 'ndyoots'aa'na'. ³⁹ Tso Jesús ndaana:

—Quindyoyoy' tsjo'waa.

Juu Marta, xjo ts'oo, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, je' jnda teic'eeñê ee jnda jndaa' ñequiee xuee na tueeⁿeⁿ.

⁴⁰ Matso Jesús nnom:

—¿Aa nchii jnda tsjoo njom', xeⁿ nntseyu' nnty'ia'njom' na nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om?

⁴¹ Quia ljo'cheⁿ tei'ndyooⁿna tsjo' yuu na tjaa'ndyena ts'oo. Ndo' jlundaañê, matsoom:

—Jeeⁿ quianl'ua' 'u Tsotyaya na mandi' ñ'oom 'ndyoya. ⁴² Ee mantyjiiya na ñequii'cheⁿ mandi' ñ'oom na matseinaⁿya njom'. Saa cwe' nc'e nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿna na cañomya jo' chii tsjooya ñ'oomwaa' cha cala'yu'na na 'u jñom' ja.

⁴³ Ndo' quia na jnda tsoom na luaa', seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ, tsoom:

—Lázaro, calui'.

⁴⁴ Ndo' juu ts'oo Lázaro, jlueeⁿeⁿ na chu'tyjoo liaa na tintmeiⁿ nc'eeⁿ ndo' l'ooⁿ. Ndo' ta' nnoom payom. Matso Jesús ndaa naⁿñeeⁿ:

—Calacanoⁿyo' liaameiⁿ cha ndaa nncjaⁿ.

Jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ quia na nty'iaana na luaa' s'aa Jesús, jla'yu'na ñ'eⁿñê. ⁴⁶ Saa nt'omndye joona ty'entyjaa'na nn'aⁿ fariseos. Tyoluena chiuu nty'iaana na s'aa Jesús. ⁴⁷ Jo' chii tjomndye nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana na m'aⁿ n'iaaⁿ. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Chiuu nl'aayoo? Ee teijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'ee tsaⁿm'aaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. ⁴⁸ Ndo' xeⁿ cwe' n'ndyaatoo na

ncjaach'eetyeeⁿ na luaa', quia jo' cha'tso nn'aⁿ nla'yu' ñ'eⁿñê. Ndo' na ljo' nquiee naⁿmaⁿn'iaaⁿ nn'aⁿ romanos nla'tyuii'na wats'om 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos ñequio ndaandyuaa 'naaⁿya.

⁴⁹ Caifás jndyu cwiindye joo naⁿñeeⁿ na luaa' tso. Juu cwiluiitquieñê chu'ñeeⁿ ndaa ntyee cwentaa jaa nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—'O meiⁿchjoo ticala'noⁿyo'. ⁵⁰ Meiⁿ ticaliu'yo' na yati xeⁿ na cue' cwii tsaⁿs'a cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaaya, cha tints'aa gobiernom na cwjaaya na cha'tsondyo.

⁵¹ Saa nchii cantyja na jndo' ts'om nqueⁿ na luaa' ñ'oom tjeiⁿeⁿ. Jom nc'e na cwiluiiñê tyee na cwiluiit'maⁿñê ndaa jaa nn'aⁿ judíos chu'ñeeⁿ, jo' chii sejndo' Ty'oots'om ts'oom na nncue' Jesús cwentaa nn'aⁿ judíos.

⁵² Ndo' nchii macanda cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, mati nntjoom na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ na meiⁿquiayuucheⁿ na m'aⁿ na quit'maⁿ n'om jom nntseitjom Ty'oots'om joona cantyja 'naaⁿaⁿ. ⁵³ Jo' chii nc'e na luaa' tso Caifás, cantyjati xuee'ñeeⁿ jnaⁿna' na jla'jomndye naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ na nla'cuee'na Jesús.

⁵⁴ Cwe' nc'e jo', tîconom xcweyaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jo' chii jluii'â ts'ondaa Judea ñ'eⁿñê, saayâ cwii tsjoom chjoo na jndyu Efraín. Tsjoom'ñeeⁿ candyoo' m'aaⁿna' ñequio ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'oom. T'ooⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo' cwantindyo xuee.

⁵⁵ Ndo' jnda jaawindyoo' na nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ. Cwii tjoocheⁿ na nncuee' xuee pascua'ñeeⁿ, jndyendye nn'aⁿ jlui'na njoomna, ty'ena Jerusalén cha ndaa nntjei'ljuu'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om. ⁵⁶ Joo nn'aⁿ na ty'e xuee tyol'ueena Jesús. Yochēⁿ na tyom'aⁿna wats'om, tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo', aa nnts'aacheⁿna' na ticañoom ncuee'?

⁵⁷ Ntyee na cwiluiitquiendye ndaa jaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tqueⁿna ñ'oom na jndei'na'. Saⁿntjomna xeⁿ m'aaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjii yuu m'aaⁿ Jesús, catseicandii tsaⁿñeeⁿ joona, cha na ndaa nnt'uena jom.

Tu'nquio María ncheⁿ cjoo' nc'ee Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 ¹ Yom xuee cwii tjoo na nla'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwila'cwjeena canmaⁿ, ndo' squiaayâ tsjoom Betania ñ'eⁿ Jesús. Squiaayâ na m'aaⁿ Lázaro, tsaⁿ na tqiaaⁿ na wando' xco jnda na tue'. ² Tyola't'maaⁿndyena Jesús jo' jo'. Jla'jndaa'ndyena cwii nantquie na tcwaa'â. Marta tyondi'ntjoom ndaayâ ndo' juu Lázaro'ñeeⁿ tacatyeeⁿ ñ'eⁿndyô na meindyuaandyô nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿ Jesús. ³ Ndo' juu María maleiñ'oom cwii tsua' xjo ncheⁿ na ñequii'cheⁿ nardo. Juuna' jeeⁿ jndana'. Tu'nquiom ncheⁿñeeⁿ nc'ee Jesús, jnda jo' tyowee'ñê nc'ee ñequio sooxqueeⁿ. Na s'aaⁿ na ljo' tju'na' jndye cachi cha'waa quii'

w'aa. ⁴ Mañ'eⁿ Judas Iscariote, jnda Simón, juu mawaa xjeⁿ na nñequiaa cwenta Jesús. Tsaⁿñeeⁿ cwii já na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê.

⁵ Matso:

—Cwa nchii na teil'ua ncheⁿwaa' na cwii ndyee siaⁿnto s'om denario. Ñequio s'om'ñeeⁿ nndaⁿ nnteijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ.

⁶ Saa nchii tsoom na luaa' nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom ndyeñeeⁿ saa ee na jeeⁿ canch'ueñe ndo' nc'e na jom maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwileil'uee'ndyô na cha'tsondyô, ndo' xjeⁿto jom macwjeeⁿeⁿ s'om jo' jo'. ⁷ Saa matso Jesús:

—Ca'ndii' yuscum'aaⁿ na luaa' mach'eeⁿ. Matseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ xuee na nncjaanty'iuu'ndyo. ⁸ Ee ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna ñ'eⁿndyo', saa ja nchii ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'.

Jla'jndaa'ndye ntyee na nla'cuee'na Lázaro

⁹ Jo' chii quia na jndye nn'aⁿ na jndyendye na jo' jo' m'aaⁿ Jesús, tquie'cañomna na m'aaⁿyâ. Ee nchii macandaⁿ nc'e na ñe'canty'iaana Jesús, saa mati ñe'canty'iaana Lázaro, ts'aⁿ na tue' na tquiaa Jesús na tando'xco. ¹⁰ Cwe' nc'e jo', ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos, mati jla'jndaa'ndyena na nla'cuee'na Lázaro. ¹¹ Ee cwe' cantyja 'naaⁿ jom majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ toⁿndye cantyja 'naaⁿ ntyee, jla'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

Jla't'maaⁿndye nn'aⁿ Jesús quia squiaayâ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nn'aⁿ na jndyendye na tquio ncuee, jndyena na manndyoo' na nntsquiaayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús. ¹³ Jo' chii ty'echona njom, ty'ecatjomndyena já ñ'eⁿñê. Tyola'xuaana tyoluena:

—Caluiit'maⁿñe Ty'oots'om. Catio'naaⁿñê nquii ts'aⁿ na mandyo ñequio xuee' nquii na cwiluiiñe Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel.

¹⁴ Ndo' ljeii Jesús cwii snom chjoo. Tjaljoom juuyo'. Ndo' na ljo' s'aaⁿ seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii. ¹⁵ Matsona':

'O nn'aⁿ tsjoom Jerusalén, tila'catyuendyo'.

Canty'ia'yo' macwjee'cañoom nqueⁿ na cwiluiiñê

Rey cwenta' 'o, na waljoom snom.

¹⁶ Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ticala'nooⁿâ ñ'oommeiⁿ najndyee. Saa ndanquia quia na jnda seit'maaⁿñe Ty'oots'om jom, tjañjoom' n'ooⁿyâ na teiljeii ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' maxjeⁿ tuii na ljo'.

¹⁷ M'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ judíos quia t'maⁿ Jesús Lázaro na ñejndii' quii' tsei'tsuua. Jndaⁿ na tquiaaⁿ na wando'xco Lázaro'ñeeⁿ, quia jo' tyotjeii'yuu'ndye naⁿñeeⁿ chiuu nty'iaana na tuii. ¹⁸ Macwe' juu ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aa Jesús na tixocandaaⁿ nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, jo' na

ty'ecatjomndye nn'aⁿ na jndyendye jom quia jnda jndyena na ljo' s'aaⁿ.

¹⁹ Saa joo fariseos'ñeeⁿ tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Aa jndo'yo' je'? Maxjeⁿ tjaa na ndaa nl'aaya. Cha'tsondye nn'aⁿ cwilajomndye ñ'eⁿñê.

Nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego cwil'ueena Jesús

²⁰ Ndo' tyom'aⁿ cwantindye nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na ty'e ncuee quia cwila'cwjee nn'aⁿ judíos canmaⁿ.

²¹ Tquie'cañom naⁿñeeⁿ Felipe. Jom ts'aⁿ tsjoom Betsaida, ts'ondaa Galilea. Nn'aⁿ griegos'ñeeⁿ ty'ecataⁿ na cwii naya'ñeeⁿ nnoom, jluea:

—Aa re sa, l'ue n'ooⁿyâ na nlanaaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

²² Quia jo' tja Felipe, matsoom na ljo' nnom Andrés, ndo' wendye joona ty'ecaluenta na ljo' nnom Jesús. ²³ Tso Jesús ndaana:

—Ja cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na t'maⁿ nlco'wi'na' ja, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' Ty'oots'om nntseit'maaⁿñê ja. ²⁴ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', cwii lqueeⁿ na cwiquioo, xeⁿ ticjaaquiee'na' quii' ts'o yuu na nntseijomna' cha'cwijom na nncue'na', cwiljona' na ñenquiina'. Saa xeⁿ nnom' ts'aⁿ juuna' quii' ts'o yuu na matseijomna' na nncue'na', quia jo' majndye nncue' nnts'aana'. ²⁵ 'Ñeeⁿ juu na matseicandya' ts'om cantyja na matseijndaa'ñe nquii na nncwando', jnaaⁿ jo' nntsuuñe. Saa juu ts'aⁿ na mach'ee na jndoo' cantyja na wjaam'aaⁿ, ndaa' tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na nncwanoom'm. ²⁶ 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñe'candi'ntjom nooⁿ, candyontyjooⁿ naxaⁿa. Ndo' yuu na nnc'ooⁿya majo' jo' nnc'oom ts'aⁿ na mandi'ntjom nooⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nndi'ntjom nooⁿ nntseit'maaⁿñe Tsotyaya tsaⁿñeeⁿ.

Matseineiⁿ Jesús na nla'cuee' nn'aⁿ jom

²⁷ 'Je' mamatsei'ndaa'na' ts'ooⁿ, ndo' ¿chiiu nntsjoô cantyja 'naaⁿ jo'? ¿Aa nntsjoô: “Tsotyaya, cwji'n'maaⁿndyu' ja juu xjeⁿ na nntjoⁿya nawi'waañe”? Saa xocatsjoô na ljo' ee jnda jndyoo cha na nnc'io cwentaa nn'aⁿ. ²⁸ 'U Tsotyaya, quiaa' na catseit'maaⁿñena' 'u.

Xjeⁿñeeⁿ teic'uaa jndyee' Tsotyeeⁿ cañoom'luee. T'o:

—Jnda tqia na matseit'maaⁿñena' ja ndo' wjaatseit'maaⁿñetina' ja.

²⁹ Nn'aⁿ na jndyendye na meintyjee' nacañoomyâ jo' jo', jndyena na ljo'. Jluena ndaa ntyjeena na seixuaa tsuee. Saa nt'om nn'aⁿ jlue:

—Cwii ángel seineiⁿ nnoom.

³⁰ Tso Jesús ndaana:

—Jndye'yo' na teic'uaa na seineiⁿ cha cateijndeina' 'o, nhii cha cateijndeina' ja. ³¹ Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿna' nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' mati nntyuii' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii na matsaⁿntjom quii' n'om nn'aⁿ. ³² Ndo' quia na jnda jla'we nn'aⁿ ja na nla'cuee'na ja, quia jo' nnts'aa na nntseitjomna' nn'aⁿ cantyja 'na'ya.

³³ Ñ'oomwaa' matsoom cha ca'moⁿna' cwaaⁿ cwii nnom na nntjoom na nncueeⁿeⁿ. ³⁴ T'oo nn'aⁿ na jndyendye, jluena:

—Majnda macwindyaaya na matso ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om na teiljeina' na juu Cristo xocantycwii na m'aaⁿñê. Quia jo' ¿chiiu na matsu' na matsona' na nla'we nn'aⁿ juu na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nla'cuee'na juu? ¿Ñeeⁿ juu luaa' na matsu' na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee?

³⁵ Quia jo' matso Jesús ndaana:

—Ja na cwiluiindyō naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿtyaya quii'ntaaⁿyo'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' cantyja 'naⁿya yochēⁿ na cwii m'aaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', cha tincwinom' natia 'o. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿñe nacje 'naaⁿ' natia, ticaljeii yuu wjaañ'oomna' juu. ³⁶ Yochēⁿ na m'aaⁿya na mañequia naxuee quii' n'om'yo', calayu'yo' ñequiondyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ee na nl'a'yo' na ljo' nlaxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ' Ty'oots'om na nqueⁿ cwiluiiñe naxueeñe.

Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, tjaaⁿ yuu na xocaliu naⁿñeeⁿ jom.

Tiñe'calayu' nn'aⁿ jndíos ñ'eⁿ Jesús

³⁷ Meiiⁿ jndye ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ jo ndaana na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, saa tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿñê. ³⁸ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na tyotseiljeii profeta Isaías, matso:

Ta, ¿ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'oom na cwiñe'quiaayâ?
Ndo' tsotyeeⁿ cwiicheⁿ ñ'oom:

¿Ñeeⁿ juu na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nnom najndeii na matseixmaaⁿ?
³⁹ T'moⁿ Isaías chiiu waa na tileicandaa nla'yu' nn'aⁿ judíos, ee waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsoom:

⁴⁰ Cha'xjeⁿ tileicanty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ, maluaa' s'aa Ty'oots'om quii' n'omna, ndo' tquiaaⁿ na jla'quie' n'omna jo nnoom.

Nmeiⁿ tuii cha tixocaliuna chiiu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyena,
meiⁿ na nla'noⁿna quii' n'omna.

Ee xeⁿ nnc'ooliuna chiiu l'ue ts'oom ndo' nla'noⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna ndo' nncwji'n'maaⁿñê joona.

⁴¹ Seineiⁿ Isaías ñ'oommeiⁿ quia na tco'na' nnoom na seit'maaⁿñe Ty'oots'om Jesús, ndo' seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ' juu.

⁴² Saa meiiⁿ na luaa' tso Isaías, majndyendye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos, tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús. Saa jnaaⁿ na nquiaana nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, jo' chii ticatjei'yuu'ndyena na ljo'. Ee xeⁿ nl'ana na ljo' tixonquia fariseos'ñeeⁿ na wanaaⁿ na nla'jomndyena xjeⁿ na cwi'oona wats'om. ⁴³ Ee joona neii'tina na calue nc'iaana na ya cwil'ana, nchiiti na ntyjaa' n'omna na catso Ty'oots'om na ya ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena.

Ñ'oom na mañequiaa Jesús macu'xe'na' nn'aⁿ

⁴⁴ Jndeiⁿ seineiⁿ Jesús. Matsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyo, nchii macanda ñequio ja matseyu' tsaⁿñeeⁿ. Mati matseyu' ñequio nquii Tsoty^a na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

⁴⁵ Ndo' 'ñeeⁿ juu na manty'iaa' ja, mati manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ nquii na jñom ja quii'ntaaⁿyo'. ⁴⁶ Ja na cwiluiindyo naxuee, jndyoo tsjoomnancue, cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo nncwji'na' juu naquii' natia. ⁴⁷ Saa xeⁿ cwe' na mandii ts'aⁿ ñ'oom na mañequiaa, meiⁿ ticatseinda joona', nchii ja tseixmaⁿya na nncu'xaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee nchii ty'iom Tsoty^a ts'iaaⁿ ja na nncu'xaⁿya nn'aⁿ, ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwji'n'maaⁿndyo joona. ⁴⁸ 'Ñeeⁿ juu na ticuee' ts'om ja, meiⁿ tico'ñom ñ'oom na mañequiaa, waa cwii na nncu'xe'na' tsaⁿñeeⁿ. Ee xuee na macanda majooti ñ'oom na jnda seinaⁿya, joona' nntu'xe'na' jom. ⁴⁹ Ticalatiuu'yo' na cwe' na jndei' 'ndyo nncu' ñ'oommeiⁿ na matseinaⁿ. Nquii Tsoty^a na jñom ja, nqueⁿ sa'ntjoom na nmeiⁿ catseinaⁿya ndo' na ca'mooⁿya joona' ndaa'yo'. ⁵⁰ Ndo' ntyjiiya ñ'oom na matsa'ntjoom mañequiaana' na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'. Jo' chii matseinaⁿya cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsoom nooⁿ.

Tmaⁿ Jesús nc'ee' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

13 ¹ Cantyjati na jnaⁿna' na t'maⁿ Jesús jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, t'mooⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jâ. Ntyjeeⁿ na jnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlueeⁿeⁿ tsjoomnancuewaañe na nncjaalcwe'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ Tsotypeⁿ. Jo' chii quia majaawe'ntyjo xjeⁿ na nlatyaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwilacwjaaya canmaⁿ, t'moⁿtyeeⁿ na jeeⁿ t'maⁿ waa na candya' ts'oom jâ.

² Cwicwaa'â ñ'eⁿ Jesús natmaaⁿ. Xjeⁿñeeⁿ jnda seijndo' tsaⁿjndii ts'om x'iaayâ Judas Iscariote, jnda Simón, na quiaa tsaⁿñeeⁿ cwenta jom.

³ Ndo' jom majndaa'ya ntyjeeⁿ na l'ooⁿ jnda tquiaa Tsotypeⁿ na meiⁿcwii tintjoom na nchii ñ'oom' nquii. Mantyjeeⁿ na jnaaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om, ndo' na majo' wjaalcweeⁿeⁿ. ⁴ Teicantyyaaⁿ yochē na cwicwaa'â natmaaⁿ. Tjeiiⁿeⁿ liaatco na cweⁿ, to'ñoom cwii liaa na cwityuee' luaayâ, seityeeⁿ juuna' tsiaⁿaⁿ. ⁵ Jnda jo' tioom ndaatioo ts'om 'naⁿ na cwicandyuu'â. Tooⁿoⁿ na maaaaⁿ nc'aa'â na t'maaⁿ na calajomndyô ñ'eⁿñê, jnda chii mawee'ñê nc'aa'â ñequio liaa'ñeeⁿ.

⁶ Ndo' quia na tue'cañoom yuu na wacatyeeⁿ Simón Pedro, matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Ta, ¿aa mmaⁿ nc'aya?

⁷ T'ooⁿ nnom, matsoom:

—Ts'iaaⁿ na mats'aa tileicatsei'noⁿ na maje'ndyo, saa ndaquiacheⁿ nntsei'noⁿ.

⁸ Matso Pedro nnoom:

—Xoya na mmaⁿ nc'aya.

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Xeⁿ ticamaaⁿya nc'e' ticatseixmaⁿ cantyja 'naⁿya.

⁹ Matso Simón Pedro nnoom:

—Xeⁿ luaaⁿwaa Ta, nchii macanda nc'a. Mati camaⁿ l'ooya ñequio xquaⁿya.

¹⁰ Matso Jesús nnom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda jndaa', ticaⁿna' na ntmaⁿñe na chaⁿwaañe ee jnda lju'ñe, manda nc'ee macaⁿna' na ntmaⁿ. 'O laxmaⁿyo' na lju' n'omⁿyo' saa tichaⁿ'tsondyo'.

¹¹ Ee ntyjeeⁿ 'ñeeⁿ juu ñequiaa cwenta jom luee ntyee. Macwe' jo' na matsoom: “Saa tichaⁿ'tsondyo' laxmaⁿyo' na lju' n'omⁿyo'.”

¹² Quia na jnda tmaaⁿ nc'aaⁿâ, ndo' tcweennaaⁿa' liaatco 'naaⁿa', jnda jo' tjacioonnaaⁿa' nacañoom' meiⁿsa. Matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwilaⁿ'noⁿyo' cantyja na s'aaya 'o'? ¹³ 'O cwilacajndyuⁿyo' ja Maestro ndo' na cwiluiindyⁿ na matsaⁿ'ntjoⁿya 'o. Ndo' maty'iomyana' na ljo' cwinduⁿyo', ee maxjeⁿ jo' ja. ¹⁴ Ndo' na jnda tmaaⁿya nc'eeⁿyo' na cwiluiindyⁿ na matsaⁿ'ntjoⁿya 'o ndo' na ma'mooⁿya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oⁿots'om ndaaⁿyo', mati 'o matsona' na nttueⁿ'ndyoⁿ'cjeⁿyo' na nndyeⁿ'ntjomⁿyo' ndaa nc'iaaⁿyo'. ¹⁵ Ee jnda s'aaya cwii nnom na ma'moⁿna' ndaaⁿyo' cha mati cal'aⁿyo' ñequio nt'omcheⁿ chaⁿxjeⁿ jnda s'aaya 'o. ¹⁶ Ñ'oom na mayuuⁿ'cheⁿ matsjooya ndaaⁿyo', juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiitⁿ'maⁿñe chaⁿna nquii ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom juu. Mati ts'aⁿ na mawjaa ts'iaaⁿ na jñom ts'aⁿ juu, ticaluiitⁿ'maⁿñeti chaⁿxjeⁿ nquii ts'aⁿ na jñom juu. ¹⁷ Xeⁿ cwilaⁿ'noⁿyo' ñ'oommeiⁿ ndo' cwil'aⁿyo' na ljo', nttioⁿ'naaⁿñe Ty'oⁿots'om 'o.

¹⁸ 'Nchii matsjoo ñ'oomwaa' cantyja 'naⁿyo' na chaⁿ'tsondyo'. Mantjiiya chuu n'om' 'o na jnda tjeiiⁿ'ndyo. Ee maxjeⁿ macaⁿna' na catseicandaaⁿñena' ñ'oom' Ty'oⁿots'om na teiljeii. Matsona': “Manquii na macwa' ñ'eⁿ'ndyo malcwe' nacjoya.” ¹⁹ Je' matsjooya ñ'oomwaa' ndaaⁿyo' cwii tjoocheⁿ na nluu na ljo', cha quia na nttseicandaaⁿñena' nlayuⁿyo' na ja cwiluiindyⁿ manquii na jnda tsjoo ndaaⁿyo'. ²⁰ Ñ'oom na mayuuⁿ'cheⁿ matsjoo ndaaⁿyo'. 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ts'aⁿ na majñoⁿya, ja matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu na matseiljo ja, matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ nqueⁿ na jñoom ja.

Matso Jesús na ñequiaa Judas cwenta jom

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', seiⁿ'ndaaⁿna' ntyjeeⁿ, ndo' ndyeyu tjeiⁿ'yuuⁿñe ndaayâ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuuⁿ'cheⁿ matsjoo ndaaⁿyo', cwiindyⁿ 'o ñequiaa cwenta ja.

²² Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê tyonty'iaa ntyjaayâ ndaayâ. Ee ticala'nooⁿâ 'ñeeⁿ cwiindyo jâ na matsoom na luaa' nnts'aa.
²³ Xjeⁿñeeⁿ ja Juan na jeeⁿ candya' ts'om Jesús, mawacatyâⁿ nacañom'm na cwicwaa'â. ²⁴ Ndo' Simón Pedro s'oo l'ooⁿ nooⁿ na cwax'a 'ndyoo Jesús cwaaⁿ cwiindyo jâ na ñnequiaa cwentá jom. ²⁵ Jo' chii seintyjondyo jo ndo' jndya Jesús, tax'aya nnoom, tsjoo:

—Aa ndi' Ta, ¿ñeeⁿ cwii jâ na nnts'aa na ljo'?

²⁶ T'ooⁿ nooⁿ, tsoom:

—Majuu ts'aⁿ na nnom ñnequiaya cwii taⁿ tyoo' xjeⁿ na jnda seicanda'a juuna'.

Ndo' quia na jnda seicana'aⁿ tyoo'ñeeⁿ tquiaaⁿ juuna' nnom Judas Iscariote, jnda Simón. ²⁷ Ndo' Judas, jnda na to'ñoom taⁿ tyoo'ñeeⁿ, mana tuo Satanás quii' ts'oom. Ndo' tso Jesús nnoom:

—Queⁿndyu' ts'iaaⁿ na nnts'a'.

²⁸ Saa meiⁿcwiindyo jâ na meindyuaandyô nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ticala'nooⁿâ chiuu na luaa' ñ'oom tsoom. ²⁹ Ndo' ee na manquiuyuâ na Judas maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwiwil'uee'ndyô, jo' chii nt'omndyo jâ jla'tiuuyâ na ñe'catso Jesús nnoom na catseijnaaⁿ ljo'tindyo na macaⁿna' na nleil'uee'ndyô na waa xuee, oo quiaaⁿ cwantindyo ndaa ndyeñeeⁿ. ³⁰ Ndo' jnda na tcwa' Judas tyoo'ñeeⁿ, mañoom' jlueeⁿeⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ jnda teijaaⁿ.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

³¹ Jnda na jlui' Judas quii'ntaaⁿyâ, matso Jesús ndaayâ:

—Je' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, manntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' cantyja 'naaⁿ ljo' na manntjoⁿya nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. ³² Ndo' xeⁿ nntseit'maaⁿñena' jom cantyja na manntjoⁿ, quia jo' mati cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndo' tyuaa' nnts'aaⁿ na ljo'.
³³ 'O ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, chjootindyo cwii m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'. Nl'ue'yo' ja, ndo' cha'xjeⁿ tsjooya ndaa nc'iaa'yo' nn'aⁿ judíos, je' mati matsjoo ndaa' 'o: 'O xocandaa nntsquie'cañom'yo' yuu na nncjo. ³⁴ Cwii ñ'oom xco na matsa'ntjomna' mañequiaya ndaa'yo', na c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'. Cha'xjeⁿ na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o, malaa'ti' c'om' 'o na wi' n'om' nc'iaa'yo'. ³⁵ Na nl'a'yo' na ljo' nla'noⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na 'o cwiluiindyo' nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿndyo, xeⁿ m'aⁿyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

Matso Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Tax'eeñe Simón Pedro nnoom. Matso:

—Ta, ¿yuu wja'yu'?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Cantyja na nntjoⁿ je' 'u xocandaa nntseijomndyu', saa mati 'u nncue'ntyjo nntjom' na ljo'.

³⁷ Matso Pedro nnoom:

—Ta, ¿chiiu na xocandaa nntseijomndyo je' ljo' na nntjom'? Tints'aa meiiⁿ quio jo' c'io.

³⁸ T'o Jesús, matsoom nnom: 'U matsei'tiuu' na ñequiaandyu' na nnc'io' cantyja 'naⁿya. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo njom', cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo na jaawixuee, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'naⁿya.

Jesús cwiluiiñê nato

14 ¹ Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo'. Cala'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' mati cala'yu'yo' ñ'eⁿndyo ja. ² Naquii' waa' Tsotyaya jndye joo niom yuu na ya nnc'om nn'aⁿ. Xeⁿ nchii na luaa' waa, jnda tsjoo ndaa'yo'. Manncjo na nntseijndaa'ndyo joona' na nleil'uee'ndyo'. ³ Ndo' na jo na nntseijndaa'ndyo yuu na nnc'om'yo', nndyolcwa'nnda'a na nncjocho 'o yuu na m'aaⁿya, cha yuu na mac'aⁿya, majo' nnc'om'yo'. ⁴ Ndo' 'o manquiu'yo' yuu na majo ndo' mati cwita'jnaⁿyo' nato.

⁵ Matso Tomás nnoom:

—'U Ta, ticaliuuyâ yuu wja', jo' chii ¿chiiu ya na nla'nooⁿâ yuu waa nato'ñeeⁿ?

⁶ T'o Jesús, matsoom nnom:

—Ja cwiluiindy^o nato, ndo' ñ'oom na mayuu', ndo' na tijoom cwintycwii na wando' ts'aⁿ. Ñequii'cheⁿ cantyja 'naⁿ ja jo' na ndaa nncuee' ts'aⁿ na m'aaⁿ Tsotyaya. ⁷ Xeⁿ na cwila'noⁿyo' 'ñeeⁿ cwiluiindy^o, quia jo' mati nla'noⁿyo' cantyja 'naaⁿ Tsotyā. Na je' na cwii wjaatina' nc'e na cwita'jnaⁿyo' ja, mati cwita'jnaⁿyo' jom, ndo' jnda nty'ia'ndaa'yo' jom.

⁸ Matso Felipe nnoom:

—Ta, quiaa' na nnty'iaandaayâ Tsotye', quialjo'cheⁿ nljoya n'ooⁿyâ.

⁹ T'o Jesús nnom:

—Chiiu sa 'u Felipe, jaach'ee xuee m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', ¿aa maxjeⁿ ticwajnaⁿ ja? Ts'aⁿ na jnda nty'iaa' ja, mati jnda nty'iaaⁿaⁿ Tsotyā. ¿Chiiu na matsu': "Quiaa' na nnty'iaandaayâ Tsotye'?" ¹⁰ ¿Aa ticatseyu' na ljo'yu cwiluiindy^o ñequio Tsotyaya, ndo' jom ljo'yu cwiluiiñê ñ'eⁿndyo ja? Ñ'oom na matseinaⁿya ndaa'yo', nchii matseinaⁿya joona' cantyja 'naaⁿ na jndo' ts'ooⁿ nncō. Nquii Tsotyā na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo, nqueⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ cantyja 'naⁿya. ¹¹ Cala'yu'yo' na ljo'yu cwiluiindy^o ñequio Tsotyā, ndo' Tsotyaya ljo'yu cwiluiiñê ñ'eⁿndyo ja. Xeⁿ tileicala'yu'yo' na ljo', saa quiandyo' na nla'yu'yo' ñ'eⁿndyo cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿmeiiⁿ na mats'aa. ¹² Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo,

mañejoo ts'iaaⁿ na mats'aa nnts'aaⁿ. Hasta jndaticheⁿ ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ, nc'e na majo na m'aaⁿ Tsotyaya. ¹³ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jo' jo' ñnequia cha na catseit'maaⁿ'ñena' jom cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ. ¹⁴ Cha'tso na cwitaⁿ'yo' ñequio xueya, jo' jo' nnts'aa.

Njñom Jesús Espíritu Santo

¹⁵ 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' ja, quia jo' cala'canda'yo' ñ'oom na matsa'ntjoⁿ. ¹⁶ Ndo' ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na ñnequiaaⁿ cwiicheⁿ na nnteijndeiⁿ 'o, nquii Espíritu na cwiluiñe na mayuu' na ñequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'. ¹⁷ Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue xocandaⁿ nnto'ñoomna jom, ee tyoonty'iaana jom, meiⁿ ticata'jnaaⁿ'na jom. Saa 'o cwita'jna'yo' jom, ee m'aaⁿñê naquii' n'om'yo', ndo' ñequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'. ¹⁸ Tixoca'ndiya 'o na macanda, maxjeⁿ nncwjandda'a na m'aⁿ'yo'. ¹⁹ Mawaa xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, ndo' jnda jo' taxocanty'iaana ja. Saa ñ'eⁿndyo' 'o ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿ'ya, ee nc'e na nncwando'xco, jo' chii mati 'o nlaxmaⁿ'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. ²⁰ Quia na jnda tue'ntyjo xjeⁿ'ñeeⁿ nla'noⁿ'yo' na m'aaⁿ'ya ñ'eⁿ Tsotyā, ndo' 'o m'aⁿ'yo' ñ'eⁿndyo, ndo' ja m'aaⁿ'ya ñ'eⁿndyo'. ²¹ 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ñ'oom na matsa'ntjoⁿ ndo' matseicanda joona', tsaⁿ'ñeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Ndo' 'ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja, nquii Tsotyaya candya' ts'oom juu. Ndo' mati ja candya' ts'ooⁿ'ya juu, ndo' m'mooⁿ'ya cantyja 'naⁿ'ya nnom.

²² Tsaⁿ na jndyu Judas, saa nchii Judas Iscariote, matso:

—Ta, ¿chiiu na cwe' ndaa já m'moⁿ' cantyja 'naⁿ saa ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue xocatsa' na ljo'?

²³ T'o Jesús nnom, matsoom:

—'Ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja maxjeⁿ nntseñ'oom'ñe ñ'oom na maquaⁿ. Nnc'oom Tsotyā na candya' ts'oom tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' nntsquiaañooⁿ'yâ juu. Nnc'ooⁿ'yâ ñ'eⁿñe. ²⁴ 'Ñeeⁿ juu na ticajnda ntyjii ja, tsaⁿ'ñeeⁿ tiñe'catseicanaaⁿ ñ'oom na mañequiaya. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿ ndaa'yo' nchii ñ'oom 'ndyo nncoya. Matseixmaⁿ'na' ñ'oom 'ndyoo Tsotyaya ee jom jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo'.

²⁵ 'Ñoommeiⁿ' matseinaⁿ ndaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿndyo ñ'eⁿndyo'. ²⁶ Saa ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na njñoom Espíritu Santo na nnteijndeiⁿ 'o. Juu m'moⁿ'ti ñ'oom ndaa'yo' na macaⁿ'na' na nliu'yo'. Ndo' nnts'aa na nncjaañjoom' n'om'yo' cha'tso ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo'.

²⁷ 'Ja tjaa'naⁿ ñomtiuu tseixmaⁿ'ya. Mañequiaya na cala'xmaⁿ'yo' juuna' naquii' n'om'yo'. Juu na mañequia na cwicanda'yo' t'maⁿ'ti tseixmaⁿ'na', nchiiti juu na tjaa ñomtiuu c'om nn'aⁿ na mañequiaa tsjoomnancue. Tiñe'quiandyō na nntseñ'eeⁿ'ñena' n'om'yo' ljo' cwii nntjom'yo' meiⁿ tila'catyuendyo'. ²⁸ Jnda jndye'yo' na tsjoo ndaa'yo',

majo, saa nndyonnda'a na m'aⁿyo'. Xeⁿ na mayuu' jnda nqui'yo' ja, quia jo' nñequiaana' na neiⁿyo' meiⁿ na tsjoo na majo ee na m'aaⁿ Tsotyaya jo. Jom t'maⁿti cwiluiñê, nchiiti ja. ²⁹ Ndo' je' cwitjoocheⁿ na nluii na ljo' matsjooya ndaa'yo', cha quia na jnda tue'ntyjo juuna' quia jo' nla'yu'yo'.

³⁰ 'Tajndye cwimatseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', ee mandyo nquii na cwiluiitquieñe quii' n'om nn'aⁿ tsjoomnancuewaañe. Saa tjaa meiⁿcwii na matseixmaⁿya na juu jo' ndaaⁿ nleil'ueeñe na cat'uiina' ja. ³¹ Saa cha nnc'ooliu nn'aⁿ tsjoomnancue na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya Tsotyaya, ndo' na matseicandaaⁿndyo cha'tso na matsaⁿntjoom ja, mañequiaandyo na nnc'io. Quicantyja'yo', cjaaya, caluii'a ñjaañe.

Jesús cwiluiñê ts'oo ntjom na mayuu'cheⁿ

15 ¹ 'Ja cwiluiindyo ts'oo ntjom na mayuu' ndo' Tsotyaya cwiluiñê ts'aⁿ na mateix'ee juuna'. ² Matyjeeⁿ meiⁿnquia l'o ts'ooñeeⁿ na tyool'ana' ta. Saa ticwii l'o ts'ooñeeⁿ na cwil'ana' ta, matyjeeⁿ nqueⁿna' cha majndyeti ta cal'ana'. ³ Mati joo ñ'oom na ma'mooⁿ ndaa'yo' maqueⁿlju'na' n'om'yo' cha ya nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya. ⁴ Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naⁿya, cha'xeⁿ

macwiljoo'ndyotyaya ñ'eⁿndyo'. Ee cha'xeⁿ ts'o ts'oo xondaa nnts'aa cheⁿnquiina' ta xeⁿ ticat'uiina' nquii ts'oo, majo'ti cantyja 'naⁿyo', meiⁿ xocats'aana' na nncue' ta nl'a'yo' xeⁿ ticaljoo'ndyo' cantyja 'naⁿya.

⁵ 'Ja cwiluiindyo x'ee ts'oo, ndo' l'o cwiluiindyo' l'o ts'oo. 'Ñeeⁿ cwii l'o na tyeⁿ matseijomñe cantyja 'naⁿya, ndo' na cwiljoo'ndyo ñ'eⁿñe, tsaⁿñeeⁿ jndye cha'cwijom ta nncue' cantyja 'naaⁿaⁿ. Saa xeⁿ na nntoⁿñe cantyja 'naⁿya, tjaa'naⁿ ljo' cwii ndaaⁿ nnts'aa. ⁶ 'Ñeeⁿ juu na ticaljoo'ñe cantyja 'naⁿya, nntquie'na' juu cha'xeⁿ cwityeⁿnquie' l'o ts'oo, ndo' jo' jo' cwicaaⁿna'. Jnda chii cwicajñeeⁿ nn'aⁿ l'ooñeeⁿ, cwitioomna joona' quii' chom.

⁷ 'Xeⁿ cwila'jomndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naⁿya, meiⁿ ticatsuu' n'om'yo' ñ'oom na mañequiaya, quia jo' cataⁿyo' nnom Ty'oots'om cha'tso na l'ue n'om'yo', ndo' nñequiaaⁿ. ⁸ Luaa waa na matseit'maaⁿñena' Tsotyaya, na cantyja 'naⁿyo' jndye ta nncue'. Ee laa'ti' m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwila'xmaⁿyo' nn'aⁿ na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mañequia. ⁹ Cha'xeⁿ juu Tsotyaya candya' ts'oom ja, mati ja candya' ts'ooⁿya l'o. Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja na m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya l'o. ¹⁰ Ja matseicandaaⁿndyo ñ'oom na matsaⁿntjom Tsotyaya, ndo' cwiljoo'ndyo cantyja na candya' ts'oom ja. Ñequii'cheⁿ cala'canda'yo' ñ'oom na matsaⁿntjoⁿya l'o, ee na nl'a'yo' na ljo', nljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja na candya' ts'ooⁿya l'o.

¹¹ 'Ñ'oommeiⁿ matseinaⁿya ndaa'yo' cha nla'xmaⁿyo' na neiⁿyo' ñ'eⁿndyo ndo' cha candaa'ya nnc'om'yo' na neiⁿyo'. Hasta quiaana' na waljoo'cheⁿ na neiⁿyo' na cwila'candaaⁿndyo' yuu na matsaⁿntjoⁿya.

¹² Luaa waa ñ'oom na matsa'ntjoⁿ: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', cha'xjeⁿ m'aaⁿya na candya' ts'ooⁿya 'o. ¹³ Tjaa'naⁿ cwii na t'maⁿti na ma'moⁿna' na wi' ts'om ts'aⁿ nc'iaa' cha'na juu ts'aⁿ na ñnequiaaⁿ na cue' cwentaa nc'iaa'. ¹⁴ 'O cwiluiindy^o' nc'iaa' xeⁿ cwila'candaa'ndyo' na matsa'ntjoⁿya 'o. ¹⁵ Je' tacatsjootyaya na 'o cwiluiindy^o' moso. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaljeiiⁿ ljo' matseijndaa'ñe patrom 'naaⁿaⁿ. Je' matsjooya na 'o cwiluiindy^o' nn'aⁿ na ya ñ'oom ñ'eⁿndyo ee jnda tquiaya na caliu'yo' cha'tso ñ'oom na jnda jndiia' ndyoo Tsotyaya. ¹⁶ 'O nchii tjeii'ndyo' na nla'xmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, nnc^o tjeii'ndyo 'o, ndo' jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ 'o na catsa'yo' ndo' cal'a'yo' yuu na ñenquii'cheⁿ nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Ee na ljo' nl'a'yo' meiⁿquia ñ'oom na ntaⁿ'yo' nnom Tsoty ñequio xueya, jom ñnequiaaⁿ. ¹⁷ Luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿya 'o: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'.

Ticuee' n'om nn'aⁿ Jesús

¹⁸ 'Quia ticuee' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue 'o, cala'noⁿ'yo' na ja tyuaa'ti t'omna na ticuee' n'omna. ¹⁹ Xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue, nn'aⁿ cwentaa'na' nnc'omna na neiiⁿna 'o cha'xjeⁿ na neiiⁿna nc'iaana, saa nc'e jnda tjeii'a 'o quii'ntaaⁿna, jo' chii ticala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue, ndo' jo' na jndoo nn'aⁿ 'o. ²⁰ Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda ñetsjoo ndaa'yo', na juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiit'maⁿñê cha'xjeⁿ nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom jom. Nc'e na cwita'wi' nn'aⁿ ja, mati nnta'wi'na 'o. Ndo' xeⁿ cwila'candaa'ndyena ñ'oom na mañequiaya, quia jo' mati nla'candaa'ndyena ñ'oom na ñne'quia'yo'. ²¹ Cha'tso nmeiⁿ' nl'ana 'o cwe' nc'e na la'xmaⁿ'yo' cwentaya ee ticata'jnaaⁿna nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿna.

²² 'Xeⁿ nchii na jndyotseinaⁿya ndaana, quia jo' tixocwijndaa' na la'xmaⁿna jnaⁿ. Saa je' tixocandaa nluena na ticaliuna na cwila'tjoondyena nnoom. ²³ Ee ñeeⁿ juu na jndoo' ja, mati jndoo' tsaⁿñeeⁿ nqueⁿ na cwiluiñê Tsoty. ²⁴ Tijoom ñes'aa cwiicheⁿ ts'aⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na mats'aa. Xeⁿ na nchii ts'iaaⁿmeiⁿ' mats'aa, quia jo' tixocwijndaa' na cwila'tjoondyena nnoom, saa je' meiiⁿ na jnda ñenty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa cantyjati xjeⁿ na to'a, m'aⁿna na jndooⁿ ja ndo' mati nqueⁿ na cwiluiñê Tsoty. ²⁵ Saa luaa' waa cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na teiljeii naquii' ljeii na cwilei'ñ'omna na matsa'ntjomna', na matsona': "Jndooⁿ ja meiiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naⁿya na matseijndaa'ñena' na nl'ana na ljo'."

²⁶ 'Ja nlcaaⁿa nnom Tsoty na cajñoom Espíritu na cwiluiñê na mayuu' naquii' n'om'yo'. Quia na jnda tyjeeⁿeⁿ nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya. ²⁷ Ndo' mati 'o nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya, ee m'aⁿ'yo' ñ'eⁿndyo xjeⁿ na to'jndyaa ts'iaaⁿmeiiⁿ.

16 ¹ Matso Jesús:
 —Ñ'oommeiⁿ jnda seinaⁿ cantyja 'naⁿya ndaa'yo' cha tintseiquiaana' 'o. ² Ee nntjeii' nn'aⁿ judíos 'o naquii' lan'om 'naaⁿna. Ndo' manncue'ntyjo xjeⁿ na meiⁿquiandyo ts'aⁿ na nntseicuee' cwii 'o nntseitiuutoom na mandi'ntjoom nnom Ty'o^ots'om na ljo' nnts'aaⁿ. ³ Nmeiiⁿ nl'ana cwe' nc'e tícala'noⁿna cantyja 'naaⁿ Tsotya, meiⁿ cantyja 'naⁿ ja. ⁴ Saa jnda tsjooya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha quia na nncue'ntyjo xjeⁿñeeⁿ nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda tsjo ndaa'yo'.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Espíritu Santo

'Tícatsjoo ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' quia na to'jndyaa ts'iaaⁿ na maleiñ'oⁿya nc'e m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'. ⁵ Saa je' majolcwa'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿyo', ndo' meiⁿcwii 'o tyoowaxe' nooⁿ yuu jo. ⁶ Saa cwe' ee na tsjoo ñ'oommeiⁿ ndaa'yo', jo' na jeeⁿ ndya' chjoo' n'om'yo'. ⁷ Saa ñ'oom na mayuu' matsjooya ndaa'yo', maxjeⁿ nnteijndeitina' 'o xeⁿ joya. Ee xeⁿ ticjo, nqueⁿ na nnteijneiⁿ 'o ndo' na ñnequiaaⁿ na t'maⁿ n'om'yo' tixocwjee'cañoom 'o. Ndo' na nncjo, njñooⁿya jom na ññoom na m'aⁿyo'. ⁸ Ee quia na jnda tyjee'cañoom, nnts'aaⁿ na nlco'tiana' nquiu nn'aⁿ na la'xmaⁿna jnaⁿ ndo' na cala'noⁿna na c'omna cantyja na maty'iomyana' ndo' na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om joona. ⁹ M'mooⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ jnaⁿ cwe' nc'e na tiñe'cala'yuna ñ'eⁿndyo. ¹⁰ Ndo' m'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na c'omna nc'e jo na m'aaⁿ Tsotya ndo' taxocanty'iaatina ja. ¹¹ M'mooⁿ chiuu na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ ee na jnda tu'xeⁿñe nquii na cwiluiitquieñe tsjoomnancuewaañe.

¹² 'Ndo' niom jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na macaⁿna' na catsjooya ndaa'yo', saa tileicala'noⁿyo' joo ñ'oom'ñeeⁿ je'. ¹³ Saa quia na nncwjee'cañoom juu Espíritu na cwiluiiñe na mayuu', juu nncjaa'moⁿ ndaa'yo' cha'tso ñ'oom na mayuu' ee nchii nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nquii, nntseineiⁿ ticwii cwii ñ'oom na mandii na matseineiⁿ Ty'o^ots'om. Ndo' m'moⁿ ndaa'yo' 'naⁿ na quia nluii. ¹⁴ Juu nntseit'maaⁿñe ja, ee nnco'ñom cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o, ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'. ¹⁵ Cha'tso na matseixmaⁿ cwentaa' Tsotyaya macwentaya joona'. Cwe' nc'e jo' na tsjoo na nnco'ñom juu Espíritu cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o ndo' m'moⁿ joona' ndaa'yo'.

Juu na chjoo' n'om'yo' nntseicwaqueⁿna' na neiⁿyo'

¹⁶ 'Chjootindyo cwii ñ'aⁿtya ñ'eⁿndyo', ndo' jnda jo' taxocanty'ia'yo' ja. Ndo' ndanquia chjootindyo cwii nnty'ia'ti'yo' ja, cwe' nc'e nncjo na m'aaⁿ Tsotya.

¹⁷ Jnda tsoom ñ'oommeiⁿ cwantindyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ l'uuyâ ndaa ntyjaayâ:

—¿Chiuu ñeca'moⁿ ñ'oomwaa' na matseineiⁿ ndaayâ, na chjootindyo cwii ñ'eⁿtyeeⁿ ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ jndacheⁿ taxocanty'iaa'ya jom, ndo' ndanquia jo' chjootindyo cwii nnty'iannda'a jom? Ndo' na tsoom cwe' nc'e na wjaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ.

¹⁸ L'uutyayâ:

—Juu ñ'oomwaa' na chjootindyo na tsoom, ¿ljo' ñe'ca'moⁿna'? Ticala'nooⁿâ ñ'oom na matseineiⁿ.

¹⁹ Ndo' sei'noⁿ Jesús na ñe'cata'x'eendyotyayâ ñ'oomwaa' nnoom. Quia jo' matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwita'xe'yo' ndaa ntyjee'yo' cantyja ñ'oommeiⁿ na matsjoo na chjootindyo meiⁿ taxocanty'ia'yo' ja, ndo' ndanquacheⁿ na chjootindyo quia jo' nnty'ia'ndda'yo' ja? ²⁰ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñequio na neiiⁿna nnty'iaana ljo' nntjoⁿ. 'Naⁿ na nntjoⁿ nnts'aana' na 'o nntyuee'yo' na matseichjoo'na' n'om'yo', saa juu na chjoo' n'om'yo', xeⁿ jndacheⁿ nntseicwaqueⁿna' na nnc'oom'yo' na neiⁿ'yo'. ²¹ Manquiu'yo' cwii yuscu quia manntseincuii, maquiina' juu, cwe' ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii. Saa quia na jnda tuiñe yu'ndaa, cwitsuu' ts'oom na tquiina' jom, ee m'aaⁿ na neiiⁿeⁿ na jnda tuiñe yu'ndaa. ²² Maluaa' matseijomna' 'o. Je' m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', saa quia na nnty'iannda'a 'o, quia ljo'cheⁿ ñnequiaana' na neiⁿ'yo'. Ndo' xjeⁿñeeⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaa nncwji' na neiⁿ'yo'.

²³ 'Juu xuee'ñeeⁿ, taxocaⁿna' na nnta'xe'ti'yo' ñ'oom nooⁿ. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', cha'tso na ntaⁿ'yo' nnom Tsotyaya cha catseit'maaⁿñena' ja, jo' ñnequiaaⁿ na ndda'yo'. ²⁴ Hasta xjeⁿ je'cheⁿ tyoocaⁿna' na candu'yo' na catseit'maaⁿñena' ja joo ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnoom. Saa je' cal'a'yo' na ljo' quia jo' nnto'ñoom'yo' ñ'oom na cwilatyo'ondyo', cha ñnequiaana' na candaa'ya na neiⁿ'yo'.

Jnda jnaⁿndyo ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue

²⁵ 'Jnda seinaⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' na cwe' tjañoom'. Saa manncue'ntyjo xjeⁿ na taxocatseinaⁿ ndaa'yo' ñ'oom na cwe' wjaañoom', ee nntseinaⁿ ndaa'yo' ñ'oom na ndyeyu cantyja 'naaⁿ Tsotyayâ. ²⁶ Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ, nntaⁿ'yo' nnoom ñequio xueya cha catseit'maaⁿñena' ja. Ndo' quia ljo'cheⁿ meiⁿ taxocaⁿna' na nntseity'oondyo nnom jom na ñnequiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿ'yo', ²⁷ ee manquiiti Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, nc'e na jnda nqui'yo' ja ndo' jnda macwilayu'yo' na jnaaⁿya na m'aaⁿ. ²⁸ Ja jnaaⁿya na m'aaⁿ, tyja'cañoⁿya tsjoomnancuewaa. Ndo' je' je' ma'ndiya juuna' na manncjolcwa'a na m'aaⁿ.

²⁹ Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê l'uuyâ:

—Je' ndyeyu matsei'neiⁿ, nchii cwe' ñ'loom na wjaañoom'. ³⁰ Je' macwila'nooⁿâ na 'u cha'tso ntyji' meiⁿ ticaⁿna' na nnta'x'aaⁿtyaayâ njom'. Jo' chii cwilayuu'â na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om.

³¹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Je' cwila'tiuu'yo' na cwilayu'yo'. ³² Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' cwiwe'ntyjona' na nnt'oom'ndyo'. Cwii ndo' cwiindyo' nntsa'yo' na waa w'a'yo' ndo' n'ndye'yo' ja na ñenco. Saa tiñenco m'aaⁿya, ee nquii Tsotyaya m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo. ³³ Jnda seinâⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha cantyja na cwilajomndyo' ñ'eⁿndyo meiⁿcwii ñomtiu tanc'oom. Ñequii' nawi' nntjom'yo' na m'aⁿyo' tsjoomnancue, saa c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo', ee jnda jnaⁿndyo ñequio juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

Mateijndei Ty'oots'om nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús

17 ¹ Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, jlundaañê cañoom'luee. Matsoom:

—Tsotyaya, jnda tue'ntyjo na nluii cha'tso na teijndaa' cantyja 'naⁿya. Je' catseit'maaⁿndyu' ja na cwiluiindy Jnda', cha mati ja nntseit'maaⁿndyo 'u. ² Ee 'u jnda tqueⁿ na waa na jndo na matseixmaⁿya jo ndaa cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticwii cwii ts'aⁿ na mañequiaa' l'ooya na ñnequiaya na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. ³ Luaa waa na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿaⁿ, na catsei'nooⁿoⁿ na ñenncu'cheⁿ cwiluiindy Ty'oots'om na mayuu' ndo' mati na ja Jesús cwiluiindy Cristo na jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁴ 'Ja jnda seit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' majnda mamañequiaandyo na c'io cwentaa nn'aⁿ, mañejuu ts'iaaⁿñeeⁿ na tquiaa' nooⁿ na cats'aa. ⁵ Ndo' je' je' 'u Tsotyaya, catseit'maaⁿndyu' ja cha'xjeⁿ na cwiluiit'maⁿndyu' yuu na m'aaⁿ, na juu jo' matseixmaⁿya ñ'eⁿndyu' cwii tjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue.

⁶ 'Ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tquiaa' joona l'oo, jnda t'mooⁿya chiuu cwiluiindy'. Tyom'aⁿna cwentâ, ndo' tquiaa' na cwila'xmaⁿna cwentaya. Joona cwila'wena ñ'oom naya 'naⁿ ndo' cwila'candana juuna'. ⁷ Ndo' macwila'noⁿna na cha'tso na cwicandaa mats'aa, ñenncu' tquiaa' na matseixmaⁿya na ljo'. ⁸ Ee ñ'oom na tsu' nooⁿya, jnda tquia joona' ndaana. Ndo' joona jnda to'ñoomna ñ'oom'ñeeⁿ. Cwila'noⁿna na mayuu'cheⁿ jnaaⁿya na m'aaⁿ, ndo' cwila'yu'na na 'u jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

⁹ 'Macaⁿa naya njom' cantyja 'naaⁿna, nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ja macaⁿa na cateijndei' joo na jnda tquiaa' l'ooya, ee cwila'xmaⁿna cwentâ. ¹⁰ Cha'tsondy joona na la'xmaⁿna cwentaya, mati la'xmaⁿna cwentâ. Ndo' joona na la'xmaⁿna cwentâ, mati la'xmaⁿna cwentaya, ndo' matseit'maaⁿñena' ja cantyja 'naaⁿna.

¹¹ 'Je' taxoc'ooⁿtya tsjoomnancue, saa joo naⁿm'aⁿ cwiljoo'ndyena juuna', ee ja jonlcwa'a na m'aaⁿ. 'U Tsotyaya na lju' cwiluiindy^u', catsa' cwenta naⁿm'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo ñequio juu najndeii na matsei'xmaⁿ cha nnts'aana' ñe'cwii nla'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwilaxmaaⁿya.

¹² Yocheⁿ na tyom'aaⁿya naquii'ntaaⁿ naⁿm'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo, tyots'aa cwenta joona ñequio najndeii na matsei'xmaⁿ nncu'. Ndo' meiⁿcwiindyena tîcatsuñe, macanda tsuñe juu ts'aⁿ na matseixmaⁿ na catsuñe, cha na catseicandaa'ñena' ñ'om' na teiljeii.

¹³ 'Saa je' na nncjolcwa'a na m'aaⁿ. Ndo' matseinaⁿya ñ'oommeiiⁿ yocheⁿ na ndi m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, cha juu na m'aaⁿya na neiⁿya, candaⁿ nla'xmaⁿna juuna'. ¹⁴ Jnda tquiaya ñ'oom naya 'naⁿ ndaana, saa nn'aⁿ tsjoomnancue ticuee' n'om joona ee ticala'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'. ¹⁵ Nchii macaⁿa na cwji' joona tsjoomnancue, saa na cwañom' joona ljo' na ñe'cats'aa tsaⁿjndii ñ'eⁿndyena. ¹⁶ Joona ticalaxmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'. ¹⁷ Queⁿ joona na cwiluiindyena na lju' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'. Juuna' cwiluiñena' na mayuu'. ¹⁸ Cha'xjeⁿ na jñom' ja na jndyoo tsjoomnancue, mati majñoⁿya joona na c'oocatjei'yuu'ndyena ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. ¹⁹ Ee nc'e joona maquaⁿ cheⁿnncō na lju' ts'ooⁿ jo njom' cha mati nlqueⁿlju'na' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'.

²⁰ 'Ndo' nchii macanda macaⁿa cantyja 'naaⁿ joo naⁿm'aⁿ. Mati macaⁿa na cateijndeii' joo nn'aⁿ na quia nla'yu' ñ'eⁿndyo nc'e ñ'oom na quia nntjei'yuu'ndyena ²¹ cha ñe'cwii nla'xmaⁿna, cha'xjeⁿ 'u Tsotyaya ñe'cwii cwiluiindy^u' ñ'eⁿndyo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindy^u ñ'eⁿndyu'. Ee na ljo' mati joona ndaa nla'xmaⁿna na ñe'cwii cwiluiindyena ñequiondyo jaa. Quia jo' nla'yu' nn'aⁿ tsjoomnancue na 'u jñom' ja.

²² Juu na tquiaa' na matseit'maaⁿñena' ja, mati tquiaya jo' na cala'xmaⁿna, cha na ñe'cwii cala'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwila'xmaaⁿya. ²³ Ja m'aaⁿya ñ'eⁿndye joona, ndo' 'u m'aaⁿ ñ'eⁿndyo ja cha nnts'aana' na ñe'cwii cwila'xmaⁿna. Ndo' na ljo' nla'noⁿ nn'aⁿ na 'u jñom' ja, ndo' na candya' ts'om' joona cha'xjeⁿ na candya' ts'om' ja.

²⁴ 'U Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'om' ja cwii tjoocheⁿ na tqueⁿ tsjoomnancue. L'ue ts'ooⁿ na naⁿm'aⁿ na jnda tquiaa' l'ooⁿya, c'omna yuu na m'aaⁿya ñ'eⁿndyu'. Ee quia ljo'cheⁿ ndaa juu na matseit'maaⁿñena' ja na tquiaa' na matseixmaⁿya. ²⁵ Tsotyaya 'u na cwiluiindy^u na maty'iomyana', nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ticala'noⁿna cantyja 'naⁿ, saa ja mawajnaⁿa 'u ndo' naⁿm'aⁿ cwila'noⁿna na 'u jñom' ja. ²⁶ Jnda t'mooⁿya cantyja 'naⁿ ndaana, ndo' m'mooⁿtyaya jo' ndaana. Luaa' nnts'aa cha juu na m'aaⁿ na candya' ts'om' ja, mati nlaxmaⁿna juuna'. Ndo' mati nnc'ooⁿya ñ'eⁿndye joona.

'Ooñ'omna Jesús na praso
(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 ¹ Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ nnom Ty'oots'om, mana jlueeⁿeⁿ jo' jo' ñ'eⁿndyô jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. Tei'ty'ioo'â tsjo' Cedrón. Squiaayâ cwii joo yuu waa cwli ntjom, jo' jo' santyjooyâ na tjaqueⁿeⁿ. ² Ndo' Judas, juu x'iaayâ na tquiaa cwenta jom, mati mantyjii jo' jo', ee majndye ndii' ñesaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús. ³ Quia jo' Judas'ñeeⁿ, to'ñoom cwii tmaaⁿ sondaro ñ'eⁿ nt'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye, ndo' mañ'eeⁿ nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tjachom naⁿñeeⁿ jo' jo'. Ty'echona lioochom ndo' chom nlca ñ'eⁿ l'o ts'iaaⁿ ntia'. ⁴ Ndo' Jesús, nc'e na mantyjeeⁿ cha'tso na mawaa xjeⁿ na nntjoom, tjacatjomñê naⁿñeeⁿ. Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

⁵ T'oona, jluena:

—Cwil'uaayâ Jesús na jnaⁿ Nazaret.

Matsoom:

—Maja luaa jo'.

Ndo' mati Judas na tquiaa cwenta jom, mañ'eⁿ ñequio naⁿñeeⁿ. ⁶ Ndo' quia tso Jesús: “Maja luaa jo'”, seilcwe'ntya'na' joona hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ tquiaandyena. ⁷ Quia jo' tax'eeñennda' Jesús ndaana:

—¿Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

Ndo' joona t'oonda'na nnoom:

—Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁸ T'o Jesús ndaana:

—Jnda tsjooya, maja luaa jo'. Jo' chii xeⁿ ja cwil'ue'yo', ca'ndye'yo' naⁿm'aⁿ na nnc'oona.

⁹ Luaa' tuui cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na tsoom quia seineiiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Tsoom: “Nn'aⁿ na jnda tquiaa' l'ooya, meiⁿcwiindye joona tîtseicatsuuya.” ¹⁰ Quia jo' Simón Pedro tjei'ñoomñê xjo na maleiñ'oom. Seiquiee'ñê ts'aⁿ na jndyu Malco. Tyjeeⁿ tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya. Juu tsaⁿñeeⁿ mosoo' tyee na cwiluiitquieñe. ¹¹ Matso Jesús nnom Pedro:

—Cwja'ndyu'nnda' xjo' quii' tjaⁿwaa'na'. ¿Aa matseituu' na ticaty'iomyana' na catjoⁿya nawi' t'maⁿ na seijndaa'ñe Tsotyaya na nntjoⁿ?

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe
(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Quia jo' sondaro'ñeeⁿ ñequio capeitaⁿ na cwiluiitquieñe ndaana ñequio naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos, t'uena Jesús, jla'tyeⁿna jom. ¹³ Ty'eñ'omjndyeena jom na m'aaⁿ Anás, xeeⁿ tyee na jndyu Caifás na cwiluiitquieñe chu'ñeeⁿ.

¹⁴ Majuu Caifás'ñeeⁿ jnda seijnooⁿoⁿ n'om nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na yaticheⁿ na cwii ts'aⁿ cue' cwentaa cha'tsondye joona.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Wendyô já, nquii Simón Pedro ñ'eⁿ ja Juan saantyyooyâ nanqueⁿ naⁿñeeⁿ. Juu tyee na cwiluiitquieñe mawajnaⁿaⁿ ja. Macwe' jo' tjoquiaⁿa tach'eⁿ waa' tyee'ñeeⁿ xjeⁿ na ty'eñ'omna Jesús jo' jo'. ¹⁶ Saa Pedro tjawintyjeeⁿeⁿ 'ndyoots'a tatiom. Jo' chii ja na mawajnaaⁿ tyee na cwiluiitquieñe, jluii'a ch'eⁿ, seináⁿ nnom yuscu na mach'ee cwentá 'ndyoots'a'ñeeⁿ. Ndo' juu tqiaa ñ'oom' na jndyoquiee' Pedro tach'eⁿ w'aa. ¹⁷ Ndo' tax'ee yuscu'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii 'u cwii joona na matseijomñe ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ?

T'o Pedro matsoom:

—Nchii jo' ja.

¹⁸ Ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom w'aa'ñeeⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwentá wats'om, jnda jla'cw'aana ñoom. Meintyjee'na na cwila'windyena, ee jeeⁿ teiⁿ. Ndo' mati meintyjee' Pedro quii'ntaaⁿna, matseiwiñe ñ'eⁿndyena.

Mawax'ee tyee na cwiluiitquieñe ñ'oom nnom Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Ndo' nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee, tax'eeñe nnom Jesús 'ñeeⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñe ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, ndo' mati chiuu waa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. ²⁰ T'o Jesús matsoom:

—Ñequii'cheⁿ ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyotseinaⁿya. Ndo' na tyo'mooⁿya ndaa nn'aⁿ judíos naquii' lan'om 'naaⁿna ñequio wats'om t'maⁿ yuu na cwitjomndyena. Meiⁿcwii ñ'oom tyootseinaⁿ na cwe' ñe'we ndyee ts'aⁿ ndii. ²¹ Na mawaxe' nooⁿ, ¿chiuu na ticwaxe' ndaa nn'aⁿ na jnda ñejndyena ñ'oom na mañequiaya ljo' ñetsjoo? Naⁿñeeⁿ nquiiujndaa'ndyena ñ'oom na ñet'mooⁿ.

²² Ndo' quia na jnda tso Jesús ñ'oomwaa', cwii naⁿñeeⁿ na cwil'a cwentá wats'om na tyom'aⁿ jo' jo' tqiaa tsaⁿ'ñeeⁿ nda' watmeiⁿ jom. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—¿Aa laa'ti' maw'o' 'ndyoo nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa ntyee cwentaaaya?

²³ T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ tia ñ'oom na matsjoo, cwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'omtia'ñeeⁿ, saa xeⁿ ñ'oom na maty'iomyana' matseinaⁿ, tis'a na macwja' ja.

²⁴ Quia jo' seicwanom Anás Jesús na ndi chu'tyeⁿñe l'o Caifás, tyee na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ judíos.

Macwji'ñennda' Pedro cantyja 'naa' Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Yocheⁿ na meintyjee' Pedro 'ndyoo chom na matseiwiñê, ta'x'eena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿aa nchii macwii nquiee na'ñeeⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñê?

Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Nchii jo' ja.

²⁶ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee. Juu tsaⁿñeeⁿ mann'aaⁿaⁿ ts'aⁿ na tyjee Pedro tsua'qui. Matso tsaⁿñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii nty'iaya 'u na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê yuu waa ntjom?

²⁷ Saa Pedro tjei'ñennaaⁿaⁿ. Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo.

Nn'aⁿ judíos tioona cwenta Jesús l'o Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Quia jo' ty'eñ'om nn'aⁿ judíos Jesús, jnaⁿna waa' Caifás, tquiena w'aa yuu na mac'eⁿ gobiernom. Ndo' ndicwaⁿ cwitsjoom xjeⁿñeeⁿ. Saa tic'ooquie' nn'aⁿ judíos naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ gobiernom cha tints'aana' na tilju' laxmaⁿna, ee xeⁿ na ljo' tixonquiaana' na wanaaⁿ na nla'jomndyena xuee na cwitquiina catsmaⁿ chjoo. ²⁹ Jo' chii jlui' Pilato quii' w'aa'ñeeⁿ tjatseineiⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom cwiqueⁿyo' nacjoo' tsaⁿs'am'aaⁿ?

³⁰ Joona t'oona nnoom:

—Xeⁿ nchii ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe jom, xonquiooñ'ooⁿyâ jom na m'aaⁿ.

³¹ Ndo' tso Pilato ndaa judíos'ñeeⁿ:

—Ncjo'yo' catsaañ'om'yo' jom. Catu'xeⁿyo' jom cantyja 'naaⁿ ljeii 'naⁿyo' na waa.

T'oo na'ñeeⁿ nnoom:

—Tjaa'naⁿ najndaaya na nlacuaa'â ts'aⁿ.

³² Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Jesús na t'mooⁿ cwaaⁿ cwii nnom na nntseicuee'na' jom. ³³ Ndo' tjaquiee'nda' Pilato quii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tax'eeñê nnom Jesús:

—¿Aa 'u cwiluiindy' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

³⁴ T'o Jesús, matsoom nnom:

—¿Aa luaa' matsu' ee na matsei'noⁿ cheⁿnncu'? Oo, ¿aa m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilue na ljo' cantyja 'naⁿya njom'?

³⁵ T'o Pilato, matsoom:

—Ja nchii ts'aⁿ judío ja. Manquiee nn'aⁿ ndyua' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa ntyee 'naⁿyo', joona tquiana cwenta 'u l'ooya. ¿Ljo' sa'?

³⁶ T'o Jesús nnoom:

—Juu na cwiluiindy na catsa'ntjoⁿya, nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe na matseixmaⁿna'. Ee xeⁿ cwiluiiñena' na ljo', quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo nl'ana tia' cha na tiñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos, saa nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue tseixmaⁿya na catsa'ntjoⁿ.

³⁷ Ndo' tax'ee Pilato nnoom:

—Quia jo', ¿Aa cwiluiindy' rey?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Maxjeⁿ jo' cwiluiindy. Macwe' jo' na tuiindy na jndyoo tsjoomnancue, cha cwji'yuu'ndyo ñ'oom na mayuu'. Ticwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ, tsaⁿñeeⁿ mandii ñ'oom na mañequiaya.

³⁸ Tax'eeñe Pilato nnom Jesús:

—¿Ljo' jo' na cwiluiiñena' na mayuu'?

Teijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndo' jnda na tso Pilato na luaa', jlui'nnaaⁿaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos. Tsoom ndaana:

—Tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿm'aaⁿ. ³⁹ Saa mawaa costumbre quii'ntaaⁿyo' na catseicandyaandyo cwii praso na nntioo juu luee'yo' xuee na cwitquie'yo' catsmaⁿ chjoo. Quia jo' ¿aa l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo juu rey na matseixmaⁿ na catsa'ntjom 'o?

⁴⁰ Ndo' jla'xuaana, jluena:

—Nchii tsaⁿm'aaⁿ. Catseicandyaandyu' Barrabás.

Luaa' ñ'oom taⁿ naⁿñeeⁿ. Ndo' juu Barrabás'ñeeⁿ, tsaⁿcanch'ue jo'.

19 ¹ Quia jo' sa'ntjom Pilato na catjaa' sondaro Jesús. ² Ndo' sondaro'ñeeⁿ l'ana tsei nioom, jnda chii tioomna juuna' xqueⁿ Jesús, ndo' jla'cweena jom cwii liaatco colo catsioo'. ³ Ndo' ty'entyjaa' nt'om sondaro'ñeeⁿ jom. Cwe' tyoncona, jluena:

—Caluit'maⁿndyu' 'u Rey na cwiluiindy' na catsa'ntjom' nn'aⁿ judíos.

Ndo' tyotmeiiⁿna nda' watmeiⁿ nnoom.

⁴ Jnda jo' jlui'nnda' Pilato jo ndaana. Matsoom:

—Canty'ia'yo', macwjii'a jom jo ndaa'yo' cha queⁿyo' cwenta meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁵ Xjeⁿñeeⁿ jlui' Jesús jo ndaana na ñjom tsei nioom xqueeⁿ, ndo' cweⁿ liaatco colo catsioo'. Tso Pilato ndaana:

—Laañe tsaⁿs'am'aaⁿ.

⁶ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, quia nty'iaana Jesús, jla'xuaana:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

T'o Pilato ndaana, matsoom:

—Ncjo'yo' cató'ñoom'yo' jom ndo' caty'iom'yo' jom ts'oom'náaⁿ ee jnda ljeiya na meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁷ T'oonnda' nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—Mawaa ljeii na cwileiñ'ooⁿyâ, ndo' cantyja 'naaⁿ juuna' matsa'ntjomna' na cueeⁿeⁿ ee na tsoom na Jnda Ty'oots'om cwiluiiñê.

⁸ Jnda na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ, seicaty'uetina' jom. ⁹ Ndo' tjaquiee'nnaaⁿaⁿ wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tax'eeñê 'ndyoo Jesús:

—¿U yuu jnaⁿyu'?

Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tîc'ooⁿ.

¹⁰ Jo' chii matso Pilato nnoom:

—¿Chiuu na tic'o' 'ndyo? Ja waa na jndo na nntseicandyaandyo 'u, oo na nnty'ioⁿya 'u ts'oom'náaⁿ.

¹¹ T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ nchii Ty'oots'om tquiaa na jndu' tjaa meiⁿcwii na ndaa nntsa' ñ'eⁿndyo. Macwe' jo' juu ts'aⁿ na tio ja l'o' mat'maⁿti jnaaⁿ mawaa.

¹² Quia na jndii Pilato ñ'oomwaa', seijneiⁿ na nntseicandyaañê Jesús. Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos jla'xuaana:

—Xeⁿ nntseicandyaandyu' tsaⁿm'aaⁿ, tiñe'catseix'iaa'ndyu' ñequio César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'caluiiñê rey cha'na tsaⁿm'aaⁿ, mawjaa nacjoo' César.

¹³ Ndo' jnda na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ, tjeiiⁿeⁿ Jesús jo ndaana. Tjajom ntio 'naaⁿaⁿ cwii joo na jndyu Nataa Ljo' yuu quicu'xeeⁿ ñ'oom. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gabata.

¹⁴ Ndo' juu xuee'ñeeⁿ, xuee na cwilajndaa'ndyo jaa nn'aⁿ judíos na nntquiaaya catsmaⁿ chjoo. Tuii na luaa' cha'na quiajmeiⁿ. Quia jo' matso Pilato ndaa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Canty'ia'yo', luaañê rey na tseixmaⁿ na nntsa'ntjom 'o.

¹⁵ Saa naⁿñeeⁿ jla'xuaana:

—Catseicue' jom. Catseicue' jom. Caty'iom' jom ts'oom'náaⁿ.

Matso Pilato ndaana:

—Nquii rey na nntsa'ntjom 'o, ¿aa maxjeⁿ caty'ioⁿya jom ts'oom'náaⁿ? Ntyee na cwiluiitquiendye t'oon, jluena:

—Jâ tjaa'na cwiicheⁿ rey na catsa'ntjom jâ, macanda nquii César.

¹⁶ Quia jo'cheⁿ tquiaa Pilato Jesús ndaa naⁿñeeⁿ na caty'ioomna jom ts'oom'náaⁿ. Ndo' mana ty'eñ'omna jom.

Ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'náaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Quia jo' tjachuu Jesús ts'oom'náaⁿ cwentaaⁿaⁿ cwii joo na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gólgota. ¹⁸ Ndo' jo' jo' ty'ioomna jom ts'oom'náaⁿ. Ndo' mati ty'ioomna cwiicheⁿ we ts'aⁿ noom'náaⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ ñoom ts'oom'náaⁿ na cwii ntyjaaⁿaⁿ, ndo' m'aaⁿñê xcwe. ¹⁹ Ndo' sa'ntjom Pilato na teiljeii cwii

ñ'oom na ty'iom sondaro xqueⁿ ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ matsona':
 “Luaa Jesús, ts'aⁿ Nazaret na cwiluiñe rey na matsa'ntjom nn'aⁿ judíos.”

²⁰ Jndye nn'aⁿ judíos jla'naaⁿ na ljeiwa^a, ee yuu na ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ manndyoo' nnom tsjoom. Juu ñ'oom'ñeeⁿ teiljeiina' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ romanos, ndo' nn'aⁿ griegos.

²¹ Quia jo' jla'neiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye cwentaa nn'aⁿ judíos nnom Pilato. Jluena:

—Tintseiljei' na tsaⁿm'aaⁿ cwiluiñê rey na nntsa'ntjoom jâ. Luaa catseiljei': “Tsaⁿm'aaⁿ matsoom: Ja cwiluiindy^o Rey na catsa'ntjoⁿya nn'aⁿ judíos.”

²² T'o Pilato ndaana, matsoom:

—Cantyja na jnda seiljeiya, mantyjati jo'ndyo.

²³ Jnda na ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ, quia jo' ñequieendye joona to'ñoomna cwii cwii liaⁿaⁿ. Mati to'ñoomna liaatco 'naaⁿaⁿ na tuiina' na tjaa yuu ñjoom'na'. ²⁴ Jluena ndaa nc'iaana:

—Ticajndii'ndyo juuna', x'iaa nncjaaya na nnty'iaaya 'ñeeⁿ cwii jaa nncwantjom juuna'.

Luaa' l'ana cha catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljei nacjoo' libro Salmos. Matsona': “Tquiana cwii cwii liaya ndaa nc'iaana, ndo' ty'ena x'iaa na ta'ntjomna liaya.” Nc'e na luaa' matso ljei'ñee, jo' chii l'a sondaro na ljo'.

²⁵ Ndo' macañoom' ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús meintyjee' tsoñeeⁿ. Mati jo' jo' m'aaⁿ María tyjee tsoñeeⁿ, scuu' Cleofas, ñequio María Magdalena. ²⁶ Jnda na nty'iaa' Jesús na jo' jo' meintyjee' tsoñeeⁿ na cañom ja na jeeⁿ candya' ts'oom, tsoom nnom:

—'U naⁿ, tsaⁿm'aaⁿ nntseixmaaⁿ ti'jnda'.

²⁷ Jnda jo' matso Jesús nooⁿ:

—Luaañe tso'ndyo'.

Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to'ñ^oya tsoñeeⁿ. Teix'aya juu cha'cwijom cwii ts'aⁿ w'aya.

Na tue' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Jnda tuii na luaa', ntyjii Jesús na jnda jndaa' cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ. Jo' chii cha na nntseicandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljei, matsoom:

—Ñe'c'ua ndaa.

²⁹ Ndo' jo' jo' waa cwii xuaa na cwicañjom winom na ta. Quia jo' nchjeendye sondaro'ñeeⁿ cwii 'naⁿ na ya maw'ana' winom'ñeeⁿ. Chii tioona juuna' nnom cwii ts'oom hisopo, jnda chii ty'ioomna juuna' 'ndyoo Jesús. ³⁰ Ndo' jnda na tjawe'na' 'ñom, matsoom:

—Jnda seicandaa'ñena' cha'tso cantyja 'naⁿya. Jnda chii seintyanquiooñê xqueeⁿ.

Tioom cantyja na wanoom'm l'o Ty'oots'om.

Seicjooñe cwii sondaro tsei'ntsquiee' Jesús

³¹ Xuee na cwila'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ. Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, tical'ue n'omna na ñnom ndyee naⁿñeeⁿ noom'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena. Ee juu xuee'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿna' quia cwila'cuee'na catsmaⁿ chjoo. Jo' chii ty'ecataⁿna nnom Pilato na catsa'ntjoom na catom ndei'nc'ee' naⁿñeeⁿ cha catseityuaa'na' na nncwjena, ndo' cha tyuaa' nntaa'ndyena naⁿñeeⁿ noom'naaⁿ. ³² Jo' chii sondaro'ñeeⁿ ty'ecatomna ndei'nc'ee' ts'aⁿ najndyee, ndo' majo'ti l'ana cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ cwiicheⁿ ntyjaa' Jesús. ³³ Saa quia na ty'entyjaa'na Jesús, jliuna na jnda tueeⁿeⁿ. Tatîcatomna ndei'nc'eeⁿ.

³⁴ Saa meiiⁿ na ljo' cwii sondaro'ñeeⁿ tjaa'ñe lantsa tsei'ntsqueeⁿeⁿ. Mañoom' jlui' niom' ñequio ndaa. ³⁵ Ja nty'ia na ljo' tuii, ndo' macwji'yuu'ndyo. Cala'noⁿyo' na mayu'a ñ'oom matseinaⁿ cha mati nndaa nla'yu'yo'. ³⁶ Ee nmeiiⁿ tuii cha na catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeiina' nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Meiⁿcwii tseiiⁿeⁿ tîcatom." ³⁷ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na matsona': "Nnty'iaana nquii ts'aⁿ na jla'cjoondyena tsei'ntsquiee'."

Tjacanty'iuu'ñe Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Jnda teinom nmeiⁿ, José ts'aⁿ na jnaⁿ Arimatea, tjacaaⁿ nnom Pilato na ñnequiaa tsaⁿñeeⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús. José'ñeeⁿ matseijomñê ñ'oom na mañequiaa Jesús saa cwe' nty'iu ee nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos. Pilato tquiaaⁿ ñ'oom'm. Jo' chii José tjaaⁿ, tjac'oom sei'ts'o 'naaⁿ Jesús. ³⁹ Ñ'eⁿ Nicodemo, tsaⁿ na tja na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom tjañ'oom cha'na ntquiuu nchoo' nqui kilos ncheⁿ na tjoom'na' mirra ñequio áloes na nnty'oomndyena juuna' sei'ts'o 'naaⁿ Jesús. ⁴⁰ Quia jo' to'ñoomna ts'oo Jesús, ty'oomndyena ncheⁿ cachi'ñeeⁿ liaa na jndyuna' lino. Jnda chii jla'tyjoondyena liaa'ñeeⁿ jom. Ee luaa' waa costumbre 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na cwity'iuuna l'oo. ⁴¹ Yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ waa cwii ntjom. Naquii' ntjom'ñeeⁿ waa cwii tsei'tsuaa xco, na meiⁿjom ndii' tyoojaanty'iuu'ñe ts'oo. ⁴² Ndo' nc'e na mawaa xjeⁿ na nnc'ooquie' nn'aⁿ judíos xuee sauro', jo' chii jo' jo' ty'ecatjaa'ndyena ts'oo Jesús. Ee tsei'tsuaa'ñeeⁿ ndyoo' waana' yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

Tquiaa Ty'oots'om na wando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 ¹ Jaancoo xuee neiⁿnco', xuee najndyee smaⁿna, tyjee'cañoom María Magdalena tsei'tsuaa'ñeeⁿ, ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ. Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnda teindyō tsjo' na ñejñoom 'ndyoo juuna'. ² Quia jo' jleinoom, tjaaⁿ yuu na m'aaⁿ ja na jeeⁿ candya' ts'om Jesús ñ'eⁿ Simón Pedro. Matsoom ndaayâ:

—Jnda tjeii'na sei'ts'o 'naaⁿ Ta Jesús tsei'tsuaa, meiⁿ ticaliuuyâ yuu tqueⁿna juuna'.

³ Quia jo' ja ñequio Pedro saayâ, squiaayâ yuu waa tsei'tsuaa. ⁴ Ñe'cwi saayâ, jleinooyâ, saa jndeiiti jleinoⁿ, nchiiti Pedro. Jo' chii ja tuajndyaaya yuu waa tsei'tsuaa. ⁵ Seintyanquiondyō, nty'iaya liaa na ñechu'tyjoone Jesús meindyuaana' naquii' tsei'tsuaa, saa tîcjoquia'a. ⁶ Ndo' quia na tuee'cañoom Simón Pedro jo' jo', na cwijndyontyjoⁿ naxaⁿ'a, jom tjaqueⁿ'eⁿ hasta naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Mati nty'iaaⁿ'aⁿ joo liaa'ñeeⁿ na ñechu'tyjoone Jesús meindyuaana' jo' jo'. ⁷ Ndo' juu liaa na ñeta' xqueⁿ Jesús ljeiiⁿ na ticwacatyeeⁿna' ñequio nt'omcheⁿ liaa na ñechu'tyjoone. Wacatyeeⁿna' na ñenquiina', chi'lcwiina'. ⁸ Quia jo' mati ja na matseijomndyō ñ'eⁿ Jesús, tjoquia'a naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Nty'iaya na ljo' waa, ndo' quia ljo'cheⁿ seiyu'a. Ee meiiⁿ na ja tuajndyaa jo' jo', saa tîcjoquia'a na mandinoom'. ⁹ Ee xjeⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ tjocheⁿ nla'noⁿ'â ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona' maxjeⁿ ñnequiaa Ty'oots'om na nncwando'xco Jesús xeⁿ jnda tue'. ¹⁰ Quia jo' wendyô jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê jluii'â tsei'tsuaa. Saalcwaa'â na waa w'aayâ.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Saa María meintyjee'cheeⁿ nacañoom' tsei'tsuaa, maty'ioom. Yocheⁿ na maty'ioom jo' jo', seintyanquionê na nty'iaaⁿ'aⁿ naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. ¹² Jo' jo' nty'iaaⁿ'aⁿ we ángeles, jeeⁿ canchii' liaa cwee'na. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wacatyeeⁿ jo yuu na ñet'oom xqueⁿ Jesús, ndo' x'iaaⁿ'aⁿ wacatyeeⁿ jo yuu ñet'om nc'ee Jesús. ¹³ Ndo' ta'x'eena nnoom:

—¿Chiuu 'u ts'aⁿ na maty'ioo'?

Tsoom ndaana:

—Jnda ty'eñ'omna nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom ja, meiⁿ ticaljeiia yuu ty'equeⁿna jom.

¹⁴ Jnda ncue na tsoom na luaa', quia jo' teiqueeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ na meintyjee' Jesús jo' jo', saa ticwajnaⁿ'aⁿ na nquii Jesús jo'. ¹⁵ Tso Jesús nnoom:

—'U yuscu, ¿chiuu na jeeⁿ maty'ioo'? ¿Ñeeⁿ juu mal'ue'?

Ndoo' ntyjeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjom'ñeeⁿ juu Jesús. Jo' chii matsoom nnom:

—Aa ndi' ta, xeⁿ 'u tjañ'oom' jom, catsu' nooⁿ yuu tja'queⁿ jom, quia jo' nncjoc'oⁿya jom.

¹⁶ Quia jo' matso Jesús:

—María.

Jnda na jñeeⁿ na tjei' Jesús xueⁿeⁿ, quia jo' teiqueeⁿ. T'ooⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom:

—Raboni.

Ñ'oom'ñeeⁿ matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nc'iaa'.

¹⁷ Matso Jesús nnoom:

—Tint'uii'tyeⁿ ja, ee tyoocjowaa na m'aaⁿ Tsotyaya. Saa cja' na m'aⁿ ti'nc'iaaya na cwiteijndeiina ja, catseicandii' na majowaa na m'aaⁿ Tsotyaya na mati cwiluiiñê Tsotye'yo', na m'aaⁿ Ty'oots'omya ndo' Ty'oots'om cwenta'yo'.

¹⁸ Quia jo' tja María Magdalena, tjatseicañeeⁿ jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús. Juu María t'mooⁿ ndaayâ ñ'oom na jnda seineiⁿ Jesús nnoom, ndo' na jnda nty'iaaⁿaⁿ juu.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa jâ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Ndo' mañejuu tmaaⁿ xuee neiⁿnc'o'ñeeⁿ, jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús tjomndyô na ñe'naaⁿ. Jla'cata'tyaaⁿyâ ndyueel'a nc'e na nquiaayâ nc'iaaya nn'aⁿ judíos. Xjeⁿñeeⁿ tyjee'cañoom na m'aaⁿyâ, teintyjeeⁿeⁿ xcwe quii'ntaaⁿyâ. Matsoom:

—C'oom'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁰ Ndo' jnda tsoom na luaa', t'mooⁿ l'ooⁿ ñequio tsei'ntsqueeⁿeⁿ ndaayâ. Ndo' tquiaana' na jeeⁿ neii'yâ na nty'iaannndaa'â jom. ²¹ Ndo' tsoom ndaayâ:

—Quiaa Ty'oots'om na tjaa ñomtiuu laxmaⁿ'yo'. Cha'xjeⁿ jnda jñoom ja ñequio ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ malaa'ti' majñooⁿya 'o.

²² Ndo' quia na jnda tsoom na luaa', tjom'm jndye ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' Espíritu Santo. ²³ Ñeeⁿ joo na cwilat'maⁿ n'om'yo' jnaaⁿ, mati Ty'oots'om matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna. Saa ñeeⁿ joo na ticalacandyaandyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ, maxjeⁿ tyeⁿ jnda t'uii jnaaⁿna joona.

Nty'iaa' Tomás na mawando'xco Jesús

²⁴ Xjeⁿ na jndyoyndyee Jesús, juu Tomás, cwii jâ na cwilajomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tic'oomñê, jom tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee. ²⁵ Jo' chii nt'omndyô jâ l'uuyâ nnom Tomás:

—Jnda nty'iaayâ nquii Jesús.

Saa t'ooⁿ ndaayâ:

—Ja xeⁿ ticanty'ianooⁿ 'naaⁿ yuu na tjaa clavos n'oml'ooⁿ, ndo' na nncwjaa'ndyo nnomts'ooⁿ yuu na jla'cjoondye clavos, ndo' xeⁿ

ticantquieendyo jnda'ts'oo tsei'ntsqueeⁿeⁿ maxjeⁿ xocatseyu'a na wando'xcoom.

²⁶ Jnda ñeeⁿ xuee na tuii na luaa' quia jo' jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyom'aaⁿndaa'â w'aa'ñeeⁿ, ndo' quia ljo'cheⁿ mati ñ'eⁿ Tomás. Ndo' tyjee'cañoom Jesús naquii' ntaaⁿyâ na ndi ta' ndyueel'a. Tsonnaaⁿaⁿ ndaayâ:

—C'om'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁷ Mañoom' matsoom nnom Tomás:

—Caty'iom' nnomts'o' ts'om ts'ooya, ndo' canty'ia' l'ooya. Ndo' cwjaa'ndyu' jnda'ts'o' tsei'ntsquieeya. Tantsa' na tiñe'catseyu'.

²⁸ T'o Tomás nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, 'u cwiluiindy' Ty'ooots'omya ndo' nquii na matsa'ntjom ja.

²⁹ Matso Jesús nnoom:

—'U Tomás, cwe' na je' jnda nty'ia'njom' ja, jo' na matsei'yu'. Matio'naaⁿñê Ty'ooots'om nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyo meiiⁿ tyoonty'iaandaana ja.

Jndaa' ts'iaaⁿ na teiljeii librowaañe

³⁰ Jâ nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê jndoo'ndaayâ na jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ s'aaⁿ na tixocaluii na cwe' meiⁿquia ts'aⁿ nnts'aa. Joona' tâcwiljeii nacjoo' librowaa. ³¹ Saa nmeiiⁿ matseiljeiya cha na calayu'yo' na juu Jesús cwiluiiñê Cristo, ndo' Jnda Ty'ooots'om. Matseiljeiya nmeiiⁿ cha cantyja na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa ntquiee'ndyô jâ

21 ¹ Jnda tuii nmeiⁿ, Jesús seica'moⁿñennaaⁿaⁿ ndaa jâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. S'aaⁿ na ljo' yocheⁿ na m'aaⁿyâ xndyaa' ndaaluee Tiberias. Luaa waa na seica'moⁿñê ndaayâ. ² Ñe'naaⁿ m'aaⁿ Simón Pedro ñequio Tomás tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee, ñequio Natanael na jnaⁿ Caná ts'ondaa Galilea, ñequio wendyô jâ ntseinda Zebedeo ñequio nt'omcheⁿ nc'iaayâ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê. ³ Tso Simón Pedro ndaayâ:

Jocwjii'a catscaa.

L'uuyâ nnoom:

—Cwitsaayâ ñ'eⁿndyu'.

Quia jo' saayâ, tuoyâ ts'om w'aandaa. Saa juu tsjom'ñeeⁿ meiⁿcwii catscaa tâcatjeii'â. ⁴ Ndo' jnda wjaawixuee, quia jo' tyjee'cañoom Jesús jâ. Meintyjeeⁿeⁿ 'ndyoo ndaaluee, saa tâcala'nooⁿâ na manqueⁿ jo'.

⁵ Quia jo' tax'eeñê ndaayâ:

—'O tyjanoⁿ, ¿aa jnda tjei'yo' calcaa?

T'ooyâ nnoom:

—Tjaa'naⁿ.

⁶ Matsoom ndaayâ:

—Catue'yo' tsqui' 'naⁿ'yo' ntyjaa' w'aandaa ntyjaya, quia ljo'cheⁿ nliu'yo' calcaa.

Ndo' tuaa'â juuna' jo' jo', jnda jo' tileicandaa nntjeii'â juuna' cwe' ee jeeⁿcheⁿ ndya' jndye calcaa chuuna'. ⁷ Quia jo' ja na jeeⁿ wi' ts'om Jesús, tsjooya nnom Pedro:

—Juu Ta Jesús luaa'.

Quia jñeeⁿ na ljo' tsjoo, tcweeⁿ liaa maseta, ee jnda tjeiiⁿeⁿ juuna' na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ. Jnda jo' tju'ñê ts'om ndaaluee, mana tueⁿeⁿ tyuaatcwii. ⁸ Ndo' nt'omndyô jâ tquiontyjooyâ cha'na wen'aaⁿ nchoo' nqui nc'aa ñ'eⁿ w'aandaa chjoo, chii squiaayâ tyuaatcwii. Ndo' saantyaandyô tsqui' na too' ñjom calcaa. ⁹ Quia na jnda squiaayâ tyuaatcwii, nty'iaayâ ñoom na cwico, ndo' ljo catscaa ñ'eⁿ tyoo' cjoo ñoom'ñeeⁿ, cwineiiⁿna'. ¹⁰ Matso Jesús ndaayâ:

—Quiocho'yo' nt'om calcaa na jnda tjei'yo' je'.

¹¹ Quia jo' tuo Simón Pedro ts'om w'aandaa chjoo. Jndyôñ'oom tsqui' tyuaatcwii na too'na' ñjom calcaa nt'maⁿ. Tue'ntyjo jooyoo' cwii siaⁿto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ndyeeyo'. Ndo' meiiⁿ na jeeⁿ ndya' jndye calcaa'ñeeⁿ, saa tîcaty'ioo' tsqui'. ¹² Matso Jesús ndaayâ:

—Quio'yo' nlcwa'yo'.

Saa meiⁿcwiindyô jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tic'oom na t'maⁿ ts'om na nncwax'ee nnoom, ¿Ñeeⁿ 'u? Ee manquiuyuayâ na manquii Ta Jesús jo'. ¹³ Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomyâ. To'ñoom tyoo' ñ'eⁿ catscaa. Tquiaaⁿ joona' ndaayâ.

¹⁴ Cantyjati na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ, luaa' jnda ndyee ndii' na seica'moⁿñê ndaa jâ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Ñ'oom na sa'ntjom Jesús Simón Pedro

¹⁵ Ndo' quia na jnda tcwaa'â tax'ee Jesús 'ndyoo Simón Pedro. Tsoom: —'U Simón jnda Jonás, ¿aa ja jndati ntyji' nchiiti ts'iaaⁿmeiⁿ na mache'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Mayuu' Ta, ntyji' na 'u wi' ts'ooⁿya.

Matso Jesús nnoom ñ'oom na wjaañoom':

—Quiaa' na nlcwa' canmaⁿ nch'u cwentaya.

¹⁶ Jnda we ndii' tax'eennaaⁿaⁿ nnom Pedro:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa mayuu' na jndati ntyji' ja?

T'o Pedro:

—Mayuu' Ta, ntyji' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Tsonnda' Jesús ñ'oom na wjaañoom':

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya.

¹⁷ Na jnda ndyee ndii' tax'eeñê nnom Pedro. Tsoom:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa wi' ts'om' ja?

Seichjoo'na' ts'om Pedro na jnda ndyee ndii' mawax'eeñê Jesús: “¿Aa wi' ts'om' ja?” Quia jo' t'ooⁿ, tsoom:

—Ta, cha'tso matsei'noⁿ. Ndo' manty'ia'nchaa'ndyu' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Matso Jesús nnoom:

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya. ¹⁸ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseicandiiya 'u. Quia ñet'oom' na xcwe ts'aⁿndyu', seijndaa'ndyu' na nntsa' meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'om', ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nntseitsaaⁿñe 'u yuu na ñe'cja'. Saa quia na jnda teinc'uaa'ndyu' nntseiliuu' l'o' ndo' nntseityeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ 'u na nncjaañ'oom 'u yuu na tiñe'cja'.

¹⁹ Luaa' ñ'oom na tso Jesús na ma'mooⁿ ljo' cwii nnom na nnts'aana' na nncue' Pedro, na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Quia na jnda seineiⁿ ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

Ñ'oom na seineiⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ Juan

²⁰ Teiqueⁿ Pedro ndo' nty'iaaⁿaⁿ na jontyjo ja na candya' ts'om Jesús ja, ndo' maja na seintyjondyo jo ndo' jñaaⁿ quia na tcwaa'â teijaaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê juu xjeⁿ na tax'aya 'ñom: “Ta, ¿ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñnequiaa cwenta 'u?” ²¹ Ndo' quia nty'iaa' Pedro na jontyjo, tax'eeñê 'ndyoo Jesús.

Tsoom:

—Ta, ndo' tsaⁿm'aaⁿ je', ¿ljo' cwii nnom na nntjoom?

²² T'o Jesús nnoom:

—Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia ndyoonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u? 'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

²³ Quia jo' t'om ñ'oom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na tso Jesús na xoc'ioya. Saa nchii matsoom na xoc'io. Tomti tsoom: “Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia ndyoonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u, Pedro?”

²⁴ Maja luaa jo'. Maja matseiljeiya ñ'oommeiⁿ. Ndo' joo ñ'oom na macwji'yuu'ndyo, ñ'oom na mayuu' jo', nchii cwe' na maquiunna'ya.

²⁵ Ndo' jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ maniom na s'aa Jesús. M'aaⁿ ts'ooⁿ xeⁿ nleiljeii cwii ndo' cwii joona', mach'eena' ntyjii na xocwijndeii tsjoomnancue libros na nluui na nleiljeii joo jo'. Mantyjati luaa'ndyo.